

Konjunkturläget
mars 2025

Konjunkturinstitutet är en statlig myndighet under Finansdepartementet. Vi gör prognoser som används som beslutsunderlag för den ekonomiska politiken i Sverige. Vi analyserar också den ekonomiska utvecklingen samt bedriver tillämpad forskning inom nationalekonomi.

I Konjunkturbarometern publicerar vi varje månad statistik över företagens och hushållens syn på den ekonomiska utvecklingen. Undersökningar liknande Konjunkturbarometern görs i alla EU-länder.

Rapporten **Konjunkturläget** är främst en prognos för svensk och internationell ekonomi, men innehåller också djupare analyser av aktuella makroekonomiska frågor. Konjunkturläget publiceras fyra gånger per år. **The Swedish Economy** är den engelska översättningen av delar av rapporten.

I **Lönebildningsrapporten** analyserar vi de samhällsekonomiska förutsättningarna för lönebildningen.

I **Hållbarhetsrapporten** analyserar vi den långsiktiga hållbarheten i de offentliga finanserna.

Den årliga rapporten **Miljö, ekonomi och politik** är en översyn och analys av miljöpolitiken ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Vi publicerar också resultat av utredningar, uppdrag och forskning i serierna

Specialstudier, KI-kommentarer, Working paper, PM och som **remissvar**.

Du kan ladda ner samtliga rapporter från vår webbplats, www.konj.se. Den senaste statistiken och prognoserna hittar du under www.konj.se/statistik.

STRUKTUREN I KONJUNKURLÄGET

I den ordinarie löptexten redovisas ett antal *rutor* som normalt skiljer sig från löptexten, det kan vara en kortare beskrivning inom något område eller en mer teknisk beskrivning. Dessutom publiceras mer djuplodande analyser i så kallade *fördjupningar*. Löptexten kompletteras också av en *tabellbilaga* med mer detaljerade prognoser.

I högermarginalen redovisas *diagram* och ibland även så kallade *marginalrutor*. Marginalrutorna beskriver metoder och förutsättningar för prognosen och/eller scenarier och redovisas också sist i Konjunkturläget i en bilaga.

Alla fördjupningar redovisas också samlat på nätet. Diagram i PowerPointformat finns också att ta del av på nätet. Dessutom kan siffror till alla diagram inklusive rubriker, underrubriker, källor och eventuella fotnoter laddas ner. Allt detta återfinns under www.konj.se/publikationer/konjunkturlaget.

Förord

I Konjunkturläget mars 2025 presenteras en prognos för den ekonomiska utvecklingen 2025–2026 i Sverige och i omvärlden. Därtill gör Konjunkturinstitutet ett scenario för utvecklingen 2027–2034, varav 2027–2029 beskrivs i rapporten. Prognosen och scenariot för hela perioden 2025–2034, samt mer detaljerade prognoser, finns att hämta i Konjunkturinstitutets prognosdatabas.

I ett särskilt avsnitt jämförs den nya prognosen med den prognos som presenterades i Konjunkturläget december 2024.

Arbetet med Konjunkturläget har letts av prognoschef Ylva Hedén Westerdahl. I beräkningarna har inkommande statistik beaktats till och med den 21 mars 2025.

Stockholm den 26 mars 2025

Albin Kainelainen
Generaldirektör

Innehåll

Sammanfattning.....	7
Prognosrevideringar 2025–2026.....	11
Internationell konjunkturutveckling.....	13
Prognos 2025–2026.....	13
Scenario 2027–2029.....	18
Konjunktoren i Sverige 2025–2026.....	20
Efterfrågan och produktion.....	20
Arbetsmarknad och resursutnyttjande.....	27
Löner och inflation.....	29
Scenario för svensk ekonomi, penningpolitik och växelkurs.....	34
Scenario för svensk ekonomi 2027–2029.....	34
Penningpolitik och växelkurs 2025–2029.....	35
Offentliga finanser.....	37
Finanspolitik och offentlig skuldsättning.....	37
Kommunsektorns finanser.....	40
Ålderspensionssystemets finanser.....	41
Statens finanser.....	42
Osäkerhet i prognosen.....	47
Prognosfelens storlek.....	49
Alternativscenarier: Högre produktivitet genom AI.....	50

RUTOR

Effekter av höjda tullar på världsekonomin och Sverige.....	13
Ekonomiska effekter av nya försvarssatsningar i euroområdet.....	15
Svensk försvarsindustri står för en liten men växande andel av BNP.....	25
Korgeffekten i KPI.....	33
Stabiliseringspolitikens inriktning 2025 och 2026.....	45

FÖRDJUPNINGAR

Finanspolitiska åtgärder 2002–2025.....	53
Mycket snabb tillväxt i utrikeshandel med tjänster sedan 2020.....	58
Generativ AI som teknikskifte.....	63
Varför har hushållens konsumtionen varit så låg?.....	71

TABELLBILAGA

Tabellbilaga.....	74
-------------------	----

BILAGA MARGINALRUTOR

Vad skiljer scenario från prognos?.....	90
Automatiska stabilisatorer och strukturellt sparande.....	90
Beräkningsprinciper för det finanspolitiska scenariot	90
Det finanspolitiska ramverket.....	91
Vad är ett alternativscenario?.....	91
Data – källor och bearbetning.....	92
Arbetsproduktivitet, löneandel och vinstandel.....	92

Sammanfattning

Sverige befinner sig i en lågkonjunktur. Inkommen data tyder på att den ekonomiska utvecklingen blir svag det första halvåret i år när hög inflation och stor osäkerhet om den framtida ekonomiska utvecklingen håller tillbaka hushållens konsumtion och företagens investeringar. Hushållen har ett högt sparande i utgångsläget och reallönerna ökar i år. När inflationen vänder nedåt bidrar det till att hushållen ökar konsumtionen snabbare, vilket blir en viktig drivkraft för återhämtningen som inleds under det andra halvåret i år. Osäkerheten om när optimismen återvänder är dock stor och det finns en risk att den svaga konjunkturutvecklingen fortsätter längre än vad som prognosticeras. Återhämtningen i ekonomin fortsätter nästa år men lågkonjunktoren består och arbetslösheten är tydligt förhöjd ännu i slutet av 2026. KPIF-inflationen dämpas senare i år och blir någonting lägre än inflationsmålet nästa år. Riksbanken bedöms därmed inte ändra styrräntan i år eller nästa år. Det sammantagna budgetutrymmet för 2026–2029 beräknas uppgå till ca 170 miljarder kronor, vilket successivt tas i anspråk de kommande fyra åren.

Svensk BNP ökade med 0,8 procent det fjärde kvartalet i fjol, vilket var det andra kvartalet i rad med relativt hög tillväxt (se diagram 1). Hushållens konsumtion var en viktig drivkraft för utvecklingen det sista kvartalet, efter en lång period med mycket svag konsumtionstillväxt (se diagram 2). Uppgången i konsumtionen kan sannolikt förklaras av att högre löner, lägre inflation och Riksbankens räntesänkningar ökade tillförsikten hos hushållen. Även de fasta bruttoinvesteringarna ökade snabbt, inte minst i tjänstsektorn. På arbetsmarknaden var utvecklingen inte lika positiv. Antalet sysselsatta personer minskade något för andra kvartalet i rad och arbetslösheten låg i stort sett still.

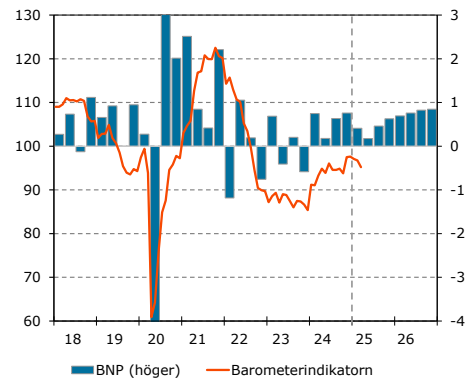
SVAGT FÖRSTA HALVÅR 2025

Statistik för de första månaderna i år och olika indikatorer pekar på att BNP-tillväxten försvagas det första halvåret i år. Efter en snabb uppgång under senare delen av förra året har barometerindikatorn vänt nedåt de första månaderna i år (se diagram 1). En viktig orsak är att hushållen har blivit betydligt mer pessimistiska igen, vilket avspeglas i att konfidensindikatorn minskat snabbt (se diagram 2). Hushållens försämrade stämningsslag kan sannolikt kopplas till att inflationen steg till en överraskande hög nivå i början av året och att det inte längre förväntas ytterligare sänkningar av styrräntan.

Det osäkra omvärldsläget är sannolikt också en delförklaring till hushållens ökade pessimism och inbromsningen i den svenska ekonomin. Den handelskonflikt som inletts av den nya administrationen i USA skapar stor osäkerhet. Osäkerheten om

Diagram 1 Barometerindikatorn och BNP

Index medelvärde=100, månadsvärden respektive procentuell förändring, säsongrensade kvartalsvärden

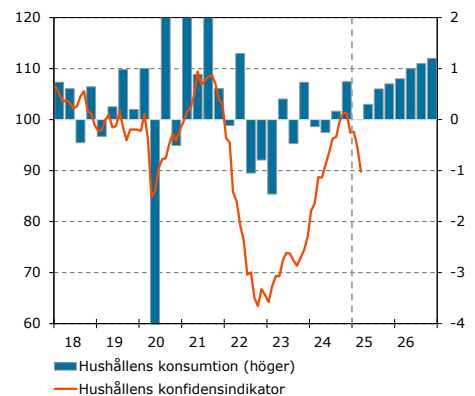

Anm. BNP-tillväxten var -8,2 procent det andra kvartalet 2020 och 4,9 procent det tredje kvartalet 2020.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 2 Hushållens konfidensindikator och hushållens konsumtion

Index medelvärde=100, säsongrensade månadsvärden respektive procentuell förändring, säsongrensade kvartalsvärden

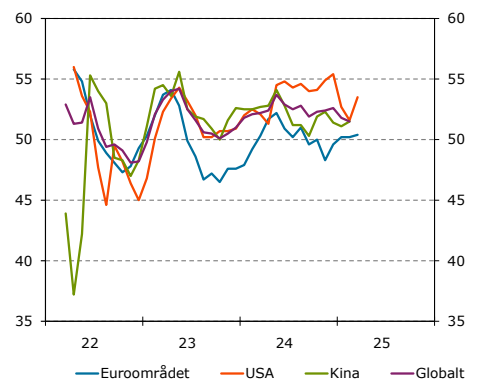

Anm: Konsumtionstillväxten i fasta priser var -9,9 procent det andra kvartalet 2020, 6,2 procent det tredje kvartalet 2020, 2,8 procent det första kvartalet 2021 och 4,2 procent det tredje kvartalet 2021.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 3 Sammanvägt inköpschefsindex i valda länder och regioner

Index, månadsvärden

Källor: S&P Global, J.P. Morgan och Macrobond.

hur handelskonflikten utvecklas framöver dämpar dessutom investeringsviljan både i Sverige och i omvärlden.

Kortsiktiga ledande indikatorer tyder på att den globala tillväxten fortsätter vara dämpad i närtid. Exempelvis ligger inköpschefsindex strax över tillväxtgränsen 50 i alla de stora ekonomierna (se diagram 3). Den sammantagna bedömningen är att BNP utvecklas svagt för Sveriges viktigaste handelspartners i år, inte minst i euroområdet (se diagram 4), vilket håller tillbaka tillväxten för den svenska exportmarknaden.

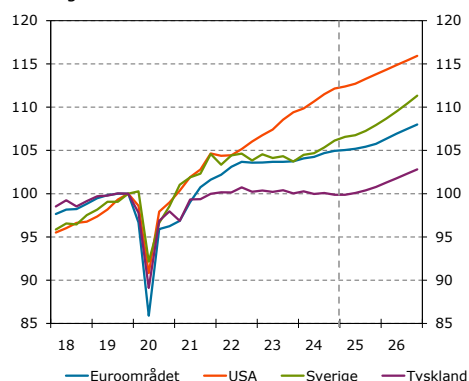
Prognosen baseras på antagandet att de tullar som USA redan infört blir kvar och att det dessutom genomförs tullhöjningar på i genomsnitt 10 procent på alla andra importprodukter. Som svar antas EU införa riktade tullar på vissa amerikanska produkter. Sammantaget bedöms konsekvenserna av tullarna i sig bli begränsade både på inflation och tillväxt i såväl Sverige som EU som helhet, medan effekterna för USA förväntas bli större (se grårutan ”Effekter av höjda tullar på världsekonomin och Sverige”). De omfattande försvarssatsningar som har aviserats i många europeiska länder antas inte få någon större påverkan på den ekonomiska utvecklingen i år och nästa år, dels på grund av att de tar tid att genomföra, dels på grund av att importinnehållet i den materiel som anskaffas kommer att vara högt (se grårutorna ”Ekonomiska effekter av nya försvarssatsningar i euroområdet” samt ”Svensk försvarsindustri står för en liten men växande andel av BNP”).

KONJUNKTUREN VÄNDER UPP EFTER SOMMAREN

En nedgång i inflationen samt minskad osäkerhet om handelskonflikterna väntas bidra till att företagen och hushållen blir mer optimistiska under det andra halvåret i år. Osäkerheten om när optimismen återvänder är dock stor och det finns en risk att den svaga konjunkturutvecklingen fortsätter längre än vad som prognosticeras (se kapitlet ”Osäkerhet i prognosen”). Hushållen har ett högt sparande i utgångsläget, delvis av försiktighetsskäl. Samtidigt minskar de tidigare genomförda räntesänkningarna motivet att spara. Tillsammans med stigande reallöner bidrar detta till att hushållen ökar konsumtionen relativt snabbt det andra halvåret i år (se diagram 2). Även tillväxten i investeringarna tar mer fart det andra halvåret. Nästa år ger både hushållens konsumtion och investeringarna stora bidrag till BNP-tillväxten som då ökar till nära 3 procent (se diagram 5 och tabell 1). Trots den jämförelsevis starka tillväxten nästa år är resursutnyttjandet i ekonomin som helhet fortsatt lägre än normalt och BNP-gapet är fortsatt negativt (se diagram 6 och tabell 1).

Diagram 4 BNP i valda länder

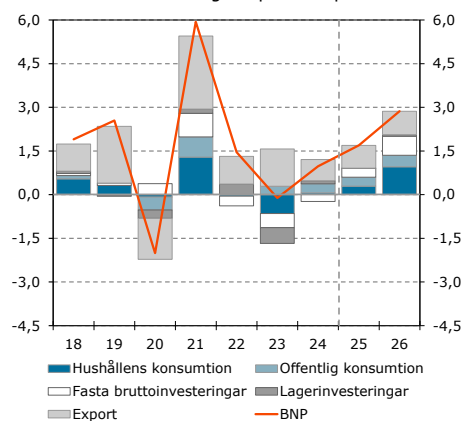
Index 2019 kvartal 4=100, fasta priser, säsongrensade kvartalsvärden

Källor: Nationella källor och Konjunkturinstitutet.

Diagram 5 Importjusterat bidrag till BNP-tillväxten börja 2018

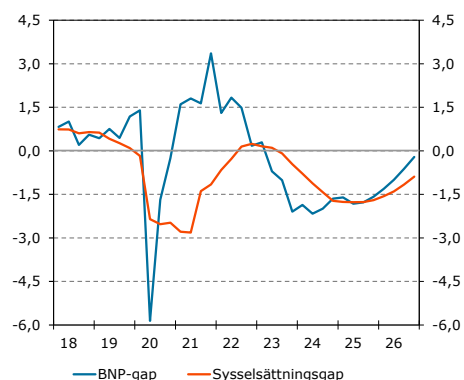
Procentuell förändring respektive procentenheter

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 6 BNP-gap och sysselsättningsgap

Procent av potentiell BNP respektive potentiell sysselsättning enl. NR, säsongrensade kvartalsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Tabell 1 Nyckeltal

Procentuell förändring om inget annat anges

	Prognos			Scenario		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
BNP till marknadspris	1,0	1,7	2,9	2,7	1,6	1,8
BNP per invånare	0,7	1,5	2,7	2,5	1,3	1,6
BNP, kalenderkorrigerad	1,0	1,9	2,7	2,5	1,8	1,9
BNP, KIX-vägd ¹	1,8	1,7	2,1	2,2	2,0	1,9
KPI, KIX-vägd ¹	3,0	2,7	2,3	2,2	2,2	2,2
Bytesbalans ²	7,0	7,5	6,6	6,2	5,6	5,2
Arbetade timmar ³	-0,3	0,5	1,1	1,4	0,7	0,5
Sysselsättning	-0,5	0,2	1,1	1,3	1,0	0,5
Arbetslöshet ⁴	8,4	8,9	8,6	7,9	7,3	7,2
Arbetsmarknadsgap ⁴	-1,5	-1,6	-1,0	-0,2	0,0	0,0
BNP-gap ⁵	-1,9	-1,7	-0,8	0,0	0,0	0,0
Timlön ⁷	4,1	3,6	3,4	3,4	3,4	3,4
Arbetskostnad per timme ^{3,8}	4,5	2,6	3,8	3,4	3,4	3,4
Produktivitet ³	1,3	1,4	1,4	1,1	1,0	1,4
KPI	2,8	0,7	1,5	2,0	2,2	2,4
KPIF	1,9	2,5	1,7	2,0	2,0	2,0
Styrränta ^{9,10}	2,75	2,25	2,25	2,25	2,50	2,50
Tioårig statsobligationsränta ⁹	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,1
Kronindex (KIX) ¹¹	125,9	121,8	120,8	120,3	119,8	119,3
Offentligt finansiellt sparande ²	-1,5	-0,4	-0,3	-0,1	0,2	0,1
Strukturellt sparande ¹²	0,3	0,5	0,1	0,0	0,0	0,0
Maastrichtskuld ²	33,8	33,5	33,1	32,8	32,8	32,8

¹ KIX-vägd BNP och KIX-vägd KPI är aggregat som vägs samman med hjälp av Riksbankens KIX-vikter. I KIX ingår Sveriges 32 viktigaste handelspartners. ² Procent av BNP. ³ Kalenderkorrigerad. ⁴ Procent av arbetskraften. ⁵ Skillnaden mellan faktiskt och potentiellt arbetade timmar uttryckt i procent av potentiellt arbetade timmar. ⁶ Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP uttryckt i procent av potentiell BNP. ⁷ Enligt konjunkturlönestatistiken. ⁸ Avser anställdas timmar. ⁹ Procent. ¹⁰ Vid årets slut. ¹¹ Index 1992-11-18=100. ¹² Procent av potentiell BNP.

Källor: IMF, Medlingsinstitutet, Riksbanken, SCB och Konjunkturinstitutet.

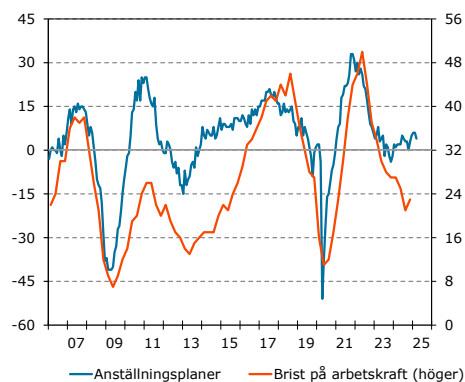
ARBETSLÖSHETEN FORTSATT HÖG NÄSTA ÅR

Signalerna från arbetsmarknaden dämpade. Den kraftiga ökningen i arbetslösheten i inledningen av 2025 berodde på att fler sökte sig till arbetsmarknaden, inte på en minskad sysselsättning. Arbetslöshetsuppgången ska därmed inte ses som ett tecken på en konjunkturförsvagning. Statistik från AKU för januari och februari tyder på att sysselsättningen kommer att öka svagt det första kvartalet i år. Företagens anställningsplaner har stigit något och är nu svagt positiva (se diagram 7). Samtidigt har antalet nya varsel blivit lägre och ligger nu på en ungefär normal nivå.

När konjunkturåterhämtningen kommer i gång det andra halvåret i år syns det även på arbetsmarknaden och företagen behöver då öka antalet anställda lite snabbare. Dessutom fortsätter antalet sysselsatta i den offentliga sektorn att öka i en normal takt i år. Sammantaget innebär det att sysselsättningen växer snabbare under det andra halvåret i år och att arbetslösheten minskar. Arbetslösheten kommer dock att vara fortsatt förhöjd i

Diagram 7 Anställningsplaner och brist på arbetskraft i näringslivet

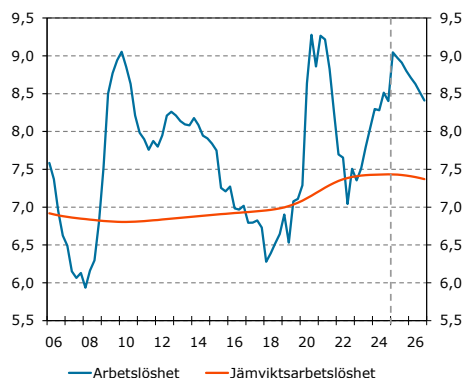
Nettotal, säsongsrensade månadsvärden respektive andel ja-svar, säsongsrensade kvartalsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 8 Arbetslösheten

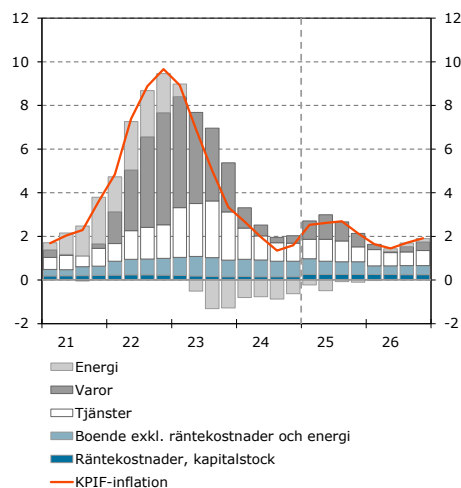
Procent av arbetskraften respektive procent av potentiell arbetskraft, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 9 Bidrag till KPIF-inflationen

Procentenheter respektive årlig procentuell förändring, kvartalsvärden

Anm. Beräkningen av bidragen är approximativ. Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

slutet av 2026 (se diagram 8), och det dröjer till 2028 innan arbetslösheten är nere på jämviktsnivån (se tabell 1).

RIKSBANKEN HÅLLER RÄNTAN OFÖRÄNDRAD

Uppgången i KPIF-inflationen 2025 är delvis en följd av att varupriserna ökar snabbare (se diagram 9), inte minst på livsmedel. Men uppgången beror också på en så kallad korgeffekt (se grårutan ”Korgeffekten i KPI”). Korgeffekten följer av ett ändrat konsumtionsmönster som påverkar inflationen med eftersläpning och den speglar därför inte det rådande inflationstrycket i ekonomin. Växelkursförstärkningen i början av året får successivt en viss dämpande effekt på inflationen som det andra halvåret minskar ner mot 2 procent. Samtidigt bedöms löneökningarna växla ner något framöver (se tabell 1). När den höga korgeffekten från 2025 faller ur 2026 innebär det att KPIF-inflationen minskar till under 2 procent. Konjunkturåterhämtningen under 2026 spär sedan på inflationstrycket och KPIF-inflationen stiger mot inflationsmålet under året.

Med inflationen över målet i början av i år och med en inflation som ligger några tiondelar ifrån målet nästa år bedöms Riksbanken inte genomföra fler sänkningar av styrräntan vare sig i år eller nästa år (se diagram 10). En sådan utveckling ligger i linje med Riksbankens egen bedömning från i slutet av mars medan marknadsförväntningarna mätt med RIBA-terminer antyder en mindre ökning av styrräntan under perioden.

BUDGETUTRYMME OM 170 MILJARDER KRONOR 2026–2029

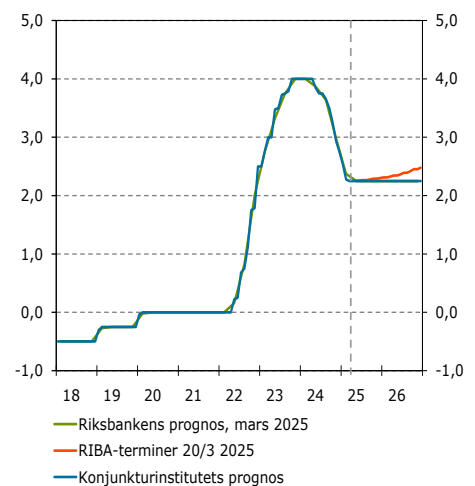
Den offentliga sektorns finansiella sparande stärks i år men blir fortsatt negativt (se diagram 11). I strukturella termer är sparandet i stora drag i linje med nuvarande målnivå för det finansiella sparandet i år och nästa år.

Statens budgetutrymme för 2026–2029 beräknas sammantaget uppgå till ca 170 miljarder kronor. Budgetutrymmet medger att ofinansierade åtgärder kan genomföras under hela perioden.

En viktig fråga för finanspolitiken framöver är i vilken takt försvarsutgifterna ska öka och i vilken utsträckning denna utgiftsökning ska finansieras. Ökade försvarsutgifter har sannolikt mindre stimulerande effekt än många andra offentliga utgifter, främst till följd av stort importinnehåll. Riskerna för att finanspolitiken motverkar penningpolitiken bedöms därför som små i dagsläget, även med en snabbare och delvis ofinansierad ökning av försvarsutgifterna än vad som antas i Konjunkturinstitutets prognos. Det är dock viktigt att finanspolitiken i de delar som inte rör försvarsutgifterna tar hänsyn till effekterna av den samlade finanspolitiken för inflation och efterfrågan.

Diagram 10 Styrränta

Procent, månads- respektive kvartalsvärden

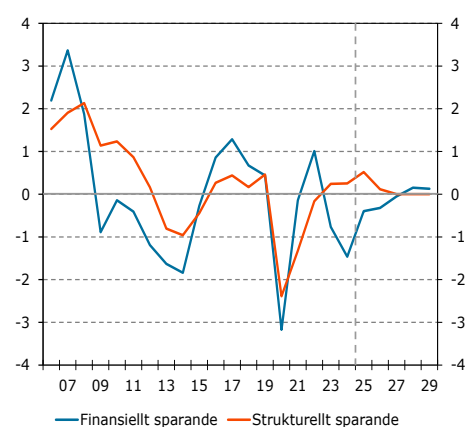

Anm. RIBA är terminskontrakt baserade på framtida genomsnittlig styrränta mellan terminernas avräkningsdagar. Avräkningsdagarna är tredje onsdagen i mars, juni, september respektive december. Riksbankens prognos avser kvartalsvärden.

Källor: Nasdaq OMX, Riksbanken, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Diagram 11 Finansiellt sparande och strukturellt sparande i offentlig sektor

Procent av BNP respektive procent av potentiell BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

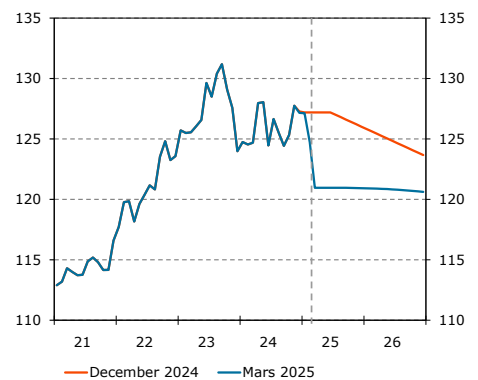
Prognosrevideringar 2025–2026

Nedan beskrivs kortfattat några av de mer betydelsefulla revideringarna jämfört med prognoserna i Konjunkturläget december 2024 (se tabell 2).

- Tillväxten i svensk BNP för 2025 har reviderats upp med 0,5 procentenheter (se tabell 2). Upprevideringen förklaras av revideringar av statistiken och en stark avslutning på 2024, vilket spiller över på helårssiffran för 2025. Kvartal för kvartal är BNP-tillväxten under 2025 i stället något lägre än vad som förutsågs i december.
- Arbetslösheten har reviderats upp med 0,4 procentenheter för både 2025 och 2026, trots att sysselsättningstillväxten har reviderats upp marginellt. Förklaringen är att inflödet i arbetskraften har varit oväntat stort under inledningen av 2025 och att det högre arbetskraftsdeltagandet bedöms bestå under prognosperioden (se tabell 2).
- Den svenska kronan har stärkts mycket snabbt under inledningen av året (se diagram 12). Förstärkningen har medfört att prognosen för kronans effektiva växelkursindex (KIX) har reviderats ner markant för både 2025 och 2026.
- KPIF-inflationen steg överraskande mycket i januari i år (se diagram 13). Den stora uppgången berodde dels på att varupriserna ökade mer än väntat, och då inte minst priset på vissa livsmedel, dels på en så kallad korgeffekt. Korgeffekten följer av ett ändrat konsumtionsmönster som påverkar inflationen med eftersläpning. Sammantaget bidrar detta till att KPIF-inflationen är uppreviderad med 0,8 procentenheter för helåret 2025.
- Den överraskande höga KPIF-inflationen innebär att Riksbanken inte förväntas sänka styrräntan ytterligare, till skillnad från i prognosen i december då Riksbanken bedömdes sänka styrräntan vidare till 1,50 procent (se diagram 14).
- Det offentligfinansiella sparandet revideras upp påtagligt för både 2025 och 2026 (se tabell 2). Upprevidering förklaras bland annat av att BNP-tillväxten och antalet arbetade timmar har reviderats upp för 2025, vilket stärker den offentliga sektorns inkomster.

Diagram 12 Kronans effektiva växelkurs (KIX)

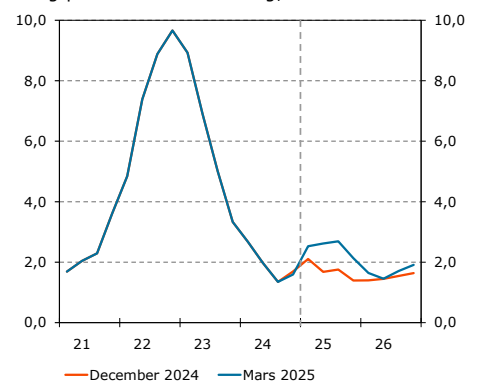
Index 1992-11-18=100, månadsvärden

Källor: Riksbanken, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Diagram 13 KPIF

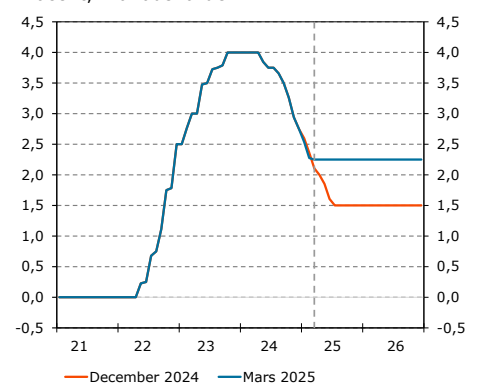
Årlig procentuell förändring, kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 14 Styrränta

Procent, månadsvärden

Källor: Riksbanken, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Tabell 2 Prognos och revideringar jämfört med prognosen i december 2024

Procentuell förändring respektive procentenheter om inget annat anges

	2025			2026		
	Mar	Dec	Diff	Mar	Dec	Diff
Internationellt						
BNP i världen	2,8	2,8	-0,1	2,9	3,0	-0,1
BNP, KIX-vägd ¹	1,7	1,7	0,0	2,1	2,1	0,0
BNP i euroområdet	0,8	0,8	0,0	1,7	1,7	0,1
BNP i USA	1,8	2,2	-0,4	1,8	1,9	-0,1
BNP i Kina	4,6	4,6	0,1	4,2	4,2	0,0
Federal funds target rate ^{2,3}	4,0	4,0	0,0	3,3	3,3	0,0
ECB:s referänta ^{2,3}	2,2	1,7	0,5	2,2	1,7	0,5
Oljepris ⁴	72,5	73,4	-0,9	71,0	74,3	-3,3
KPI, KIX-vägd ¹	2,7	2,5	0,2	2,3	2,3	0,0
Försörjningsbalans						
BNP, kalenderkorrigerad	1,9	1,4	0,4	2,7	2,9	-0,2
BNP	1,7	1,2	0,5	2,9	3,1	-0,2
Hushållens konsumtionsutgifter	1,2	1,4	-0,2	3,4	3,6	-0,2
Offentliga konsumtionsutgifter	1,3	1,5	-0,1	2,1	1,7	0,4
Fasta bruttoinvesteringar	2,0	1,0	1,0	4,6	4,3	0,3
Lagerinvesteringar ⁵	0,0	-0,2	0,2	0,1	0,1	0,0
Export	2,8	2,6	0,2	2,9	3,6	-0,7
Import	2,3	2,5	-0,1	4,0	4,1	-0,2
Arbetsmarknad, inflation, räntor, med mera						
Arbetade timmar ⁶	0,5	0,0	0,6	1,1	1,2	-0,1
Sysselsättning	0,2	0,1	0,1	1,1	1,0	0,0
Arbetslöshet ⁷	8,9	8,5	0,4	8,6	8,2	0,4
Arbetsmarknadsgap ⁸	-1,6	-2,1	0,5	-1,0	-1,4	0,3
BNP-gap ⁹	-1,7	-2,2	0,6	-0,8	-1,0	0,2
Produktivitet ⁶	1,4	1,4	-0,1	1,4	1,6	-0,2
Timlön ¹⁰	3,6	3,5	0,0	3,4	3,4	0,0
KPI	0,7	-0,4	1,0	1,5	1,0	0,4
KPIF	2,5	1,7	0,8	1,7	1,5	0,2
Styrränta ^{2,3}	2,25	1,50	0,75	2,25	1,50	0,75
Tioårig statsobligationsränta ²	2,5	2,1	0,4	2,7	2,3	0,4
Kronindex (KIX) ¹¹	121,8	126,9	-5,1	120,8	124,7	-3,9
Bytesbalans ¹²	7,5	6,0	1,6	6,6	5,3	1,3
Offentligt finansiellt sparande ¹²	-0,4	-1,0	0,6	-0,3	-0,8	0,5

¹ KIX-vägd BNP och KPI är aggregat som vägs samman med hjälp av Riksbankens KIX-vikter. I KIX ingår Sveriges 32 viktigaste handelspartners ² Procent. ³ Vid årets slut. ⁴ Brent, dollar per fat, årsgenomsnitt. ⁵ Förändring i procent av BNP föregående år. ⁶ Kalenderkorrigerade värden. ⁷ Procent av arbetskraften. ⁸ Skillnaden mellan faktiskt och potentiellt arbetade timmar uttryckt i procent av potentiellt arbetade timmar. ⁹ Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP uttryckt i procent av potentiell BNP. ¹⁰ Enligt konjunkturlönestatistiken. ¹¹ Index 1992-11-18=100. ¹² Procent av BNP.

Anm. Differensen avser skillnaden mellan nuvarande prognos och prognosen i december 2024. Ett positivt värde innebär en upprevidering.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Internationell konjunkturutveckling

Världsekonomin utveckling har varit splittrad de senaste åren, med stark tillväxt i USA, stagnation i euroområdet och avtagande tillväxt i Kina. Över lag är omvärldens tillväxt något dämpad i nuläget och USA:s handelspolitik ger ytterligare motvind framöver. Inflationen har sjunkit tydligt de senaste två åren i västvärlden och de flesta centralbanker fortsätter därför att sänka sina räntor. Detta bidrar till att tillväxten bland Sveriges viktigaste handelspartners sammantaget blir högre nästa år, vilket gör att den svenska exportmarknaden växer något snabbare.

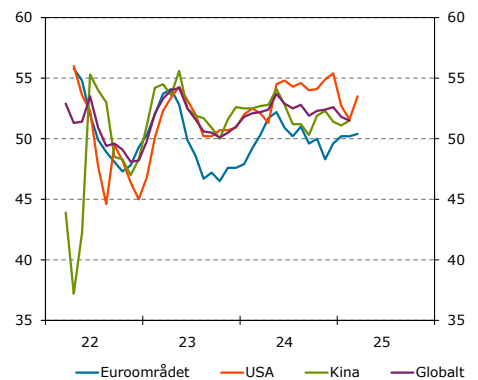
Prognos 2025–2026

Den globala ekonomin har haft en något dämpad tillväxt det senaste året. Många västländers ekonomier har utvecklats svagt till följd av hög inflation och räntehöjningar, medan Kinas tillväxt har hållits nere av en dämpad inhemsk efterfrågan. Kortsiktiga ledande indikatorer tyder på att den globala tillväxten fortsätter vara måttlig i närtid, med inköpschefsindex strax över tillväxtgränsen 50 i alla de stora ekonomierna (se diagram 15).

Under 2025 dämpas den globala ekonomiska aktiviteten av bland annat USA:s handelspolitik (se grårutan ”Effekter av höjda tullar på världsekonomin och Sverige”). Risken för höjda tullar kan redan ha bidragit till ett ökat globalt pristryck på varor, då det finns vissa tecken på att företag passar på att importera extra mycket varor och därmed bygga upp lager innan importen blir dyrare. Tillsammans med stigande globala livsmedelspriser har detta lett till att inflationen åter stigit något i många länder under inledningen av 2025.

Diagram 15 Sammanvägt inköpschefsindex i valda länder och regioner

Index, månadsvärden

Källor: S&P Global, J.P. Morgan och Macrobond.

Effekter av höjda tullar på världsekonomin och Sverige

I Konjunkturläget december 2024 baserades prognosen på antagandet att amerikanska tullhöjningar främst skulle riktas mot Kina och att tullhöjningar mot EU skulle begränsas till ett fåtal produkter.¹ Sedan dess har USA infört tullar mot Kina, Kanada och Mexiko, samt på aluminium och stål från hela omvärlden. Många länder och regioner, till exempel EU, Kina och Kanada, har svarat med motåtgärder mot USA. Från EU:s håll återinförs i april tullar från Trumps första mandatperiod samtidigt som tullar på ytterligare produkter utreds.

Prognosen baseras på antagandet att de redan införda tullhöjningarna blir kvar, samt att USA dessutom inför

¹ Se grårutan ”Antaganden om den tillträdande amerikanska regeringens politik och dess effekter” i Konjunkturläget december 2024.

tullhöjningar på i snitt 10 procent på alla andra importprodukter från omvärlden, inklusive EU. Som svar antas EU införa fler riktade tullar på ett urval amerikanska produkter. Dessa tullhöjningar sänker BNP-tillväxten för alla inblandade länder. Osäkerheten kring amerikansk handelspolitik är dock mycket stor, och denna osäkerhet antas i sig också dämpa tillväxten.

Effekten på euroområdet tillväxt och inflation bedöms bli begränsad, delvis eftersom EU:s mottullar antas vara begränsade och riktas mot amerikanska produkter som i hög grad är substituerbara för europeiska hushåll och företag. Att effekten på euroområdets ekonomi blir begränsad är i linje med många andras bedömningar.²

Även för Sveriges del blir de ekonomiska effekterna små. Av total varuexport gick 9 procent till USA 2024, varav ungefär 40 procent bestod av motorfordon och maskiner. En del av denna export kommer sannolikt att utebli till följd av höjda tullar, men amerikansk ekonomi har inte möjlighet att ersätta all import med egenproducerade varor, åtminstone inte på kort sikt. Därtill kommer en del av det som skulle exporterats till USA i stället hitta andra köpare. Den stora effekten för svensk ekonomi kommer dock inte från att exporten till USA minskar utan genom att våra viktigaste handelspartners i Europa också kommer exportera något mindre till USA, vilket dämpar deras efterfrågan och därmed håller tillbaka svensk export. Då effekten på Europas ekonomi är begränsad blir den sammantagna effekten på svensk BNP sammantaget liten och effekten på inflationen marginell.³ En indikation på detta är att i Riksbankens företagsundersökning från mars svarar endast en liten andel att de kommer påverkas i stor utsträckning av nya eller höjda importtullar eller andra handelshinder i USA.

FORTSATT LÅG TILLVÄXT I EUROOMRÅDET 2025

Euroområdets ekonomi har i stort sett stagnerat sedan 2022 (se diagram 16), Stora prisökningar, en högre ränta och ekonomisk osäkerhet har inneburit en dämpad utveckling av hushållens konsumtion (se diagram 17).

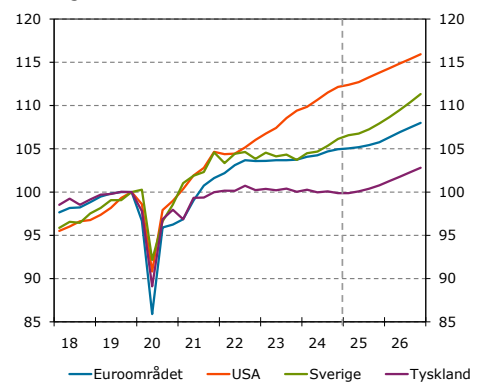
Sentimentundersökningar tyder på att den svaga tillväxten fortsätter i närtid. Det låga kapacitetsutnyttjandet och risken för en eskalerande handelskonflikt med USA har resulterat i att företag till viss del avvaktar med investeringar. Den europeiska ekonomin tyngs bland annat av den svaga tyska tillverkningsindustrin, inte minst av den för landet viktiga fordonsindustrin som hämmas av höga produktionskostnader och en låg efterfrågan från omvärlden. Euroområdets ekonomi möter dessutom

² Bland andra IMF, Peterson Institute och Kommerskollegium har estimerat effekten på euroområdets ekonomi av amerikanska tullhöjningar.

³ Kommerskollegium estimerar att svensk BNP skulle bli 0,02 procent lägre.

Diagram 16 BNP i valda länder

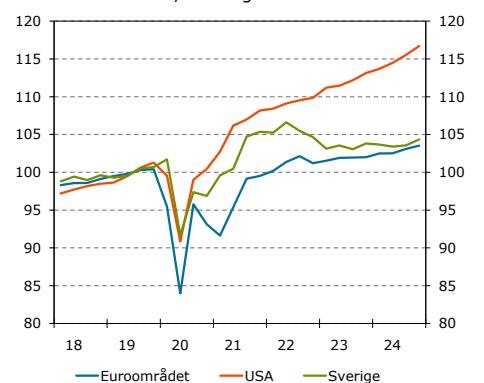
Index 2019 kvartal 4=100, fasta priser, säsongrensade kvartalsvärden

Källor: Nationella källor och Konjunkturinstitutet.

Diagram 17 Hushållens konsumtion i valda länder

Index 2019=100, säsongrensade kvartalsvärden

Källor: OECD, Eurostat och SCB.

ytterligare motvind senare i år när de antagna heltäckande amerikanska tullarna införts (se grårutan ”Effekter av höjda tullar på världsekonomin och Sverige”).

Höga nominella löneökningar, högre energipriser och den globala uppgången i livsmedelspriser har lett till att inflationen har stigit något igen under början av året (se diagram 18). Den svaga efterfrågan från hushållen och signaler om snabbt sjunkande lönetillväxt innebär dock att inflationen väntas sjunka under loppet av året, och ECB fortsätter därför att sänka styrräntan under 2025 (se diagram 19). Den lägre räntan, tillsammans med antagna försvarssatsningar i EU och nyligen aviserade infrastrukturinvesteringar i Tyskland, bidrar till att euroområdet konjunktur inleder en återhämtning 2026 (se grårutan ”Ekonomiska effekter av nya försvarssatsningar i euroområdet”).

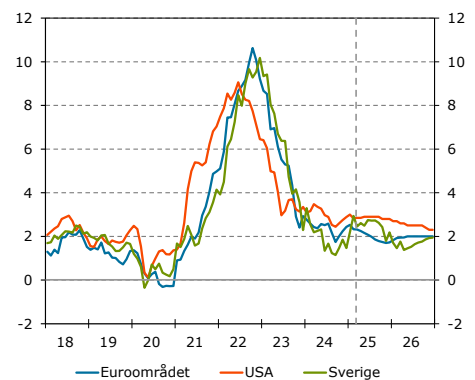
Ekonomiska effekter av nya försvarssatsningar i euroområdet

Mot bakgrund av Rysslands fortsatta aggression och den nya amerikanska regeringens utrikespolitik har många europeiska länder uttryckt en vilja att snabbt öka sin försvarskapacitet. I början av mars lämnade EU-kommissionen ett förslag på ett nytt paket med syfte att möjliggöra en sådan upprustning bland EU:s medlemsländer. Paketets centrala innehåll är 150 miljarder euro i utlåning från EU till medlemsländerna samt att under en fyraårsperiod häva EU:s regler rörande tillåtna underskotts nivåer för vissa försvarsutgifter från medlemsländerna. Utöver detta EU-paket har den tillträdande tyska regeringen föreslagit att försvarsutgifter över 1 procent av BNP ska undantas från landets skuldbroms.

I prognosen antas det därmed finnas större utrymme för lånefinansierade försvarssatsningar i EU-länderna. Prognosen baseras på antagandet att de flesta länder i euroområdet utnyttjar detta genom att öka sin försvarskapacitet de närmaste åren, primärt med lånefinansiering. För många länder kan sådan upplåning dock försvåras av svaga statsfinanser, och på kort sikt begränsas de europeiska försvarssatsningarna även av flaskhalsar, eftersom det tar tid att producera ny utrustning, att rekrytera och utbilda ny personal. Detta innebär att upprustningen kommer att ske gradvis över flera år, och att stimulanseffekten på BNP-tillväxten av de lånefinansierade försvarsutgifterna därmed sprids ut över en längre period. Dessutom bedöms lånefinansierade försvarssatsningar i nuläget ha en låg multiplikatoreffekt på BNP i Europa, bland annat eftersom andelen av nya europeiska försvarsinköp som importeras från USA för närvarande är hög, vilket ytterligare dämpar satsningarnas

Diagram 18 Konsumentpriser i valda länder och regioner

Årlig procentuell förändring, månadsvärden

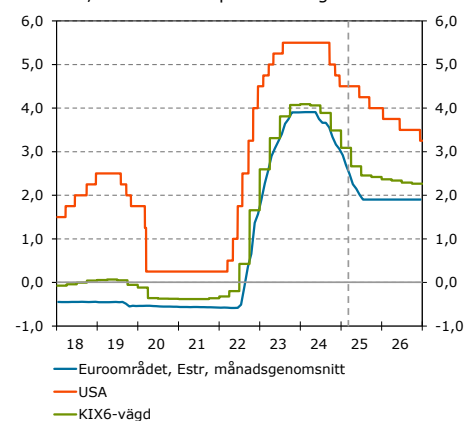

Anm. KPI för USA, HIKP för euroområdet och KPIF för Sverige.

Källor: Eurostat, Bureau of Labor Statistics, SCB, Macrobond, och Konjunkturinstitutet.

Diagram 19 Styrräntor

Procent, månads- respektive dagsvärden

Anm. Styrräntan i USA avser den övre gränsen i Federal Reserves styrränteintervall.

Källor: Bank of England, Bank of Japan, ECB, Federal Reserve, Norges Bank, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

kortsiktiga ekonomiska effekt.⁴ Sammantaget bedöms de nya försvarssatsningarna ha en positiv men begränsad effekt på euroområdet BNP-tillväxt under 2025 och 2026. Den begränsade stimulans effekten innebär att inverkan på euroområdets inflation bedöms vara marginell. Även effekten på svensk ekonomi de närmaste åren av de nya försvarssatsningarna i euroområdet bedöms bli begränsad (se grårutan ”Svensk försvarsindustri står för en liten men växande andel av BNP”).

STORA SKILLNADER BLAND DE NORDISKA LÄNDERNA

Bland de nordiska ekonomierna sticker Danmark ut med en BNP-tillväxt om 3,6 procent 2024 (se diagram 20), att jämföra med 1,0 procent i Sverige och 0,8 procent i euroområdet. Den starka danska utvecklingen är främst driven av landets läkemedelsindustri. Finland befinner sig i en lågkonjunktur, men påbörjar en återhämtning i år till följd av ECB:s räntesänkningar. Tillväxten dämpas dock av den finanspolitiska åtstramningen som sker med anledning av den höga finska statsskulden. I Norge är konjunktoren däremot stark, med en stram arbetsmarknad, snabbt stigande bostadspriser och inflation över målet. Norges Bank har därför ännu inte börjat sänka styrräntan från den nuvarande nivån på 4,50 procent.

STÖRRE OSÄKERHET KRING AMERIKANSK EKONOMI

Den amerikanska ekonomin fortsatte att växa starkt det fjärde kvartalet, och för helåret 2024 blev tillväxten 2,8 procent (se tabell 3). Främst var det hushållens konsumtion som växte snabbt, understödd av en stark arbetsmarknad och stigande reallöner (se diagram 17). Resursutnyttjandet bedöms fortsatt vara något ansträngt i den amerikanska ekonomin.

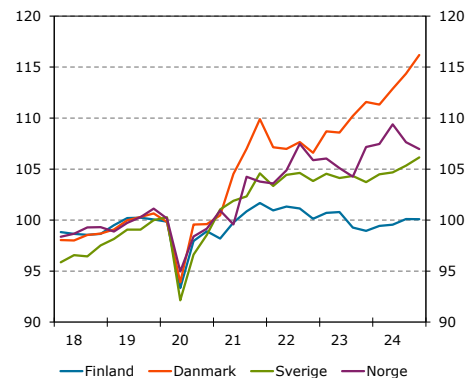
Inkommen data för det första kvartalet i år indikerar en avmattning i tillväxten. Framför allt har hushållens konsumtion utvecklats svagt och minskade i januari. Förtroendeindikatorer för hushållen har sjunkit kraftigt under början av 2025 (se diagram 21). Osäkerheten bland företagen har ökat den senaste tiden (se diagram 15), främst till följd av högre tullar och den ekonomiska politiken i stort.

Flera indikatorer visar att arbetsmarknaden är fortsatt stabil, med en låg arbetslöshet som verkar ha stabiliserats på en nivå som är i linje med den amerikanska centralbankens bedömning av normalt resursutnyttjande på arbetsmarknaden (se diagram 22). Lönetillväxten fortsatte att bromsa in 2024 i takt med att arbetslösheten steg något, men lönerna ökar fortfarande något snabbare än före pandemin.

Efter den stora snedgången i inflationen 2023 fortsatte den att dämpas 2024 men den ligger fortfarande något över målet (se

Diagram 20 BNP i Sverige, Danmark, Finland och Norge

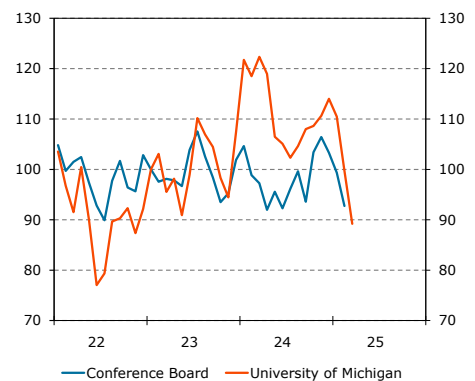
Index 2019=100, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: Eurostat och Statistics Norway.

Diagram 21 Konsumentförtroende i USA

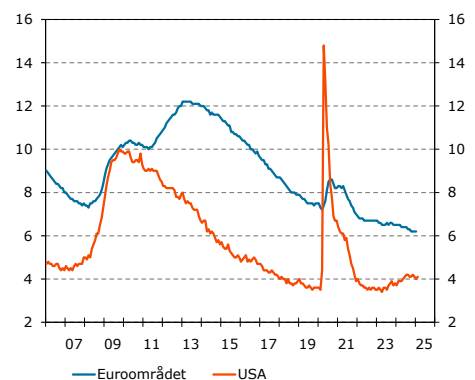
Index januari 2023=100, månadsvärden

Källor: Conference Board och University of Michigan.

Diagram 22 Arbetslöshet

Procent av arbetskraften, säsongsrensade månadsvärden

Källor: Eurostat och Bureau of Labor Statistics.

⁴ Flera andra bedömare, till exempel Capital Economics och Goldman Sachs, antar också en låg multiplikatoreffekt.

diagram 18). Det är främst nedgången i kärninflationen som har varit trög. De antagna tullhöjningarna bidrar till ett uppåtgående tryck på inflationen, vilket bromsar inflationsnedgången mot målet som förväntas nås först mot slutet av 2026. Osäkerheten kring inflationsutvecklingen har dock ökat, bland annat till följd av risken för ytterligare tullhöjningar.

BNP-tillväxten bromsar in något de kommande åren, till följd av negativa effekter från tullhöjningarna och de fortsatta jämförelsevis höga räntorna, vilket resulterar i en mild konjunkturavmattning 2026 (se tabell 3). Inbromsningen i ekonomin och inflationens gradvisa anpassning mot målet gör att Federal Reserve fortsätter att sänka räntan, om än i långsam takt (se diagram 19).

Osäkerheten kring den nya administrationens politik är stor. Samtidigt utgör stora budgetunderskott och en historiskt hög offentlig skuld betydande offentligfinansiella utmaningar, vilket begränsar det finanspolitiska handlingsutrymmet.

Tabell 3 BNP och KPI i världen

Procent av köpkraftskorrigerad global BNP respektive procentuell förändring

	Vikt ¹		BNP ²		KPI ³		
	2023	2024	2025	2026	2024	2025	2026
Världen	100,0	2,8	2,8	2,9	...	...	...
KIX-vägd⁴	75,2	1,8	1,7	2,1	3,0	2,7	2,3
USA	15,0	2,8	1,8	1,8	2,9	2,9	2,5
Euroområdet	11,9	0,8	0,8	1,7	2,4	2,0	2,0
Japan	3,5	0,1	1,3	0,7	2,7	2,8	2,1
Storbritannien	2,2	0,9	0,9	1,7	2,5	2,6	2,0
Sverige	0,4	1,0	1,9	2,7	2,0	2,3	1,7
Norge	0,3	2,1	1,0	1,6	2,8	2,5	2,0
Danmark	0,3	3,6	3,3	1,7	1,3	2,0	1,9
Kina	18,7	5,0	4,6	4,2	0,2	0,5	1,2
Svensk exportmarknad⁵	...	1,8	2,3	2,9	...	...	...

¹ Vikterna anger varje lands eller regions köpkraftskorrigerade andel av världens BNP. ² BNP-siffrorna avser den kalenderkorrigerade utvecklingen uttryckt i fasta priser. Världsaggregatet beräknas med hjälp av tidsvarierande köpkraftsjusterade BNP-vikter från IMF. ³ För EU-länder och Norge avses harmoniserade index för konsumentpriser (HIKP). Aggregatet för euroområdet är vägt med konsumtionsvikter från Eurostat. ⁴ KIX-vägd BNP och KPI är aggregat som vägs samman med hjälp av Riksbankens KIX-vikter. I KIX ingår 32 av Sveriges viktigaste handelspartners.

⁵ Den svenska exportmarknaden avser den samlade importefterfrågan i de 32 länder som ingår i KIX. Respektive lands vikt utgörs av dess andel i svensk varuexport.

Källor: Eurostat, IMF, OECD, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

DÄMPAD KINESISK TILLVÄXT FRAMÖVER

De senaste åren har Kina haft en gradvis minskande BNP-tillväxt till följd av svag inhemsk efterfrågan och en problemtyngd fastighetsmarknad. En stark export mot slutet av 2024 understödde dock BNP-utvecklingen det fjärde kvartalet. Detta var

delvis en effekt av ökad varuexport till USA, bland annat som en följd av importföretagens försök att undvika de förväntade tullhöjningarna. Den starka tillväxten det fjärde kvartalet, tillsammans med upprevideringar av tillväxten för tidigare kvartal, innebär att Kina uppnådde sitt tillväxtmål för BNP på 5 procent för helåret 2024.

Tillväxten i Kina mattas av något de kommande åren, bland annat mot bakgrund av att den tilltagande handelskonflikten med USA tynger utvecklingen. Med stöd av finans- och penningpolitiken antas Kina dock i stora drag klara av att uppnå den politiska ledningens tillväxtmål för 2025, som fortsatt anges vara omkring 5 procent (se tabell 3).

Som ett resultat av den svaga konjunkturen är inflationen mycket låg i Kina. Detta gäller såväl utvecklingen av KPI (se diagram 23) som export- och producentpriserna.

HÖGRE MARKNADSTILLVÄXT FÖR SVENSK EXPORT

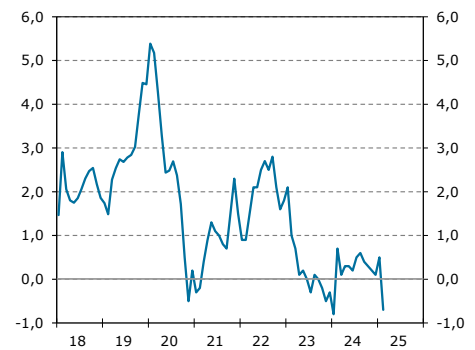
Sammantaget förblir tillväxten bland Sveriges viktigaste handelspartners över lag något dämpad under 2025, men tar mer fart 2026 när framför allt euroområdet växer snabbare (se tabell 3). Importefterfrågan hos Sveriges viktigaste handelspartners, och därmed Sveriges exportmarknad, ökar i snabbare takt 2025 och 2026 efter en svag utveckling de senaste åren (se diagram 24).

Scenario 2027–2029

Under perioden 2027–2029 är omvärldens inflation stabil kring 2 procent, och centralbankernas styrrentor ligger nära sina neutrala nivåer. Den globala tillväxten dämpas marginellt under perioden (se tabell 4) och förblir lägre än det historiska genomsnittet. Detta beror främst på en lägre global befolkningstillväxt samt avtagande produktivitetstillväxt i tidigare snabbväxande länder såsom Kina. Även tillväxten för den svenska exportmarknaden 2027–2029 är relativt låg ur ett historiskt perspektiv. Förutom den något svagare globala BNP-tillväxten bidrar ökade handelshinder och förändrade handelsflöden i spåren av ökade geopolitiska motsättningar till att importefterfrågan ökar i långsammare takt.

Diagram 23 Konsumentpriser i Kina

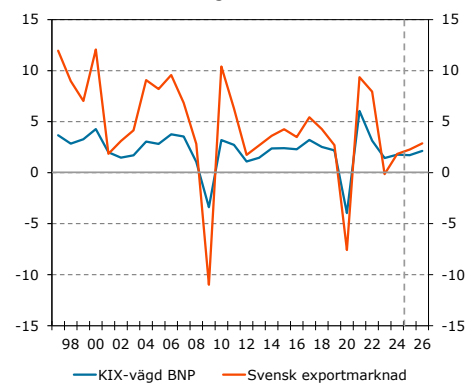
Årlig procentuell förändring, månadsvärden

Källor: National Bureau of Statistics of China och Macrobond.

Diagram 24 KIX-vägd BNP och svensk exportmarknad

Procentuell förändring

Källor: Nationella källor, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Tabell 4 Nyckeltal för internationell ekonomi

Procentuell förändring respektive procent

	Utfall	Prognos		Scenario		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
BNP i världen	2,8	2,8	2,9	2,9	2,8	2,7
BNP i KIX-länderna	1,8	1,7	2,1	2,2	2,0	1,9
BNP i USA	2,8	1,8	1,8	1,9	1,8	1,8
BNP i euroområdet	0,8	0,8	1,7	1,9	1,6	1,3
Svensk exportmarknad	1,8	2,3	2,9	3,1	3,1	2,9
KPI i KIX-länderna	3,0	2,7	2,3	2,2	2,2	2,2
KPI i USA	2,9	2,9	2,5	2,3	2,3	2,3
HIKP i euroområdet	2,4	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Styrränta i USA ^{1,2}	4,5	4,0	3,3	2,8	2,8	2,8
Styrränta i euroområdet ^{1,3}	3,2	2,2	2,2	2,2	2,4	2,7
Styrränta, KIX6-vägd ^{1,4}	3,5	2,4	2,3	2,1	2,3	2,5

¹ I slutet av året. ² Avser den övre gränsen i Federal Reserves styrränteintervall.³ Avser Estr. ⁴ Avser ett genomsnitt av dagslåneräntan Estr för euroområdet samt styrräntor i USA, Norge, Storbritannien, Danmark och Japan.

Anm. BNP-siffrorna avser den kalenderkorrigerade utvecklingen uttryckt i fasta priser. Aggregaten beräknas med hjälp av tidsvarierande köpkraftsjusterade BNP-vikter från IMF.

Källor: IMF, OECD, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Konjunkturer i Sverige 2025–2026

Sverige befinner sig i en lågkonjunktur. Under 2025 och 2026 återhämtar sig konjunkturer men resursutnyttjandet förblir lägre än normalt. Återhämtningen drivs framför allt av att den inhemska efterfrågan tar fart. Tillväxten i hushållens konsumtion stiger när hushållen drar ned på sitt försiktighetssparande. De fasta bruttoinvesteringarna ökar också på bred front. Högst blir tillväxten i bostadsinvesteringarna. Arbetslösheten har stigit till följd av en svag sysselsättningstillväxt och ett ökat inflöde till arbetskraften. Arbetslösheten ligger kvar över 8,5 procent under 2025 och större delen av 2026. KPIF-inflationen är över 2-procentmålet under större delen av 2025 på grund av en positiv korgeffekt, fortsatt höga hyreshöjningar och högre priser på varor, inte minst livsmedel. Inflationen blir lägre 2026 då varupri serna stiger mindre, hyreshöjningarna blir måttligare och korg-effekten faller ur. Lönerna stiger med ungefär 3,5 procent både 2025 och 2026, vilket ger en viss ökning av reallönerna.

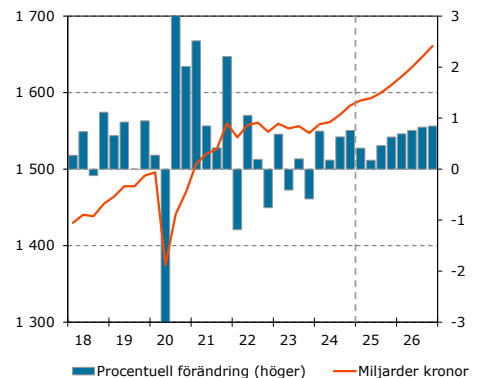
Efterfrågan och produktion

Svensk BNP ökade med 0,8 procent det fjärde kvartalet 2024, vilket var det andra kvartalet i rad med relativt hög tillväxt (se diagram 25). De fasta bruttoinvesteringarna ökade snabbt, framför allt i tjänstebranscherna (exklusive bostäder). Även tillväxten i hushållens konsumtion var relativt hög, medan lagerinvesteringarna gav ett stort negativt bidrag till BNP-tillväxten. Exporten fortsatte att växa i ungefär normal takt samtidigt som importen minskade något.

BNP-tillväxten växlar ner det första halvåret 2025 när både de fasta bruttoinvesteringarna och hushållens konsumtion ökar långsammare. Nedväxlingen blir dock kortvarig och från det tredje kvartalet i år stiger tillväxten på nytt. Det är framför allt den inhemska efterfrågan som driver på, medan exporttillväxten fortsätter att vara jämförelsevis dämpad och ge ett mindre bidrag till BNP-tillväxten än normalt vid en konjunkturåterhämtning (se diagram 26). Osäkerheten om exakt när tillväxten tar fart är stor eftersom återhämtningen främst baseras på att hushållen ändrar sin balans mellan konsumtion och sparande efter en lång period av återhållsam konsumtion (se kapitlet ”Osäkerhet i prognosen”).

Diagram 25 BNP

Miljarder kronor, fasta priser respektive procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden

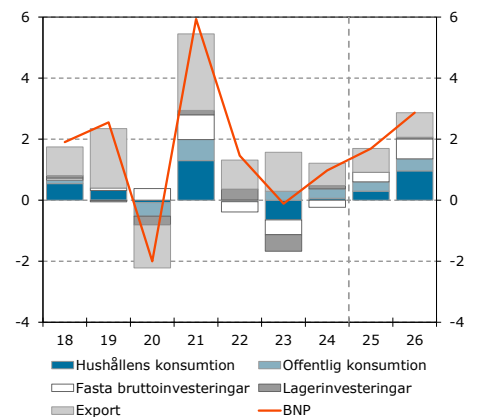

Anm. BNP-tillväxten var –8,1 procent det andra kvartalet 2020 och 4,9 procent det tredje kvartalet 2020.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 26 Importjusterat bidrag till BNP-tillväxten

Procentuell förändring respektive procentenheter

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell 5 Försörjningsbalans

Procentuell förändring, fasta priser

	2000– 2023 ¹	2024	2025	2026
Hushållens konsumtionsutgifter	1,9	0,3	1,2	3,4
Offentliga konsumtionsutgifter	1,1	1,2	1,3	2,1
Fasta bruttoinvesteringar	2,3	-1,1	2,0	4,6
<i>Inhemsk efterfrågan utom lager</i>	<i>1,8</i>	<i>0,2</i>	<i>1,4</i>	<i>3,3</i>
Lagerinvesteringar ²	0,0	0,3	0,0	0,1
<i>Inhemsk efterfrågan</i>	<i>1,8</i>	<i>0,6</i>	<i>1,4</i>	<i>3,5</i>
Export	3,5	2,3	2,8	2,9
<i>Total efterfrågan</i>	<i>2,3</i>	<i>1,2</i>	<i>1,9</i>	<i>3,2</i>
Import	3,4	1,7	2,3	4,0
<i>Nettoexport²</i>	<i>0,2</i>	<i>0,4</i>	<i>0,3</i>	<i>-0,4</i>
BNP	1,9	1,0	1,7	2,9
BNP, kalenderkorrigerad	1,9	1,0	1,9	2,7
BNP per invånare	1,2	0,7	1,5	2,7
Bytesbalans ³	5,1	7,0	7,5	6,6

¹ Genomsnitt. ² Förändring i procent av BNP föregående år. ³ Procent av BNP, löpande priser.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

HUSHÅLLEN HAR BÖRJAT KONSUMERA MER MEN UPPGÅNGEN BLIR MÅTTLIG FÖRSTA HALVAN AV 2025

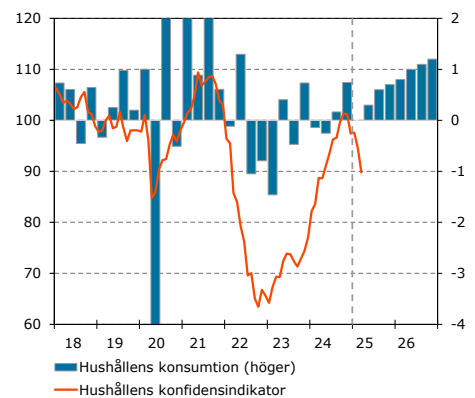
Hushållens konsumtion steg det fjärde kvartalet 2024 med 0,7 procent jämfört med det tredje kvartalet (se diagram 27). Uppgången var större än det historiska genomsnittet och kom efter en svag utveckling de tre första kvartalen 2024.⁵ Hushållen ökade framför allt konsumtionen av sällanköpsvaror där uppgången var den största på tre år. Efter flera år av återhållsam konsumtion är tänkbara förklaringar dels att stigande löner, sjunkande inflation och Riksbankens räntesänkningar stimulerade efterfrågan, dels att hushållen konsumerade lite extra under rea- och julhandeln. För helåret 2024 växte konsumtionen dock svagt (se diagram 28).

Hushållens stämningsläge har dock kontinuerligt försvagats under inledningen av 2025 och ligger under det historiska medelvärdet (se diagram 27). Nedgången beror främst på att förväntningarna om utvecklingen i den egna och Sveriges ekonomi de kommande 12 månaderna har försämrats. Förväntningarna om utvecklingen av den egna ekonomin de kommande 12 månaderna ligger nu under det historiska medelvärdet (se diagram 29). Att hushållen blivit mer pessimistiska kan vara kopplat till överraskande hög inflation i början av året och minskade förväntningar om räntesänkningar, samt till det osäkra omvärldsläget. Transaktionsdata visar på en svag inledning av 2025 med negativ

⁵ I genomsnitt har hushållens konsumtion vuxit med 0,5 procent i kvartalstakt 2000–2024.

Diagram 27 Hushållens konfidensindikator och hushållens konsumtion

Index medelvärde=100, säsongsrensade månadsvärden respektive procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden

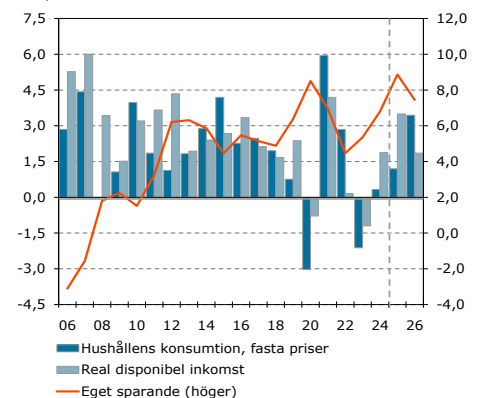

Anm. Konsumtionstillväxten i fasta priser var -9,9 procent det andra kvartalet 2020, 6,2 procent det tredje kvartalet 2020, 2,8 procent det första kvartalet 2021 och 4,2 procent det tredje kvartalet 2021.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 28 Hushållens konsumtion, real disponibel inkomst och eget sparande

Procentuell förändring respektive procent av disponibel inkomst

Anm. Eget sparande definieras som hushållens totala (finansiella och reala) sparande exkl. sparande i avtalspensioner. Mättet sätts i relation till hushållens disponibla inkomst.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

utveckling i januari och februari jämfört med föregående år.⁶ Sammanlagt tyder detta, trots det starka avslutet på 2024, på att en ihållande återhämtning av hushållens konsumtion ännu inte inletts.

Hushållens reala disponibla inkomster stärks successivt under 2025. De högre inkomsterna skapar utrymme för hushållen att antingen spara eller konsumera mer. Det finns flera anledningar till att hushållen sparar, där ett motiv är försiktighetssparande för att bygga upp en buffert att ta av i sämre tider. Något som kan påverka hushållens försiktighetssparande framöver är inflationsutvecklingen. I Konjunkturbarometern har hushållens förväntningar på prisökningarna de kommande 12 månaderna ökat kraftigt den senaste tiden (se diagram 30), vilket bedöms öka viljan att spara. Sammantaget blir konsumtionstillväxten därför måttlig under första halvåret 2025 (se diagram 27).⁷

Det andra halvåret 2025 sjunker inflationen och den allmänna osäkerheten väntas avta. I kombination med att hushållens reala inkomster stiger och att hushållen har byggt upp ett betydande försiktighetssparande, skapar detta goda förutsättningar för ökad konsumtion. Det allmänna ränteläget har dessutom kommit ner sedan toppen under 2024. Från andra halvan av 2025 växer därför hushållens konsumtion snabbare och är därmed drivande i den svenska konjunkturåterhämtningen (se diagram 27). Sparkvoten, mätt som det egna sparandet som andel av disponibel inkomst, är dock hög under 2025 (se diagram 28). Under 2026 fortsätter den disponibla inkomsten att växa och hushållens köpkraft stärks, men i något långsammare takt jämfört med 2025. Hushållen fortsätter att öka sin konsumtion i snabb takt under 2026 och sparkvoten faller tillbaka (se diagram 28).

DEN OFFENTLIGA KONSUMTIONEN VÄXER SNABBARE

År 2024 växte den offentliga konsumtionen med drygt 1 procent, vilket är i linje med det historiska genomsnittet (se diagram 31). Tillväxttakten väntas öka 2025 och 2026.

Konsumtionsuppgången 2024 berodde framför allt på den statliga konsumtionen i och med utbyggnaden av försvaret. Även konsumtion av vård i regionerna bidrog till ökningen av den offentliga konsumtionen 2024.

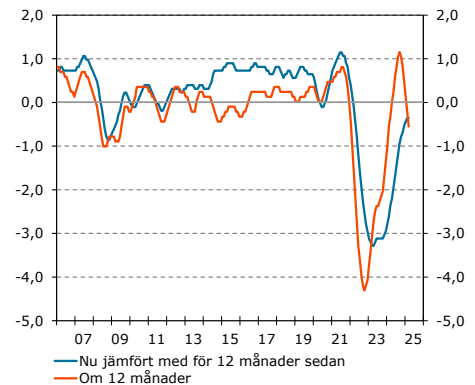
Utbyggnaden av försvaret fortsätter att bidra till en stark offentlig konsumtionstillväxt 2025 och 2026. Kommunerna och regionerna bidrar också till tillväxten. Den demografiska utvecklingen innebär ett ökat antal äldre med behov av vård och omsorg. Samtidigt hålls utvecklingen tillbaka något av ett lågt barnafödande som innebär färre barn i framför allt förskolan. Konsumtionsökningen i kommunerna och regionerna sker mot

⁶ Transaktionsdata är korttransaktioner som görs med betalkort via Swedbank Pays betalningslösning. Utvecklingen avser årstakt i fasta priser.

⁷ En maskininlärningsanalys (k-nearest neighbors) med hushållens barometerserier stärker bilden av ett svagt första halvår av 2025.

Diagram 29 Hushållens syn på egen ekonomi

Standardiserade avvikelser från medelvärde, utjämnade månadsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 30 Hushållens förväntade inflation om 12 månader

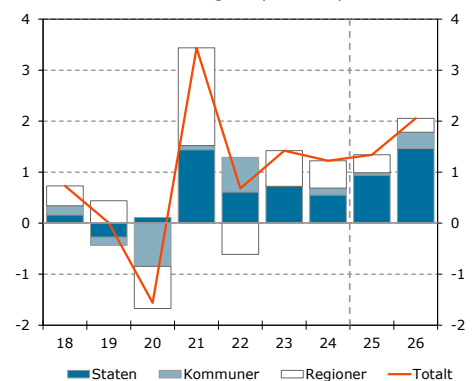
Procent, månadsvärden exklusive extremvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 31 Bidrag till offentlig konsumtionstillväxt

Procentuell förändring respektive procentenheter

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

bakgrund av kostnadsökningar de senaste åren som fortsatt väntas leda till vissa besparingar. Besparingarna bedöms framför allt ske i regionerna genom minskad förbrukning av materiel och minskad användning av hyrpersonal.

INVESTERINGAR I TJÄNSTEBRANSCHERNA TAR FART

De fasta bruttoinvesteringarna ökade under sista kvartalet föregående år, vilket till viss del kan förklaras av att Riksbankens räntesänkningar stimulerade investeringsmöjligheterna. Bostadsinvesteringarna steg från en mycket låg nivå där nybyggnation av småhus bidrog mest till ökningen, men en ljusning skymtas även i ombyggnationen av småhus. Bostadsmarknaden väntas på sikt ta fart och bostadspriserna stiger. Tillsammans med minskade byggkostnader och de lägre räntorna gör detta att bostadsinvesteringarna växer under 2025, och tillväxten ökar ytterligare 2026 (se diagram 32).

Uppgångarna det fjärde kvartalet var ännu större bland tjänstebanscher exklusive bostäder, där investeringarna steg på bred front. Det var framför allt investeringar inom informations- och kommunikationsteknik samt fastighetsägare och förvaltare som bidrog till uppgången. Investeringar för fastighetsägare och -förvaltare har varit väldigt svaga sedan några år tillbaka men har nu vänt och fortsätter stiga under 2025 och 2026.

Kapacitetsutnyttjandet inom industrin steg det sista kvartalet men ligger fortfarande på en relativt låg nivå (se diagram 33). Industrins investeringar väntas stiga under det andra halvåret 2025. Under 2026 tar industrins investeringar mer fart men investeringskvoten, mätt som andel av förädlingsvärdet, fortsätter att minska mot sitt historiska genomsnitt. En högre efterfrågan av försvarsmateriel kan medföra kapacitetsökande investeringar från mitten av 2025 och framför allt under 2026, men försvarsindustrin utgör bara en liten del av näringslivet (se grårutan ”Svensk försvarsindustri står för en liten men växande andel av BNP”).

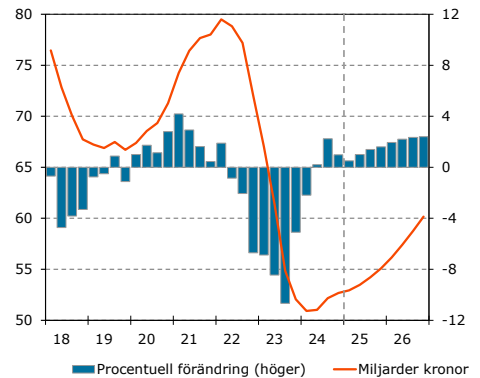
De offentliga investeringarna minskade det sista kvartalet förra året och gav ett negativt bidrag till tillväxten i de fasta bruttoinvesteringarna (se diagram 34). Det var en tillfällig nedgång i en annars stark utveckling som sedan pandemin framför allt drivits av investeringar i byggnader och anläggningar. Framöver växer de offentliga investeringarna till följd av satsningar inom försvaret. Trots att dessa försvarsinvesteringar är stora i ett historiskt perspektiv växer investeringarna i offentliga myndigheter totalt sett endast marginellt snabbare än det historiska genomsnittet. Detta medför att bidraget till de fasta bruttoinvesteringarna i hela ekonomin på sikt planar ut (se diagram 34).

EXPORTTILLVÄXTEN ÖKAR MEN INGET RIKTIGT DRAG

Bakom en historiskt sett normal tillväxtsiffra för exporten det fjärde kvartalet 2024 dolde sig en markant ökning av råvaruexporten och en minskande tjänsteexport. Tjänsteexporten har

Diagram 32 Fasta bruttoinvesteringar, bostäder

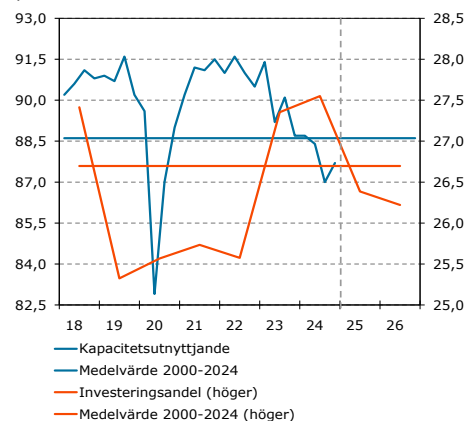
Miljarder kronor, fasta priser respektive procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 33 Industrins kapacitetsutnyttjande och investeringsandel

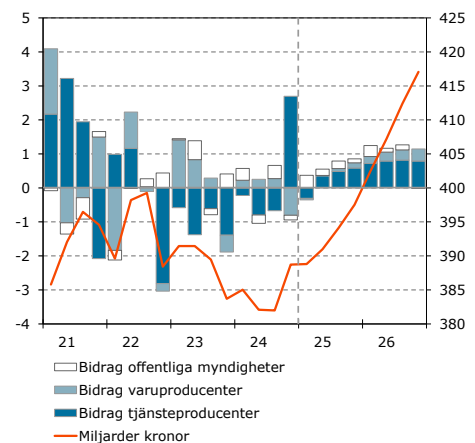
Procent, säsongsrensade kvartalsvärden respektive procent av förädlingsvärde, löpande priser

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 34 Fasta bruttoinvesteringar

Miljarder kronor, fasta priser, bidrag i procent till kvartalstillväxt, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

annars ökat snabbt de senaste åren, klart snabbare än varuexporten (se fördjupningen ”Mycket snabb tillväxt i utrikeshandeln med tjänster sedan 2020”). Tjänsteexporten stiger återigen från det första kvartalet 2025, men tillväxttakten blir lägre än de senaste åren och mer i linje med varuexporten.

Utrikeshandelsstatistiken tyder på att varuexporten ökar snabbt det första kvartalet i år. Utsikterna på lite längre sikt är något mer dämpade, bland annat till följd av införandet av handelstullar i många länder (se grårutan ”Effekter av höjda tullar på världsekonomin och Sverige”). Omdömet om exportorderstockens storlek i tillverkningsindustrin i Konjunkturbarometern befinner sig under sitt historiska medelvärde (se diagram 35). Dock har nettotalet stabiliserats på sistone. Exportorderingen har upphört att minska och i den senaste Konjunkturbarometern var nettotalet tydligt över noll (se diagram 36). Med undantag för det andra kvartalet 2024 har marknaden för svensk export utvecklats ganska svagt de senaste två åren. Marknadstillväxten tilltar något framöver, men blir lägre än det historiska genomsnittet (se tabell 4). Varuexporten utvecklas relativt svagt under resten av 2025. Nästa år ökar tillväxten något men inte i samma utsträckning som i tidigare konjunkturåterhämtningar.

IHÅLLANDE PRODUKTIONSÖKNING KOMMER FÖRST ANDRA HALVÅRET 2025

Utfallet för det fjärde kvartalet 2024 samt revideringar av historiken för produktionen⁸ i näringslivet visar på en delvis anorlunda bild av 2024 än tidigare. Bilden att produktionen inom näringslivet har stått och stampat på ungefär samma nivå sedan slutet av 2021 har ändrats och det framkommer nu att produktionen växte tydligt under 2024 (se diagram 37). Efter ett starkt första kvartal 2025 inom framför allt tillverkningsindustrin bromsar utvecklingen in det andra kvartalet. Det blir dock en tillfällig inbromsning och från andra halvåret 2025 ökar förädlingsvärdet stadigt.

Tillväxten det andra halvåret 2025 är högst inom tillverkningsindustrin och inom de företagsnära tjänstebranscherna. Utvecklingen i tillverkningsindustrin understöds bland annat av den starka efterfrågan som svensk försvarsindustri möter (effekten på total BNP avhandlas i grårutan ”Svensk försvarsindustri står för en liten men växande andel av BNP”). En starkare industriproduktion ökar även efterfrågan på de mer företagsnära tjänstebranschernas produktion och den stiger i takt med industriproduktionen under loppet av 2025.

Konfidensindikatorn för handeln, har varit positiv i ungefär ett års tid och är den enda tydligt positiva sektorn i Konjunkturbarometern (se diagram 38). De senaste månaderna har dock optimismen minskat tydligt och synen på försäljningen de senaste tre månaderna och förväntningarna har vänt nedåt (se

Diagram 35 Tillverkningsindustrins omdöme om exportorderstocken

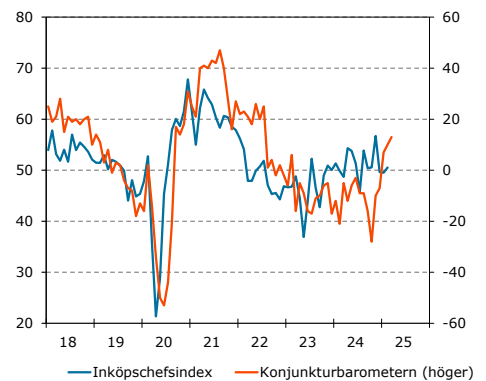
Standardiserade avvikelser från medelvärde, säsongsrensade månadsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 36 Exportordergång i tillverkningsindustrin

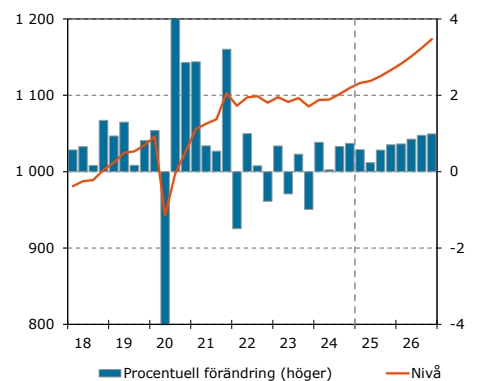
Diffusionsindex respektive netttotal, säsongsrensade månadsvärden

Källor: Swedbank/SILF, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Diagram 37 Produktion i näringslivet

Miljarder kronor, fasta priser respektive procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden

Anm. Produktionen i näringslivet var -9,9 procent det andra kvartalet 2020 och 5,8 procent det tredje kvartalet 2020.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

⁸ Med produktionen avses förädlingsvärdet i denna text. Förädlingsvärdet är bruttoproduktionen med avdrag för insatsförbrukningen.

diagram 39). Kampanjaktiviteter under det fjärde kvartalet 2024 verkar ha bidragit till en stark utvecklingstakt för handelsproduktionen. Detta följs av en lite svagare utveckling det första halvåret 2025. Produktionen inom handeln stiger sedan under det andra halvåret 2025 i takt med att hushållen ökar sin konsumtion.

Stämningläget inom byggsektorn har förbättrats, men det finns delar av sektorn som fortfarande är dystra. Efter en längre period med sjunkande bruttoproduktion började den öka igen under slutet av 2024 (se diagram 40) och uppgången förväntas fortsätta i år och nästa år. Insatsförbrukningen förväntas öka relativt snabbt när byggandet återhämtar sig.⁹ Det innebär att den stigande bruttoproduktionen inte avspeglas fullt ut i stigande produktion i branschen.

Tabell 6 Produktion

Procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden

	2000– 2023 ¹	2024	2025	2026
Näringsliv	2,3	0,7	2,2	3,0
Varubranscher	1,5	0,1	1,9	2,3
varav Industri	1,4	0,7	4,3	3,2
Byggverksamhet	1,8	0,3	-3,9	-0,8
Tjänstebanscher	2,8	1,0	2,3	3,4
Offentliga myndigheter	0,6	2,5	1,0	0,8
Hela ekonomin ²				
BNP till baspris	1,9	1,1	1,9	2,5
BNP till marknadspris	1,9	1,0	1,9	2,7

¹Genomsnitt. ² Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Anm. Med produktion avses förädlingsvärde.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Svensk försvarsindustri står för en liten men växande andel av BNP

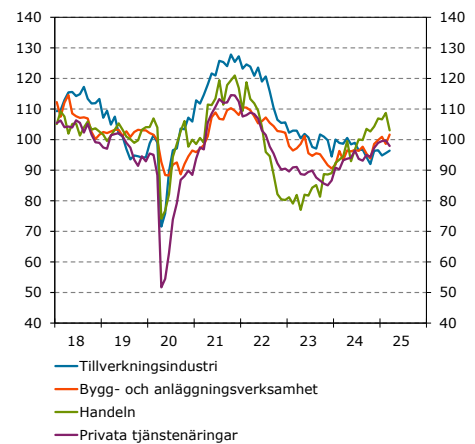
Inledningen av 2025 har präglats av ett stort fokus kring upprustningen av det europeiska försvaret. EU-kommissionen har utformat en handlingsplan för hur Europa ska kunna öka sin försvarsförmåga (se grårutan "Ekonomiska effekter av nya försvarssatsningar i euroområdet" för en djupare förklaring av EU:s försvarssatsningar). Upprustningen av det europeiska försvaret medför ökad efterfrågan på svensk försvarsmateriel.

Begränsad tillgång till detaljerade data gör det svårt att analysera hur stort genomslag en ökad efterfrågan på försvarsmateriel får. Tillverkning av militära stridsfordon

⁹ Se grårutan "Produktion, förädlingsvärde och förbrukning i byggbranschen" i Konjunkturläget mars 2024 för en mer ingående förklaring.

Diagram 38 Konfidensindikatorer för näringslivet

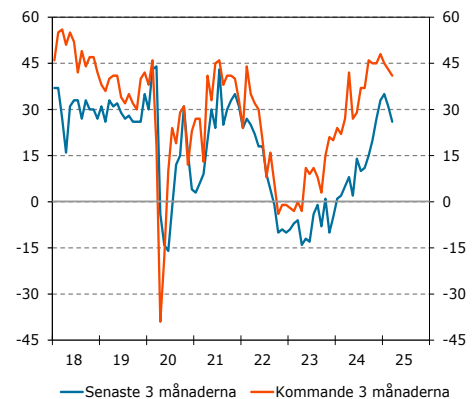
Index, medelvärde=100, säsongsrensade månadsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 39 Nuläge och förväntad försäljningsvolym i handeln

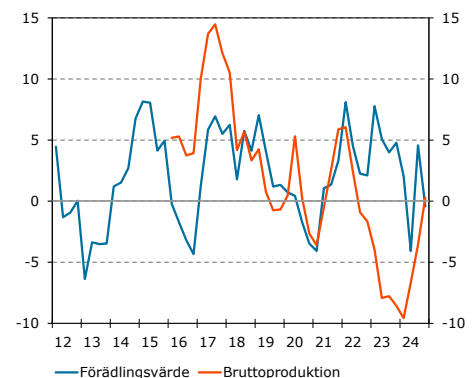
Nettotal, säsongsrensade månadsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 40 Förädlingsvärde och produktionsvärde i byggbranschen

Årlig procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden

Anm. Med byggbranschen avses branscher under SNI-kod F. Produktionsvärde enligt produktionsvärdeindex.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

(SNI 30.4) ingår i tillverkning av andra transportmedel (SNI 30), som utgör ca 3 procent av tillverkningsindustrin.¹⁰ SNI 30 går inte att bryta ner utifrån de data som finns tillgängliga. En annan del av tillverkningsindustrin, med tydligt militärt innehåll, är industri för metallvaror utom maskiner och apparater (SNI C25), där tillverkning av vapen och ammunition (SNI C25.4) ingår. SNI 25 kan delas upp i produktion av insatsvaror och övrig produktion (inom vilken SNI 25.4 sannolikt ingår). Hela produktionen av andra transportmedel (SNI 30) tillsammans med den övriga delen av produktion av metallvaror utgör enbart knappt 6 procent av tillverkningsindustrin¹¹ och därmed mindre än 1 procent av Sveriges BNP.

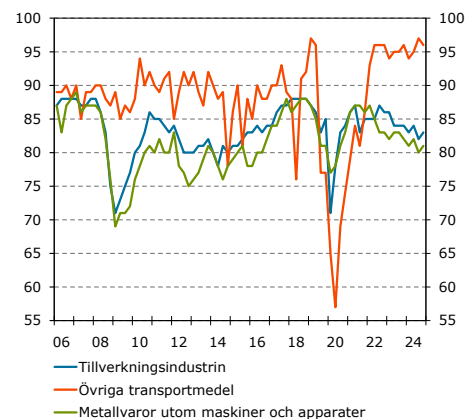
Därutöver påverkas andra delar av tillverkningsindustrin som är svårare att identifiera som försvarsrelaterade enligt nationalräkenskaperna. Underleverantörer till försvarsindustrin kan komma att behöva öka sin produktion för att tillgodose den ökade efterfrågan. Exempel på detta är kullager, stål och metaller. Till viss del kommer försvarsindustrin behöva importera materiel. En utökad försvarsindustri kan också bidra till undanträngning av annan typ av industriproduktion, vilket innebär att den totala industriproduktionen inte nödvändigtvis behöver öka i samma utsträckning.

Huruvida försvarsindustrin har möjlighet att skala upp sin produktion eller inte beror på försvarsindustrins produktionskapacitet. Diagram 41 visar kapacitetsutnyttjandet inom tillverkningsindustrin, SNI 25 och SNI 30. Företag inom hela tillverkningsindustrin och SNI 25 har ett kapacitetsutnyttjande strax över 80 procent, vilket indikerar att det finns viss möjlighet att öka produktionen. Kapacitetsutnyttjandet för SNI 30 ökade tydligt under inledningen av 2022 och har därefter legat på strax under 100 procent. Det indikerar att dessa företag i nuläget går mer eller mindre för full kapacitet, vilket försvårar möjligheten att snabbt skala upp produktionen. Företag inom SNI 30 svarar dessutom att de både har ökat och förväntar sig öka produktionskapaciteten kommande 3 månader (se diagram 42). Trots detta är företag inom SNI 30 relativt missnöjda med sin nuvarande produktionskapacitet. För att försvarsindustrin ska kunna höja sin produktionskapacitet, och därmed tillmötesgå den högre efterfrågan, behöver den öka sina investeringar.

I närtid bedöms försvarsindustrin ha begränsade möjligheter att skala upp produktionen, men att det är möjligt på sikt. Sammantaget bedöms den ökade efterfrågan på svensk

Diagram 41 Kapacitetsutnyttjande inom försvarsindustrin

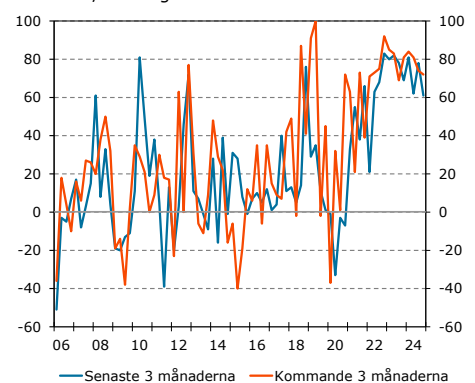
Procent, säsongsrensade kvartalsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 42 Produktionsvolym inom övriga transportmedel

Nettotal, säsongsrensade kvartalsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

¹⁰ Andelen är beräknad utifrån år 2023.

¹¹ Tillverkningsindustrin utgör ca 16 procent av BNP.

försvarsindustri ha en förhållandevis liten effekt på BNP i närtid.

Arbetsmarknad och resursutnyttjande

SYSSELSÄTTNINGEN FORTSATTE MINSKA

Det fjärde kvartalet 2024 fortsatte lågkonjunkturen att göra avtryck på arbetsmarknaden och sysselsättningen fortsatte att minska. Sedan slutet av 2023 har minskningen varit störst inom bygg och privata tjänstenärningar, medan jobben inom industrin och offentlig sektor har påverkats relativt lite jämfört med tidigare lågkonjunkturen.

Samtidigt som sysselsättningen minskade det fjärde kvartalet, minskade också arbetslösheten. Antalet arbetslösa heltidsstuderande blev färre, samtidigt som ej heltidsstuderande arbetslösa ökade. Detta bidrar till bedömningen att arbetslöshetsminskningen var tillfällig (se diagram 43). Vidare minskade arbetslösheten för män, medan den utvecklades sidledes för kvinnor. Arbetslösheten minskade både bland in- och utrikes födda, även om nedgången var större för utrikes födda.

Under senare år har det skett en omfördelning bland de arbetslösa så att eftergymnasialt utbildade personer nu utgör den största gruppen antalsmässigt (se diagram 44). Det fjärde kvartalet fortsatte uppgången och störst bidrag kom från personer i åldrarna 25–54 år. Eftergymnasialt utbildade är en grupp som generellt kan förväntas ha större jobbchanser när konjunkturen vänder.¹²

Parallellt med detta har det under 2024 skett en uppgång i en grupp som står nära arbetskraften, men som inte räknas in i den. Denna grupp av latent arbetssökande vill och kan arbeta, men de söker inte arbete. En förklaring kan vara att de avvaktar ett bättre arbetsmarknadsläge.

TECKEN PÅ LJUSNING FRAMÖVER

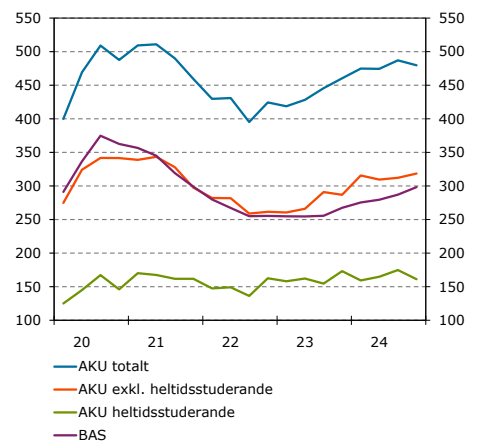
Utfall till och med februari visar att arbetslösheten ökade relativt mycket under början av 2025. Uppgången berodde på en stark ökning av arbetskraften samtidigt som sysselsättningen inte ökade lika mycket. Utvecklingen skedde parallellt med en tydlig minskning av antalet latent arbetssökande.

Inför 2025 finns det tecken på att läget på arbetsmarknaden förbättras. Nedgången i nyanmälda lediga platser hos Arbetsförmedlingen har stannat av, samtidigt som varslen inte fortsätter öka tydligt. Näringslivets anställningsplaner enligt Konjunkturbarometern visar också på en ökning av antalet anställda, men diskrepansen mot utvecklingen de senaste tre månaderna

¹² Huruvida gruppen kommer att få jobb enligt sin valda utbildningsinriktning beror dock på hur efterfrågan på arbetskraft utvecklas på mer disaggregerad nivå än vad Konjunkturinstitutet gör prognoser på.

Diagram 43 Arbetslösa enligt AKU (15–74 år) respektive BAS (16–65 år)

Tusental, säsongrensade kvartalsvärden

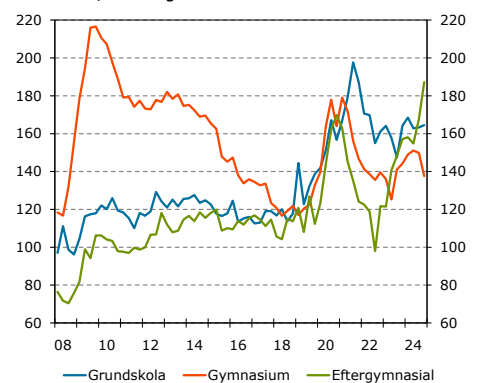

Anm. BAS avser 16–64 år t.o.m. kvartal 4 2022, därefter avses 16–65 år.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 44 Arbetslösa efter utbildningsnivå, 15–74 år

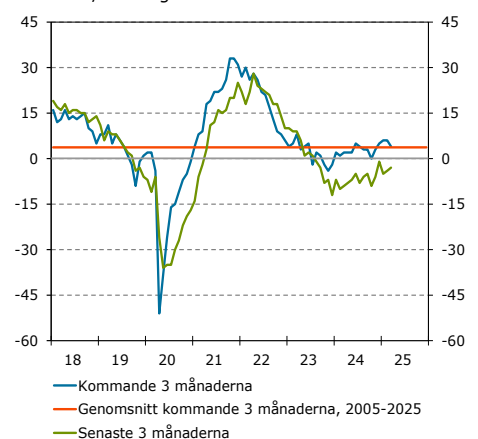
Tusental, säsongrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 45 Anställningar i näringslivet

Nettotal, säsongrensade månadsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

kvarstår, vilket innebär viss osäkerhet i tolkningen av hur mycket av de positiva planerna som de facto kommer att realiseras (se diagram 45). Detta gäller inte minst de för sysselsättningen viktiga privata tjänstenäringarna som står för knappt hälften av alla jobb i ekonomin.

SYSSELSÄTTNINGEN BÖRJAR ÖKA OCH ARBETSLÖSHETEN SJUNKER

I år ökar sysselsättningen samtliga kvartal, men den dämpade BNP-tillväxten det första halvåret i år innebär att sysselsättningen då bara ökar långsamt (se diagram 46). Sysselsättningen ökar därför med måttliga 0,2 procent i år. Nästa år växer den jämförelsevis snabbt (se tabell 7 och diagram 47). I slutet av 2026 är sysselsättningsgraden strax under den senaste toppen som observerades i inledningen av 2023.

Sysselsättningsuppgången under 2025 sker främst inom privata tjänster, även om samtliga näringsgrenar utom bygg bidrar positivt (se diagram 46).

Den tillfälliga nedgången i arbetslösheten under slutet av 2024 reverseras det första kvartalet i år. Från och med andra kvartalet börjar arbetslösheten sjunka igen och därefter minskar den kontinuerligt under prognosperioden. Vid slutet av 2026 är dock arbetslösheten fortsatt på en tydligt högre nivå än jämviktsarbetslösheten (se diagram 48).

KONJUNKTUREN ÅTERHÄMTAR SIG DET ANDRA HALVÅRET I ÅR

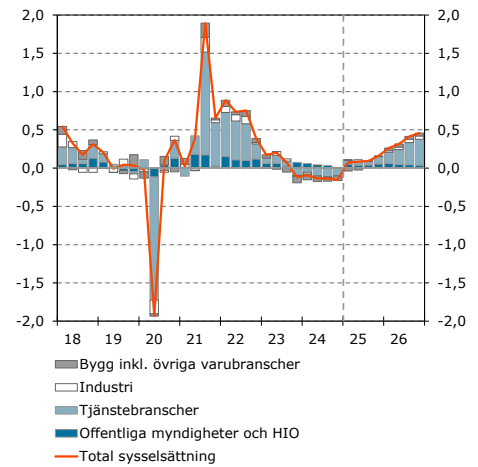
Resursutnyttjandet i ekonomin är lågt och BNP-gapet är negativt både 2025 och 2026 (se diagram 49). Det betyder att Sverige befinner sig i en lågkonjunktur. Från och med det andra halvåret i år stiger resursutnyttjandet och en återhämtning sker när faktisk BNP växer snabbare än potentiell BNP.

Läget på arbetsmarknaden är fortsatt dystert och resursutnyttjandet är klart lägre än normalt. Detta illustreras i sysselsättningsgapet som visar den procentuella skillnaden mellan potentiell och faktisk sysselsättning (se diagram 50). Sysselsättningsgapet är tydligt negativt under både 2025 och 2026.

Under ett konjunkturförlopp släpar sysselsättningen i regel efter den allmänna återhämtningen i ekonomin som helhet då företagen först tar lediga resurser som finns inom företaget i anspråk innan de nyanställer personer. Detta kan företagen göra genom att höja produktiviteten (se diagram 51) eller genom att öka medelarbetstiden hos den arbetskraft som redan är knuten till företaget. Produktivitetens gapet för näringslivet sluts under 2025 och blir svagt positivt nästa år.¹³

Diagram 46 Bidrag till sysselsättningsstillväxten

Procentuell förändring respektive procentenheter, säsongrensade kvartalsvärden

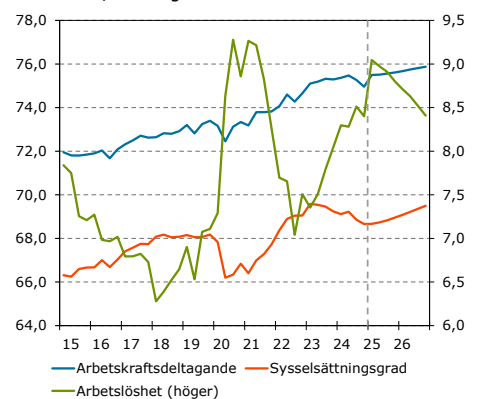

Anm. HIO avser hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 47 Arbetsmarknadssituation

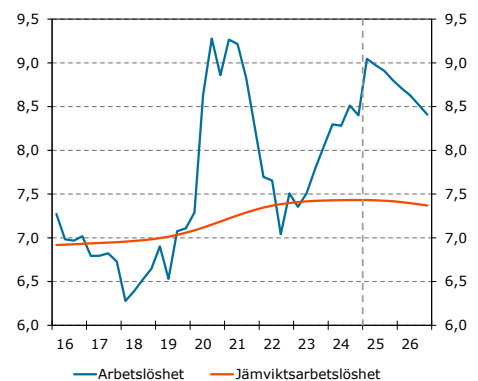
Procent av befolkningen respektive arbetskraft 15–74 år, säsongrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 48 Arbetslöshet

Procent av arbetskraften respektive procent av potentiell arbetskraft, säsongrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

¹³ Konjunkturinstitutet gör bedömningen att den potentiella medelarbetstiden föll under pandemin och att den succesivt har ökat sedan dess.

Tabell 7 Arbetsmarknad

Procentuell förändring, om inget annat anges

	2000– 2023 ¹	2024	2025	2026
BNP till baspris ²	1,9	1,1	1,9	2,5
Produktivitet i hela ekonomin ³	1,2	1,3	1,4	1,4
Produktivitet i näringslivet ³	1,5	1,7	1,7	1,7
Arbetade timmar ²	0,8	-0,3	0,5	1,1
Medelarbetstid för sysselsatta ²	-0,1	0,3	0,3	0,0
Sysselsättning	0,9	-0,5	0,2	1,1
Sysselsättningsgrad ⁴	66,6	69,0	68,8	69,3
Arbetskraft	1,0	0,2	0,8	0,7
Arbetskraftsdeltagande ⁵	72,0	75,3	75,5	75,8
Arbetslöshet ⁶	7,5	8,4	8,9	8,6
Befolkning 15–74 år ⁷	0,7	0,2	0,4	0,3
Produktivitetsgap i näringslivet	0,2	-0,3	0,1	0,4
Arbetsmarknadsgap ⁸	-0,5	-1,5	-1,6	-1,0
BNP-gap ⁹	-0,4	-1,9	-1,7	-0,8

¹ Genomsnitt. ² Kalenderkorrigerade värden. ³ Beräknat till baspris, kalenderkorrigerade värden. ⁴ Andelen sysselsatta av befolkningen 15–74 år, procent. ⁵ Andelen personer i arbetskraften av befolkningen 15–74 år, procent. ⁶ Procent av arbetskraften. ⁷ Enligt AKU:s definition av befolkningen. ⁸ Skillnaden mellan faktiskt och potentiellt arbetade timmar uttryckt i procent av potentiellt arbetade timmar. ⁹ Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP uttryckt i procent av potentiell BNP.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Löner och inflation

Löneökningstakten enligt Konjunkturlönestatistiken för helåret 2024 blev 4,1 procent, vilket är den högsta löneökningstakt sedan 2008 (se diagram 52).¹⁴ Om löneökningstakten enbart relateras till resursutnyttjandet på arbetsmarknaden framstår den som hög. Ökningstakten för lönerna följer dock i hög grad den centralt avtalade löneökningstakten, som för hela ekonomin var 3,5 procent 2024 – även det den högsta ökningstakten sedan 2008.

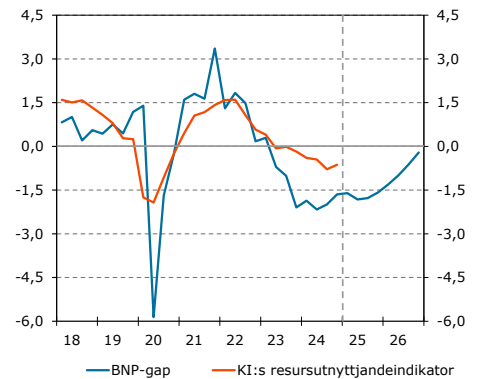
År 2024 var löneökningstakten och löneglidningen som högst inom byggindustrin samt handel, hotell och restaurang. Gemensamt för dessa branscher är att sysselsättningen minskat det senaste året, varför det är föga troligt att löneökningarna förklaras av en högre efterfrågan på arbetskraft än i andra branscher.¹⁵ En mer sannolik förklaring är sammansättningseffekter kopplade till just arbetsmarknadsläget. Om företag vid uppsägningar i högre grad behåller arbetskraft med högre löner,

¹⁴ Siffrorna är preliminära i 12 månader.

¹⁵ Inom handel, hotell och restaurang var sysselsättningsminskningen ca 1 procent i årstakt enligt nationalräkenskaperna fjärde kvartalet 2024. Inom bygg var motsvarande minskning ca 4 procent.

Diagram 49 BNP-gap och resursutnyttjandeindikator

Procent av potentiell BNP respektive normaliserade säsongrensade kvartalsvärden

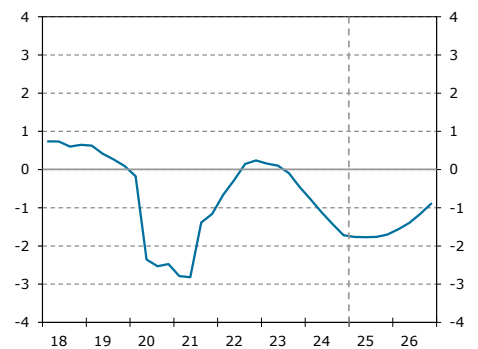

Anm. BNP-gapet definieras som faktisk BNP:s avvikelser från potentiell BNP.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 50 Sysselsättningsgap

Procent av potentiell sysselsättning, kvartalsvärden

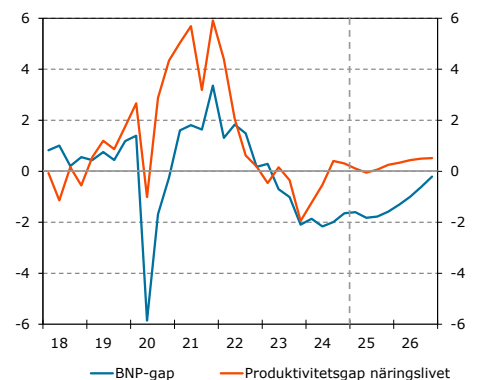

Anm. Sysselsättningsgapet är beräknat i NR-termer.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 51 BNP-gap, produktivitetsgap för näringslivet

Procent av potentiell BNP respektive potentiell produktivitet för näringslivet, säsongrensade kvartalsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

eller avstår från att nyanställa mer junior arbetskraft, bidrar detta till att den genomsnittliga lönenivån i branschen ökar.¹⁶

LÖNEÖKNINGSTAKTEN VÄXLAR NER I ÅR OCH NÄSTA ÅR

Avtalsrörelsen 2025 är omfattande och täcker ca 500 av totalt 650 avtal på den svenska arbetsmarknaden och berör därmed omkring 3,4 miljoner anställda inom både privat och offentlig sektor. Förhandlingarna mellan industrins parter, vars avtal har en normerande roll, förväntas slutföras i närtid.

Konjunkturinstitutet antar att löneökningarna 2025–2026 blir något lägre än 2023–2024. Den främsta faktorn som dämpar löneökningstakten är den svaga arbetsmarknaden samt att inflationen normaliserats från de mycket höga nivåerna 2022 och 2023. Samtidigt förblir löneökningstakten relativt hög i ett historiskt perspektiv, vilket kommer av att näringslivets lönsamhet – särskilt inom industrin – fortsatt är god, mätt i termer av vinstandelen (se diagram 53).

Sedan inledningen av 2024 har löneökningstakten överstigit inflationstakten enligt KPI, vilket har medfört att reallönerna har ökat (se diagram 54).¹⁷ Reallönerna fortsätter att öka i år och nästa år och vid utgången av 2026 är reallönen beräknad med KPIF på samma nivå som den var 2020.

ENHETSARBETSKOSTNADERNA HÅLLS TILLBAKA I ÅR AV HÖG PRODUKTIVITESTILLVÄXT

Arbetskostnaderna i näringslivet ökar i år något mer än löneökningstakten i näringslivet enligt NR-lönerna (se tabell 8). Skillnaderna beror bland annat på högre arbetsgivaravgifter till följd av att nedsättningen av arbetsgivaravgifter för unga (15 till 18 år) har slopats. Samtidigt minskar andelen av de sysselsatta som arbetsgivaren enbart betalar ålderspensionsavgift för.¹⁸

Till följd av att produktivitetstillväxten i näringslivet återhämtar sig i takt med att efterfrågan i ekonomin kommer i gång begränsas genomslaget från den relativt höga ökningstakten i arbetskostnaden per timme på enhetsarbetskostnaden. År 2025 och 2026 ökar enhetsarbetskostnaden i linje med vad som är för enligt med ett inflationsmål på 2 procent (se diagram 55).

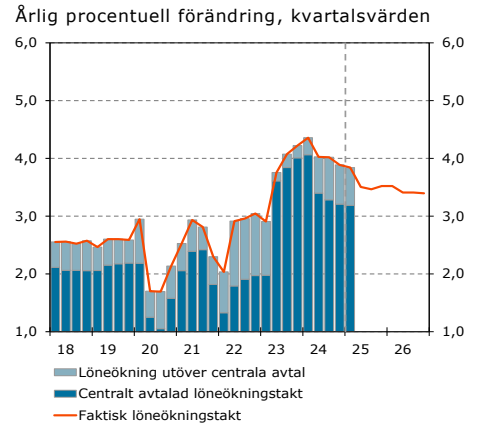
Vinstandelen i näringslivet ligger på en historiskt sett hög nivå (se diagram 56). Det är framför allt i industrin som vinstandelen är hög. Den har dock sjunkit den senaste tiden, samtidigt som vinstandelen i tjänstebanscherorna har stigit. Tillväxten i arbetskostnaderna ökar 2025 och stiger ytterligare 2026 och vinstandelen i näringslivet som helhet blir lägre i år än förra året och minskar lite ytterligare 2026 till en nivå som fortfarande är högre

¹⁶ Motsvarande effekt kan också uppstå om det finns ett kausalt samband mellan konkurser och företags produktivitet, givet att den genomsnittliga lönen är högre hos mer produktiva företag.

¹⁷ Löneökningstakten översteg inflationstakten enligt KPIF i slutet av 2023.

¹⁸ Det beror dels på en förändrad sammansättning på arbetsmarknaden, dels på att åldersgränsen höjts. År 2025 är gränsen 66 år.

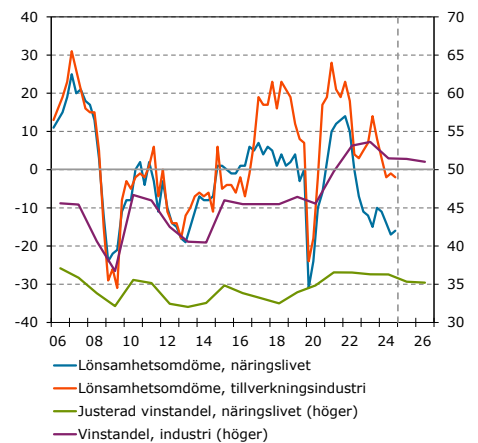
Diagram 52 Löneökningstakt i hela ekonomin

Källor: Medlingsinstitutet och Konjunkturinstitutet.

Diagram 53 Lönsamhet i näringslivet

Procent, årsvärden respektive netttotal, säsongsrensade kvartalsvärden

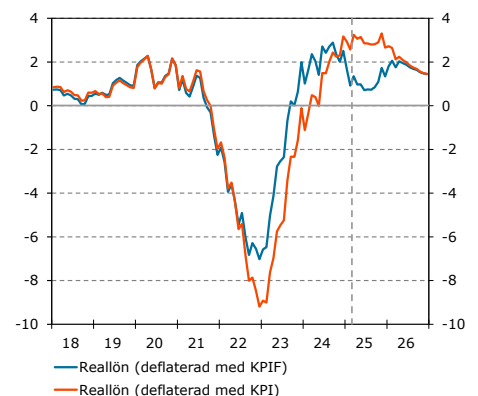

Anm. Vinstandelen i näringslivet är justerad för ersättningen till egenföretagare och exkluderar små- och fritidshus.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 54 Reallön

Årlig procentuell förändring, månadsvärden

Källor: Medlingsinstitutet, SCB och Konjunkturinstitutet.

än det historiska medelvärdet. Den svaga kronan har varit gynnsam för vinstutvecklingen de senaste åren, framför allt för vissa delar av industrin. Den effekten dämpas dock i och med den senaste tidens kronförstärkning.

Tabell 8 Timlön och arbetskostnad

Procentuell förändring respektive procent

	2000– 2023 ¹	2024	2025	2026
Timlön, KL, hela ekonomin	3,1	4,1	3,6	3,4
Timlön, KL, i näringslivet	3,1	4,2	3,6	3,5
Timlön, KL, offentlig sektor	3,2	3,9	3,5	3,4
Timlön, NR, i näringslivet	3,3	4,5	3,5	3,5
Reallön (KPIF), hela ekonomin	1,0	2,2	1,1	1,8
Reallön (KPI), hela ekonomin	1,1	1,2	2,9	2,0
Arbetsgivaravgifter ² (i procent av lönen), näringslivet	40,8	42,1	42,3	42,8
Arbetskostnad per timme, näringslivet ³	3,4	4,7	3,7	3,8
Produktivitet, näringslivet ^{4, 5}	1,7	1,7	1,7	1,8
Justerad enhetsarbetskostnad, näringslivet ⁵	1,7	2,9	2,0	2,0
Justerad vinstandel, procent av förädlingsvärde, näringslivet ⁵	34,5	36,3	35,3	35,2

¹ Genomsnitt. ² Lagstadgade och avtalade kollektiva avgifter samt löneskatter. ³ NR-timlön och arbetsgivaravgifter, kalenderkorrigerade värden. ⁴ Förädlingsvärdet delat med arbetade timmar, kalenderkorrigerade värden. ⁵ Exklusive små- och fritidshus samt justerad för antalet timmar utförda av egenföretagare.

Anm. Konjunkturlönestatistiken (KL) respektive nationalräkenskaperna (NR). Timlönen enligt nationalräkenskaperna mäts som lönesumman dividerat med anställdas arbetade timmar.

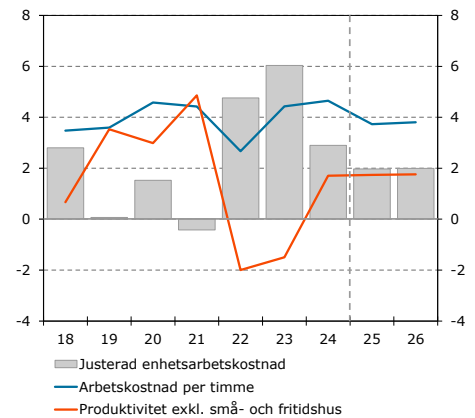
Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

KPIF-INFLATIONEN ÖVER MÅLET 2025

KPIF-inflationen har stigit de senaste månaderna och var 2,9 procent i februari (se diagram 57). Inflationen kommer att överstiga 2 procent under större delen av 2025. En bidragande orsak är att den så kallade korgeffekten är positiv under 2025. Korgeffekten höjer KPIF-inflationen med 0,26 procentenheter 2025 (se diagram 58). Det kan jämföras med den genomsnittliga korgeffekten på KPIF på minus 0,12 procentenheter under åren 2017 till 2023.¹⁹ Korgeffekten följer av ett förändrat konsumtionsmönster som påverkar KPI med eftersläpning (se grårutan ”Korgeffekten i KPI” nedan).

Oaktat korgeffekten har det skett en uppväxling i prisutvecklingen på framför allt livsmedel och andra varor som driver på inflationen (se diagram 59 och diagram 60). De globala livsmedelspriserna steg gradvis under 2024 och stora prisuppgångar har skett den senaste tiden på varor som mejeriprodukter, kaffe och

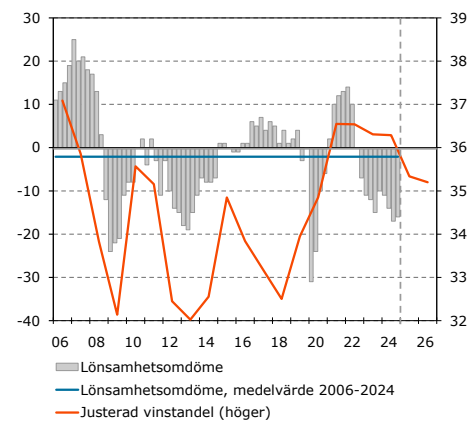
Diagram 55 Justerad enhetsarbetskostnad i näringslivet
Procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden

Anm. Vinstandelen är justerad för ersättningen till egenföretagare och exkluderar små- och fritidshus.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

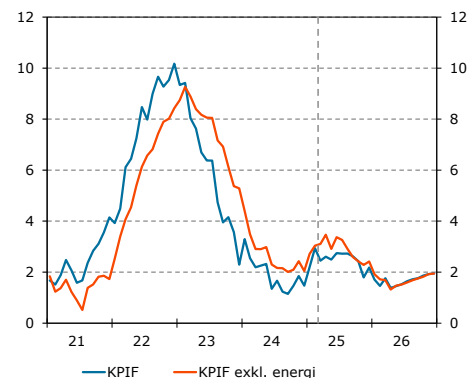
Diagram 56 Lönsamhet i näringslivet
Procent, årsvärden respektive netttotal, säsongrensade kvartalsvärden

Anm. Vinstandelen är justerad för ersättningen till egenföretagare och exkluderar små- och fritidshus.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 57 Konsumentpriser
Årlig procentuell förändring, månadsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

¹⁹ Se ”Korgeffekten 2025”, SCB 18 februari 2025. Tillgänglig på [scb.se](https://www.scb.se).

kakao (se diagram 61). Företagens prisförväntningar inom dagligvaruhandeln har också gått upp rejält (se diagram 62). De svenska livsmedelspriserna fortsätter upp i närtid men har en svagare utveckling under senare delen av 2025 framför allt på grund av den växelkursförstärkning som skett i början av året. Lägre drivmedelspriser ger också ett svagare kostnadstryck i transportledet. Det bidrar till viss del till en svagare prisutveckling på nästan alla varor under loppet av 2025. Läkemedel blir dock dyrare på grund av förändringar i högkostnadsskyddet som införs i juli 2025. De höjda tullarna i handeln med USA bedöms endast ha en marginell effekt på inflationen i Sverige.

Tidigare räntesänkningar medför att KPI ökar långsamt 2025 (se tabell 9). KPI inkluderar effekten av ändrade bolåneräntor och är viktig för utvecklingen av prisbasbeloppet, som i sin tur styr vissa ersättningar i transfereringssystemet.

Tabell 9 Konsumentpriser

Procent respektive procentuell förändring

	Vikt	2025	2024	2025	2026
KPI	100	2,8	0,7	1,5	
Räntekostnader, räntesats ¹	...	12,6	-24,0	-3,2	
KPIF	100	1,9	2,5	1,7	
Varor	42	1,2	2,1	0,6	
Tjänster	30	3,5	2,9	2,2	
Boende exkl. räntekostnader och energi ²	15	4,7	4,2	2,8	
Energi ³	7	-9,5	-3,3	1,4	
Räntekostnader, kapitalstock ¹	6	4,0	3,9	3,8	
KPIF exkl. energi	93	2,6	2,9	1,7	
HIKP	...	2,0	2,3	1,7	

¹ Räntekostnader i KPI utgörs av produkten av kapitalstock och räntesats. ² Avser hyror, reparationskostnader, avskrivningar (renoveringskostnader), tomträttsavgäld och fastighetskatt, försäkringskostnader, kostnader för vatten, avlopp, renhållning och sotning. ³ Energi avser kostnader för el, gas, uppvärmning och drivmedel.

Anm. Den uppdelning i kategorierna varor, tjänster och boende som används här har ingen exakt motsvarighet i de aggregat som redovisas av SCB. HIKP avser det harmoniserade konsumentprisindex som används inom EU.

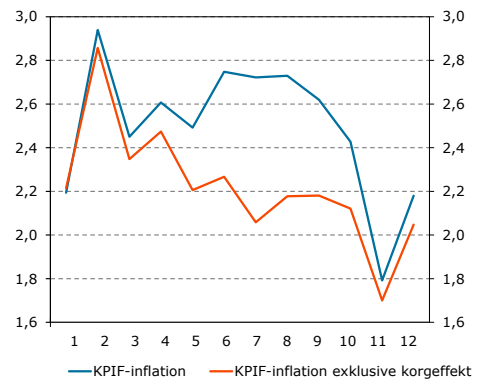
Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Nästa år faller inflationen tillbaka. Det beror både på att korg-effekten troligtvis blir mindre, och på att inflationstrycket från livsmedel och andra varor faller tillbaka. Den tidigare förstärkningen av växelkursen har också en kvardröjande effekt på inflationen. Det aviserade förslaget om ett förstärkt högkostnads-skydd inom tandvård för äldre har också en viss inverkan på inflationen i januari 2026.²⁰ Hyror och bostadsrättsavgifter höjs

²⁰ Se pressmeddelandet "Regeringen föreslår förstärkt högkostnads-skydd för tandvård för alla över 67 samt stödinsatser inom äldreomsorgen", [Socialdepartementet](#) 6 september 2024.

Diagram 58 KPIF-inflation 2025

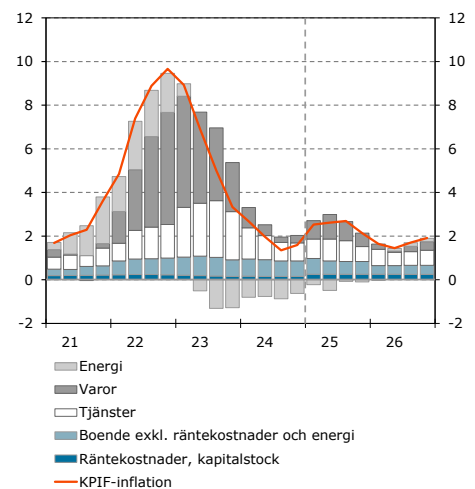
Årlig procentuell förändring, månadsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 59 Bidrag till KPIF-inflationen

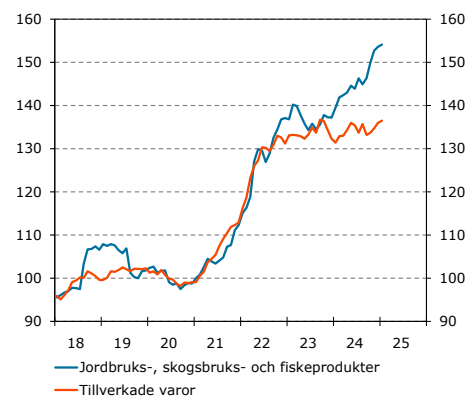
Procentenheter respektive årlig procentuell förändring, kvartalsvärden

Anm. Beräkningen av bidragen är approximativ. Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 60 Producentpriser, inhemsk tillgång

Index 2015=100, månadsvärden

Anm. Tillverkade varor avser produktgrupp C enligt SPIN 2015. Priserna avser en sammanvägning av importerade varor och inhemskt producerade varor som säljs inom landet.

Källa: SCB.

mindre 2026 efter relativt stora höjningar tidigare år. Under loppet av 2026 stiger dock inflationen gradvis i takt med ett förbättrat konjunkturläge med högre efterfrågan och stigande priser på världsmarknaden. Införandet av koldioxidtullar (CBAM) i EU medför också en viss ökning av inflationstakten under 2026.²¹

Korgeffekten i KPI

Korgeffekten uppstår eftersom vikterna i KPI uppdateras i efterhand utan att indexet revideras bakåt i tiden²². Denna eftersläpande effekt utgör det som SCB benämner som ”korgeffekten”.²³ I korgeffekten ingår effekten av de nya vikterna på utvecklingen två år dessförinnan, i dagsläget 2023 och 2024. För 2025 kommer alltså korgeffekten av att prisutvecklingen år 2023 och 2024 beräknats med nya vikter. Ingen del av korgeffekten beror på vad som sker under 2025. Ändå påverkas inflationstakten under hela 2025 av korgeffekten. Det beror på att KPI inte revideras i efterhand.

Det europeiska harmoniserade konsumentprisindexet (HIKP) har inte någon korgeffekt av detta slag. Eftersom korgeffekten i KPIF är positiv så blir KPIF-inflationen något högre än HIKP-inflationen 2025 (se diagram 63). HIKP har som syfte att spegla den kortsiktiga inflationstakten, medan det primära syftet med KPI är att utgöra ett kompensationsindex. HIKP använder därför en enklare indexformel än den som används i beräkningen av KPI. HIKP är i det avseendet sämre än KPI och KPIF för långtidsjämförelser av konsumentpriserna. Fördelen med HIKP är å andra sidan att indexet bättre speglar den kortsiktiga utvecklingen i realtid, utan effekter som kommer med eftersläpning.

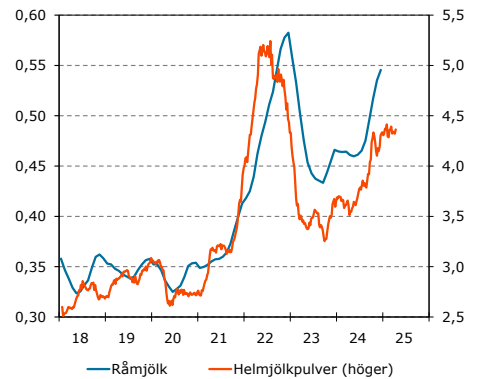
²¹ Se ”Carbon Border Adjustment Mechanism”, informationstext, 26 februari 2025. Tillgänglig på taxation-customs.ec.europa.eu.

²² Detta är en förenklad beskrivning. En utförligare förklaring finns i fördjupningspromemorian ”Beskrivning av Korgeffekten”, SCB 18 februari 2022, tillgänglig på scb.se.

²³ Det kan även tillkomma en effekt av att dataunderlaget som sådant reviderats på grund av felaktigheter eller att preliminära uppgifter ersätts med mer definitiva. Det är egentligen inte en korgeffekt i strikt mening men räknas ändå in i det som SCB benämner som korgeffekten.

Diagram 61 Europeiskt pris på råmjölk och helmjölkpulver

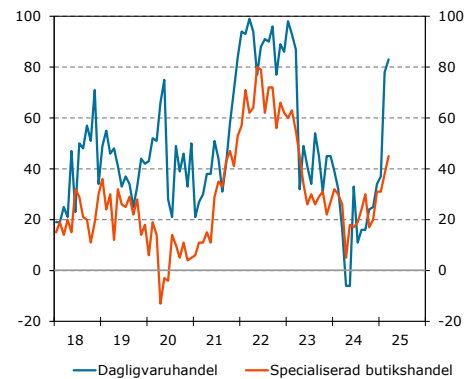
Euro per kilogram, månads- respektive veckovärden

Källor: EU-kommissionen och Macrobond.

Diagram 62 Företagens prisförväntningar på tre månaders sikt

Nettotal, månadsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 63 Inflation enligt HIKP och KPIF

Årlig procentuell förändring, månadsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Scenario för svensk ekonomi, penningpolitik och växelkurs

Efter konjunkturåterhämtningen 2025 och 2026 normaliseras resursutnyttjandet i den svenska ekonomin. Arbetslösheten sjunker i takt med att konjunkturen stärks och ligger från och med 2028 i linje med jämviktsarbetslösheten. Riksbanken håller styrräntan oförändrad fram till 2028, då den höjs något för att stabilisera inflationen.

Scenario för svensk ekonomi 2027–2029

STARK BNP-TILLVÄXT 2027

Hushållens konsumtion växer starkt även 2027, understödd av förbättrade förhållanden på arbetsmarknaden och stigande reallöner. Den offentliga konsumtionen drivs under scenarioåren av en stigande efterfrågan på vård inom äldreomsorg till följd av en växande andel äldre i befolkningen samt försvarsåtgärder. Strukturella investeringsbehov inom klimatomställning, energiförsörjning, äldreboenden och försvar bidrar till att de fasta bruttoinvesteringarna växer starkt under scenarioåren, särskilt under 2027.

Omvärldens importefterfrågan växer relativt svagt 2027 och 2028 jämfört med det historiska genomsnittet. Omvärldens investeringar ökar dock snabbt, vilket gynnar den svenska exportindustrin som i stor utsträckning producerar investerings- och insatsvaror. Exportens bidrag till BNP-tillväxten avtar dock mot slutet av scenarioperioden (se diagram 64).

Sammanfattningsvis bidrar samtliga delar av inhemsk efterfrågan till att BNP-tillväxten i början av scenariot är jämförelsevis hög (se diagram 64).

EKONOMIN NÄR BALANS 2027

Den starka tillväxten innebär att konjunkturåterhämtningen fullbordas 2027, då svensk ekonomi når ett balanserat resursutnyttjande, mätt med BNP-gapet (se diagram 65). Resursutnyttjandet på arbetsmarknaden, mätt med arbetsmarknadsgapet, ökar under scenariot i takt med att den högre ekonomiska aktiviteten driver upp efterfrågan på arbetskraft. Arbetslösheten minskar därmed successivt och når sin jämviktsnivå 2028.

REALLÖNERNA STÄRKS MEDAN ARBETSKOSTNADERNA STIGER MÅTTLIGT

Inflationen, mätt med KPIF, når upp till Riksbankens inflationsmål 2027, samtidigt som resursutnyttjandet normaliseras. Därefter förblir inflationen stabil på 2 procent under resten av scenariot.

Vad skiljer scenario från prognos?

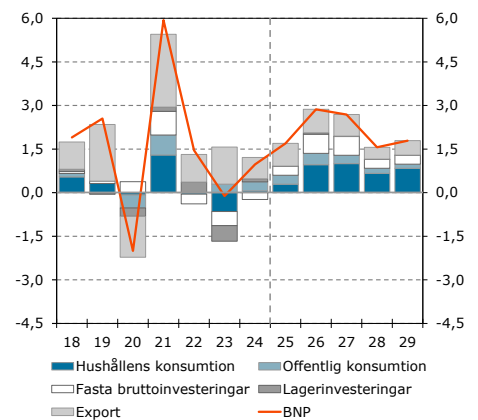
Prognos är Konjunkturinstitutets bedömning av den mest troliga utvecklingen för svensk ekonomi och omvärldsekonomin de allra närmaste åren, i nuläget till och med 2026.

Scenariot baseras på att inga nya störningar drabbar ekonomin och att den vid avvikelser från ett normalt resursutnyttjande vid scenariots inledning rör sig mot konjunkturell balans. När det uppnåtts är BNP-tillväxten utbudsbestämd och följer i huvudsak av produktivitetstillväxten och hur utbudet av arbetskraft utvecklas. Scenariot för svensk ekonomi bygger dessutom på följande specifika antaganden:

- Penningpolitiken anpassas så att inflationsmålet nås på några års sikt.
- Finanspolitiken anpassas så att målet för det finansiella sparandet nås på ett par års sikt. Som en del av detta antas att offentlig konsumtion och offentliga investeringar utvecklas i linje med det demografiskt betingade behovet. Det innebär bland annat oförändrad personaltäthet och konstanta kostnadsandelar för arbetskostnader respektive förbrukning av insatsvaror i offentligt finansierade verksamheter. Därmed sker en viss standardhöjning i verksamheterna eftersom prisutvecklingen i förbrukningen normalt är lägre än ökningen i arbetskostnaderna.

Diagram 64 Importjusterat bidrag till BNP-tillväxten

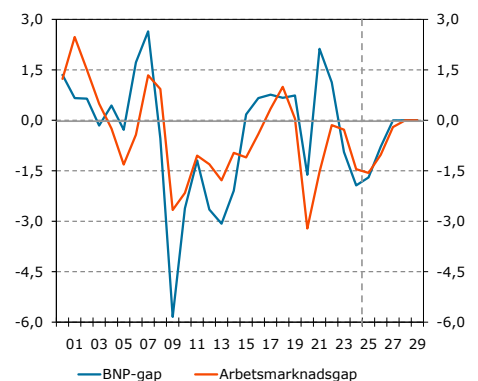
Procentuell förändring respektive procentenheter

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 65 BNP-gap och arbetsmarknadsgap i Sverige

Procent av potentiell BNP respektive potentiellt arbetade timmar

Källa: Konjunkturinstitutet.

Lönerna i näringslivet ökar med omkring 3,5 procent per år under scenarioåren (se diagram 66). Då inflationen ligger nära 2 procent innebär det en stadig ökning av reallönerna, och 2028 har reallönerna i näringslivet, mätt med KPIF, återhämtat sig till den nivå som senast uppnåddes 2021 års nivå innan inflationschocken slog till.

Den ökade lönetillväxten medför även högre arbetskostnader (se diagram 66). Under inledningen av scenariot ökar enhetsarbetskostnaden i näringslivet men de reala arbetskostnaderna ökar dock från en relativt låg nivå, vilket medför att företagen kan hantera ökningen utan att behöva justera sina priser mer än vanligt.

Penningpolitik och växelkurs 2025–2029

STYRRÄNTAN KVAR PÅ 2,25 PROCENT FRAM TILL 2028

Riksbanken har sedan i maj 2024 sänkt styrräntan från 4,00 procent till 2,25 procent. Konjunkturinstitutets prognos är att Riksbanken lämnar styrräntan oförändrad på 2,25 procent de närmaste åren (se diagram 67). Inflationen mätt med KPIF är något lägre än Riksbankens inflationsmål 2026 men stabiliseras nära målet åren därefter.²⁴ Styrränteprognosen är nära marknadens förväntningar enligt så kallade RIBA-terminer 2025 men något lägre än RIBA-terminerna 2026 (se diagram 67). Styrränteprognosen är lik Riksbankens prognos för styrräntan som sträcker sig till och med första kvartalet 2028. I andra halvan av scenarioåret 2028 höjs styrräntan något till den av Konjunkturinstitutet bedömda nivån för den neutrala räntan på lång sikt.

Under scenarioåren är det globala ränteläget högre än det varit i genomsnitt de senaste 20 åren. Det påverkar även svenska marknadsräntor. I slutet av scenarioperioden, 2029, är den tioåriga statsobligationsräntan 3,1 procent (se

tabell 10) vilket är drygt 1 procentenhet högre än genomsnittet 2004–2024.

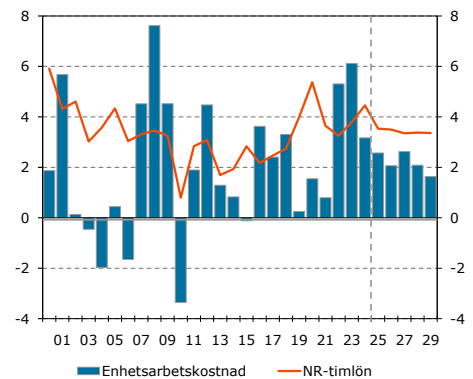
KRONANS VÄXELKURS STÄRKS NÅGOT UNDER SCENARIOÅREN

Kronans växelkurs mätt med växelkursindexet KIX stärktes markant i början av 2025 till en nivå som är betydligt starkare än genomsnittet för 2024 (se diagram 68).²⁵ I prognosen och under scenarioåren stärks kronan ytterligare något (se tabell 10 och diagram 68).

²⁴ Riksbankens mål för inflationen är att prisindexet KPIF stiger med 2 procent per år.

²⁵ KIX är en sammanvägning av svenska kronans växelkurser mot valutor i länder som är viktiga handelspartners till Sverige.

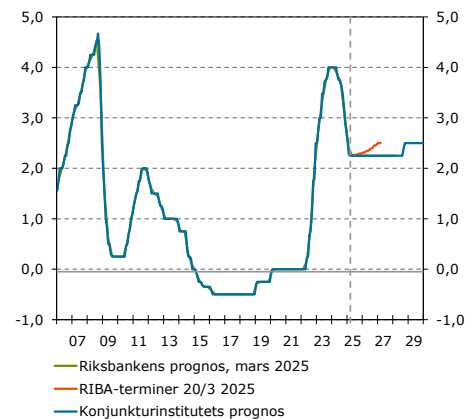
Diagram 66 Timlön och enhetsarbetskostnad i näringslivet
Procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 67 Styrränta

Procent, månads- respektive kvartalsvärden

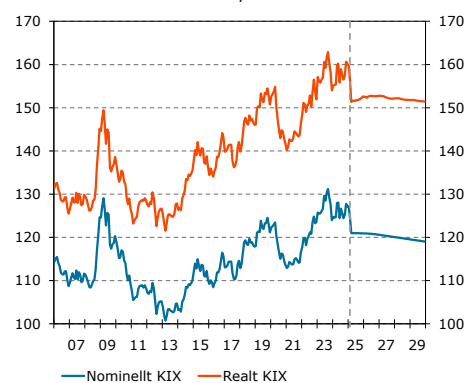

Anm. RIBA är terminskontrakt baserade på framtida genomsnittlig styrränta mellan terminernas avräkningsdagar. Avräkningsdagarna är tredje onsdagen i mars, juni, september respektive december. Riksbankens prognos avser kvartalsvärden.

Källor: Nasdaq OMX, Riksbanken, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Diagram 68 Kronans effektiva växelkurs (KIX)

Index 1992-11-18=100, månadsvärden

Anm. KIX är ett konkurrensvägt index baserat på växelkurser mellan svenska kronan och valutor från 31 av Sveriges handelspartners. Högre index motsvarar en svagare krona.

Källor: Riksbanken, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Tabell 10 Scenario för svensk ekonomi

Procentuell förändring om inget annat anges

	Utfall	Prognos		Scenario		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
BNP ¹	1,0	1,9	2,7	2,5	1,8	1,9
BNP per invånare ¹	0,7	1,6	2,5	2,3	1,5	1,7
Potentiell BNP	2,0	1,6	1,7	1,7	1,8	1,9
BNP-gap ²	-1,9	-1,7	-0,8	0,0	0,0	0,0
Arbetade timmar ¹	-0,3	0,5	1,1	1,4	0,7	0,5
Produktivitet ¹	1,3	1,4	1,4	1,1	1,0	1,4
Arbetskraft	0,2	0,8	0,7	0,6	0,4	0,4
Sysselsättning	-0,5	0,2	1,1	1,3	1,0	0,5
Arbetslöshet ³	8,4	8,9	8,6	7,9	7,3	7,2
Timlön ⁴	4,1	3,6	3,4	3,4	3,4	3,4
Enhetsarbetskostnad ^{1,5}	3,3	1,7	2,4	2,3	2,3	2,0
KPI	2,8	0,7	1,5	2,0	2,2	2,4
KPIF	1,9	2,5	1,7	2,0	2,0	2,0
Styrränta ⁶	2,75	2,25	2,25	2,25	2,50	2,50
Statsobligationsränta ⁷	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,1
Kronindex (KIX) ⁸	125,9	121,8	120,8	120,3	119,8	119,3
Offentligt finansiellt sparande ⁹	-1,5	-0,4	-0,3	-0,1	0,2	0,1
Strukturellt sparande ²	0,3	0,5	0,1	0,0	0,0	0,0

¹ Kalenderkorrigerade värden. ² Procent av potentiell BNP. ³ Procent av arbetskraften. ⁴ Enligt konjunkturlönestatistiken. ⁵ För hela ekonomin. ⁶ Avser tillämpad styrränta vid årets slut. Räntebeslut i december tillämpas vanligen först i januari. ⁷ Tio års löptid, årsgenomsnitt. ⁸ Index 1992-11-18=100. ⁹ Procent av BNP.

Källor: Medlingsinstitutet, Riksbanken, SCB och Konjunkturinstitutet

Offentliga finanser

Den offentliga sektorns finansiella sparande blir **-0,4 procent av BNP i år och -0,3 procent 2026**. Detta är en förstärkning jämfört med 2024 och beror främst på konjunkturåterhämtningen men det sker också en viss strukturell förstärkning av sparandet i år. Det strukturella sparandet är nära målet för det finansiella sparandet under såväl prognos- som scenarioåren. Konjunkturinstitutet beräknar att statens budgetutrymme för åren 2026–2029 totalt uppgår till ca 170 miljarder kronor. Kommunsektorns finanser förbättras tydligt i år. Framöver ligger det finansiella sparandet i kommunsektorn nära vad som bedöms motsvara god ekonomisk hushållning.

Finanspolitik och offentlig skuldsättning

LÅGKONJUNKTUREN GER ETT NEGATIVT SPARANDE I ÅR

Lågkonjunktoren har pressat ner det finansiella sparandet de senaste åren via de automatiska stabilisatorerna (se grårutan ”Automatiska stabilisatorer och strukturellt sparande”). Det svaga konjunkturläget fortsätter att bidra till ett lågt finansiellt sparande i år, men sparandet förbättras tydligt jämfört med 2024 (se diagram 69 och tabell 13). Framför allt förstärks sparandet i kommunsektorn när tillfälligt höga kostnader för pensionsavsättningar normaliseras. Men även det finansiella sparandet i ålderspensionssystemet och staten förstärks. Förstärkningen i staten beror främst på att det skedde ett tillfälligt kapitaltillskott till Riksbanken 2024.²⁶ Även det strukturella sparandet stiger i år och ligger något över målnivån för sparandet på 1/3 procent av potentiell BNP (se diagram 70).²⁷ Budgetpropositionen för 2025 innehöll nya finanspolitiska åtgärder om ca 60 miljarder kronor. Utöver dessa fanns budgetförstärkande åtgärder som aviserats i tidigare budgetpropositioner, varför den sammantagna effekten på det finansiella sparandet blir ungefär hälften så stor.²⁸ Åtgärder om ytterligare ca 11 miljarder kronor väntas komma i samband med vårändringsbudgeten.

BUDGETUTRYMME 2026–2029 PÅ CA 170 MILJARDER KRONOR

Budgetutrymmet anger vilket utrymme som finns för nya ofinansierade åtgärder i statens budget inom ramen för målet för

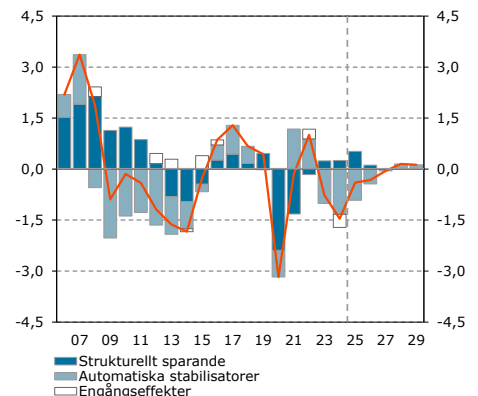
²⁶ Kapitaltillskottet var på 25 miljarder kronor och något liknande sker inte 2025.

²⁷ För en beskrivning av metoden för strukturellt sparande, se Braconier, H. och Forsfält, T., ”A new method for constructing a cyclically adjusted budget balance: the case of Sweden.”, Working Paper nr 90, Konjunkturinstitutet, 2004. Se även ”Automatiska stabilisatorer i Sverige 1998–2018”, Specialstudie KI-nr 2018:29, Konjunkturinstitutet.

²⁸ Se fördjupning ”Budgetpropositionen för 2025” i Konjunkturläget december 2024.

Diagram 69 Offentliga sektorns finansiella sparande

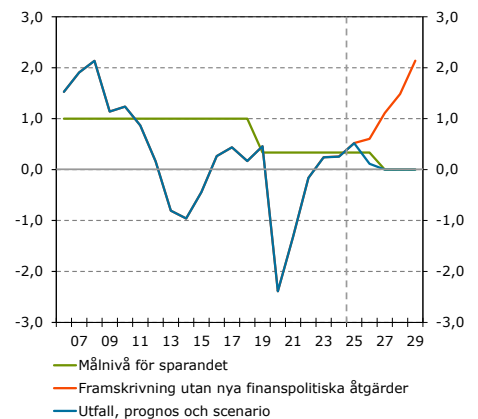
Procent av BNP respektive potentiell BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 70 Strukturellt sparande

Procent av potentiell BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Automatiska stabilisatorer och strukturellt sparande

Automatiska stabilisatorer är inbyggda regler och funktioner i den offentliga sektorns utgifter och inkomster som bidrar till att stabilisera efterfrågan över konjunkturcykeln. Stabiliseringen uppstår eftersom främst skatteintäkter men också arbetslöshetsrelaterade utgifter varierar med konjunktoren, samtidigt som andra utgifter är mer stabila över tid. Tillsammans leder detta till automatiska underskott och överskott i det finansiella sparandet som stabiliserar ekonomin utan att regering och riksdag aktivt behöver fatta beslut om det.

Det strukturella sparandet är ett mått på vad det finansiella sparandet skulle vara om ekonomin befann sig i konjunkturrell balans och är en central styråra för finanspolitiken. Det beräknas genom att det faktiska sparandet justeras med storleken på de automatiska stabilisatorerna. Modellberäkning av de automatiska stabilisatorerna är känslig för olika antaganden i makroprognosen och kan revideras bakåt.

det finansiella sparandet. Konjunkturinstitutet beräknar budgetutrymmet genom att skriva fram utgifter och inkomster i staten under antagandet att inga nya finanspolitiska åtgärder vidtas. Normalt förstärks då statens finansiella sparande år för år.²⁹ Budgetutrymmet påverkas även av det finansiella sparandet i kommunsektorn och ålderspensionssystemet. Framför allt inom ålderspensionssystemet väntas sparandet öka de närmaste åren (se diagram 71). Från 2027 har en parlamentarisk kommitté föreslagit att dagens överskottsmål ska övergå till ett balansmål. Budgetutrymmet beräknas som skillnaden mellan det strukturella sparandet i offentlig sektor utan nya finanspolitiska åtgärder och ett balansmål (se diagram 70 och tabell 11).³⁰

Tabell 11 Beräkning av budgetutrymmet i staten

Miljarder kronor, procent av BNP om inget annat anges

	2026	2027	2028	2029
Finansiellt sparande i:				
Kommunsektorn	-0,4	-0,3	-0,3	-0,3
Ålderspensionssystemet	0,7	0,7	0,8	1,0
Staten (utan nya åtgärder) ¹	-0,2	0,6	1,1	1,6
Justering för automatiska stabilisatorer	0,4	0,1	-0,2	-0,1
Strukturellt sparande utan nya finanspolitiska åtgärder^{2,3}	0,6	1,1	1,5	2,1
Avdrag för överskottsmålet ³	-0,3	0,0	0,0	0,0
Akkumulerat budgetutrymme³	0,3	1,1	1,5	2,1
Akkumulerat budgetutrymme ⁴	19	81	112	168

¹ Framskrivning av statens finansiella sparande baseras på de finanspolitiska åtgärder som regeringen/riksdagen beslutat om till och med budgetpropositionen för 2025. Detta inkluderar aviserade åtgärder som rör upp- och nertrappningar av olika åtgärder efter 2025. ² Beräknas som summan av finansiellt sparande i delsektorerna plus justering för automatiska stabilisatorer. För scenarioåren finns inga engångseffekter varför dessa utelämnats. ³ Procent av potentiell BNP. ⁴ Miljarder kronor.

Källa: Konjunkturinstitutet.

För perioden 2026–2029 uppgår budgetutrymmet till 168 miljarder kronor.³¹ Konjunkturinstitutet fördelar detta utrymme de aktuella åren utifrån ett antal beräkningsprinciper (se marginalrutan ”Beräkningsprinciper för det finanspolitiska scenariot”). Budgetutrymmets fördelning per år påverkas av tidigare aviserade upp- och nedtrappningar av olika finanspolitiska åtgärder, liksom av

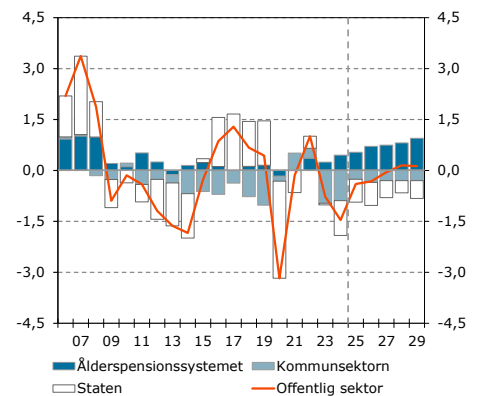
²⁹ Det beror på att statens inkomster normalt följer den nominella BNP-tillväxten, medan utgifterna i statsbudgeten oftast ökar långsammare än BNP när de räknas upp utifrån gällande regelverk och praxis. Tidigare aviserade åtgärder som rör upp- och nertrappningar av olika åtgärder påverkar också budgetutrymmet. Se fördjupningen ”Automatisk budgetförstärkning ger utrymme för ofinansierade åtgärder” i *Konjunkturläget* oktober 2019.

³⁰ Övergången till ett balansmål bidrar med cirka 25 miljarder kronor till budgetutrymmet 2026–2029.

³¹ Regeringen har infört en ram på 75 miljarder kronor till det militära stödet till Ukraina för 2024–2026. Eftersom det råder stor osäkerhet om stödets utformning har endast den delen av ramen som i nuläget är specificerad beaktats i prognosen och beräkningen av budgetutrymmet, det vill säga inte de belopp som ligger på anslaget 1:14 i Utgiftsområde 6.

Diagram 71 Finansiellt sparande i delsektorer

Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Beräkningsprinciper för det finanspolitiska scenariot

Konjunkturinstitutet gör ett finanspolitiskt scenario för åren närmst efter året för den senaste budgetpropositionen, i nuläget 2026–2029. I scenariot antas att regering och riksdag fattar beslut om nya finanspolitiska åtgärder med en permanent effekt som sammantaget motsvarar storleken på budgetutrymmet för hela perioden. Fördelningen av åtgärderna över tid och på olika budgetposter utgår från olika beräkningsprinciper och är av teknisk karaktär. Den ska inte tolkas som Konjunkturinstitutets syn på hur fördelningen borde se ut. Avsteg från beräkningsprinciperna kan göras det första scenarioåret. I denna prognos antas att omfattningen av budgetbesluten för 2026 är lika stort som det historiska genomsnittet 2002–2019 om 0,5 procent av potentiell BNP, vilket motsvarar 35 miljarder kronor 2026.

I scenariot antas att finanspolitiken förs i linje med målet för den offentliga sektorns sparande. Om det strukturella sparandet i utgångsläget avviker från målnivån sker anpassningen successivt med som mest 0,5 procentenheter per år.

Beräkningsprinciperna för fördelningen på olika budgetposter innebär att medel tillförs statliga myndigheter så att statens konsumtion och investeringar ökar i takt med befolkningen respektive potentiell BNP. Kommunsektorn tillförs statsbidrag så att staten fortsatt finansierar en ungefär konstant andel av de kommunala utgifterna.

Resterande del av budgetutrymmet tillförs hushållen, vilket påverkar deras disponibla inkomster. Överföringen bokförs till hälften på utgiftssidan som ökade transfereringar och till hälften på inkomstsidan som skattesänkningar. Om budgetutrymmet är litet och det finns ett finansieringsbehov för de övriga åtgärderna kan överföringen till hushållen bli negativ.

den makroekonomiska utvecklingen och sparandet i kommunsektorn och ålderspensionssystemet. Fördelningen kan därför vara ojämn över åren.

FINANSIELLT SPARANDE FÖRSÄTTER ÖKA EFTER 2026

I Konjunkturinstitutets finanspolitiska scenario 2026–2029 antas att regeringen genomför nya ofinansierade åtgärder som sammantaget motsvarar storleken på det ackumulerade budgetutrymmet till och med 2029.³² Målnivån för sparandet nås varje enskilt år från och med 2027 (se tabell 12). Konjunkturen är i balans från 2027 och de automatiska stabilisatorerna påverkar då inte sparandet i nämnvärd utsträckning (se diagram 69).

Tabell 12 Finanspolitiskt prognos och scenario

Miljarder kronor, löpande pris om inget annat anges

	2025	2026	2027	2028	2029	2026–2029
Årligt budgetutrymme	...	19	62	31	56	168
Nya ofinansierade åtgärder per år¹	...	34	47	31	56	168
Strukturellt sparande ²	0,5	0,1	0,0	0,0	0,0	...
Finansiellt sparande ³	-0,4	-0,3	-0,1	0,1	0,1	...

¹ Ofinansierade åtgärder utöver vad som föreslagits i budgetpropositionen för 2025.

² Procent av potentiell BNP. ³ Procent av BNP.

Källa: Konjunkturinstitutet.

FORTSATT LÅG OFFENTLIG SKULDSÄTTNING

Den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld, Maastrichtskulden, steg som andel av BNP 2024. Skuldkvoten minskar något både i år och nästa år (se diagram 72). Maastrichtskulden är därmed fortsatt låg ur ett historiskt perspektiv och ligger inom intervallet för skuldankaret i det finanspolitiska ramverket.

Den offentliga sektorn har en positiv finansiell nettoställning, det vill säga de finansiella tillgångarna överstiger skulderna. Detta beror främst på tillgångarna i ålderspensionssystemets buffertfonder och de statligt ägda aktiebolagen (se diagram 73). Värde på tillgångarna ökar något som andel av BNP 2025 och minskar därefter marginellt. Nettoställningen i staten har ökat under en lång period i takt med att statsskulden minskat som andel av BNP. Kommande år är nettoställningen nästan oförändrad och nära noll. Nettoställningen i kommunsektorn är negativ och förblir så framöver. Sammantaget ökar nettoställningen som andel av BNP i den offentliga sektorn som helhet 2025 och minskar något 2026.

³² Åtgärderna påverkar både det finansiella sparandet i staten och andra delar av den makroekonomiska prognosen. Om åtgärderna fördelades annorlunda skulle det främst påverka prognosen på offentlig konsumtion och investeringar samt på hushållens konsumtion.

Det finanspolitiska ramverket

Överskottsmålet (målet för det finansiella sparandet) för den offentliga sektorn innebär att det finansiella sparandet i offentlig sektor ska uppgå till 1/3 procent av BNP över en konjunkturcykel. Från 2027 föreslås överskottsmålet övergå till ett **balansmål**.

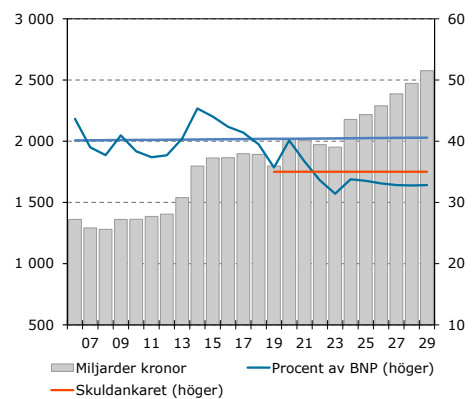
Skuldankaret är ett riktmärke för den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld (Maastrichtskulden) på medellång sikt. I nuläget är det fastställt till 35 procent av BNP med ett toleransintervall på +/-5 procentenheter.

Utgiftstaket för staten är en gräns för de närmaste tre åren för hur stora utgifter staten och ålderspensionssystemet får ha under ett år. Riksdagen beslutar om taket för den totala utgiftsnivån tre år i förväg.

Balanskravet innebär att en kommun eller region inte får budgetera för underskott. Uppstår negativa resultat måste de återställas inom tre år genom motsvarande positiva resultat. Dessutom finns krav på *god ekonomisk hushållning*. Vad detta innebär beslutas av den enskilda kommunen och regionen. I många fall kan det innebära att resultatet behöver vara positivt för att finansiera framtida investeringar och motverka att nettotillgångarna urholkas.

Diagram 72 Maastrichtskuld

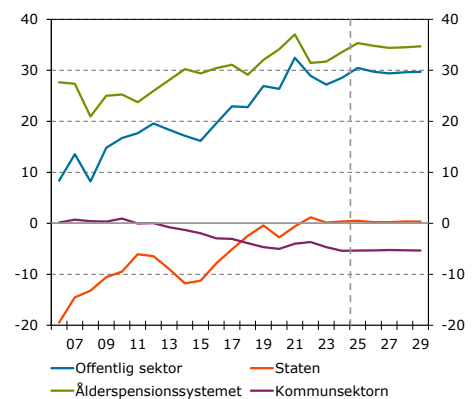
Miljarder kronor respektive procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 73 Finansiell nettoförmögenhet

Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Kommunsektorns finanser

Till följd av lågkonjunkturen och den höga inflationen har kommunsektorns finansiella sparande varit svagt de senaste åren. Det svaga sparandet 2024 berodde framför allt på höga primära utgifter (se diagram 74). Deras andel av BNP drevs upp av stora pensionsavsättningar till följd av den tidigare höga inflationen. Högre räntor innebar att nettokapitalinkomsterna var negativa, vilket också bidrog till det svaga sparandet.

LÖNEÖKNINGAR GER HÖGRE SKATTEINTÄKTER

Hur kommunsektorns skatteinkomster utvecklas bestäms till stor del av hushållens beskattningsbara förvärvsinkomst. I år bidrar den högre lönesumman till att den beskattningsbara förvärvsinkomsten ökar snabbare än 2024, vilket leder till att kommunsektorns skatteinkomster ökar i jämförelsevis god takt (se diagram 75). Dessutom höjdes den genomsnittliga kommunal-skattesatsen med 4 öre. För 2026 bidrar en svag utveckling av grundavdraget till en stark tillväxt av den beskattningsbara inkomsten.³³ Utvecklingen innebär att skatteinkomsternas andel av BNP stiger 2025 och 2026 (se diagram 76).

Ungefär en femtedel av kommunsektorns inkomster utgörs av transfereringar från staten i form av generella och riktade statsbidrag samt ersättningar för momsutgifter. De har ökat något som andel av BNP sedan början av 2000-talet (se diagram 76).³⁴ Under pandemiåren 2020 och 2021 var kommunernas intäkter förhöjda till följd av tillfälliga stöd, som därefter har fasats ut. Budgetpropositionen för 2025 tillsammans med tidigare aviseringar innebär att statsbidragen ökar med ca 5 miljarder kronor mellan 2024 och 2025. I Konjunkturinstitutets finanspolitiska scenario antas att statsbidragen till kommunsektorn fortsätter att utgöra ca en femtedel av de kommunala utgifterna under scenarioåren.³⁵

MINSKADE PENSIONS-KOSTNADER GER LÄGRE UTGIFTER

Kommunallagens balanskrav och mål om god ekonomisk hushållning innebär att kommuner och regioner behöver anpassa sin verksamhet om inkomsterna kortsiktigt försvagas eller om förbrukningspriser och arbetskostnader ökar. Anpassningar sker ofta via den kommunala konsumtionen som därför i regel utvecklas i linje med inkomsterna (se diagram 75).

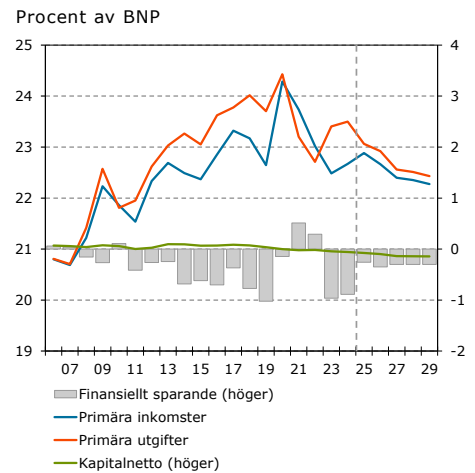
Förra året ökade kommunsektorns utgifter för konsumtion snabbt på grund ökade arbetskostnader. Inflationen ledde till en

³³ Grundavdraget utvecklas svagt på grund av en låg uppräknings av prisbasbeloppet.

³⁴ Gällande regelverk för framskrivningar i statens budget innebär att statsbidragen är nominellt oförändrade framöver. Om inte regering och riksdag fattar beslut om höjningar år för år kommer de successivt att minska som andel av BNP.

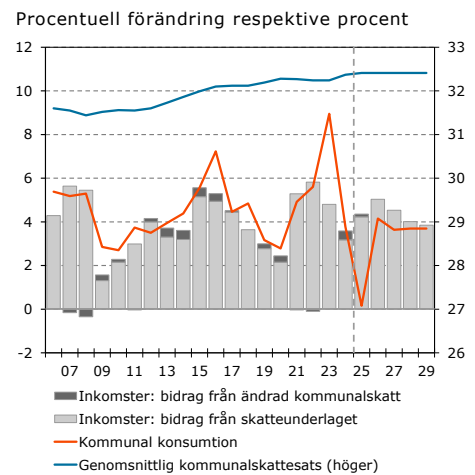
³⁵ Detta är ett antagande som görs för att den kommunala konsumtionen på sikt ska utvecklas ungefär i linje med den demografiska utvecklingen. Det är dock ingen bedömning av vad som är en önskvärd finansieringsandel.

Diagram 74 Finansiellt sparande i kommunsektorn

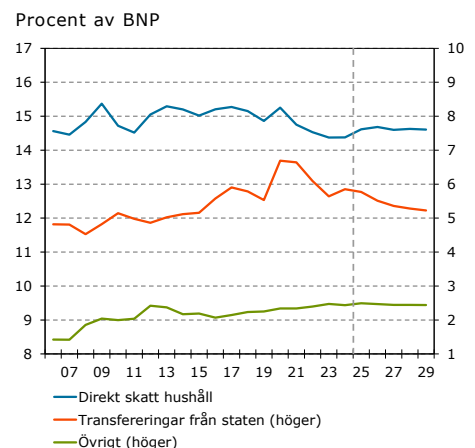
Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 75 Kommunsektorns inkomster från kommunalskatt

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 76 Kommunsektorns primära inkomster

Anm: Transfereringarna från staten utgörs av statsbidrag och momsbidrag.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

hög uppräknig av prisbasbeloppet som innebar att kommuner och regioner behövde göra förhöjda avsättningar till de anställdas förmånsbestämda tjänstepensioner. Därutöver medförde ett nytt pensionsavtal permanent högre arbetskostnader.³⁶ År 2025 återgår pensionsavsättningarna till mer normala nivåer och den kommunala konsumtionens andel av BNP minskar (se diagram 77). Även vissa kostnadsbesparingar, framför allt i regionerna, bidrar till den minskade konsumtionsandelen. Från 2026 antas konsumtionen öka i takt med den demografiska utvecklingen. Minskande barnkullar innebär att kommunernas kostnader för framför allt förskola och skola sjunker, samtidigt som fler äldre innebär ett ökat behov av vård och omsorg.

Investeringsutgifterna har också ökat de senaste åren på grund av den höga inflationen, men utvecklas svagare i år.

ÅTERHÄMTNING I KOMMUNSEKTORNS FINANSER

Den finansiella situationen har varit ansträngd i kommunsektorn, vilket syns i resultatet för 2023–2024 (se diagram 78). Sparandet stärks tydligt i år när skatteinkomsterna ökar och utgifterna minskar som andel av BNP. År 2026 försvagas sparandet för att därefter stabiliseras på ca –0,3 procent av BNP, vilket Konjunkturinstitutet bedömer motsvara god ekonomisk hushållning i sektorn som helhet.

Ålderspensionssystemets finanser

Det finansiella sparandet i ålderspensionssystemet är positivt i år och överskottet ökar ytterligare 2026 (se diagram 79). Det beror både på ett ökat avgiftsnetto, det vill säga skillnaden mellan inkomsterna från avgifter och pensionsutbetalningar, och på ökade kapitalinkomster från pensionssystemets tillgångar.

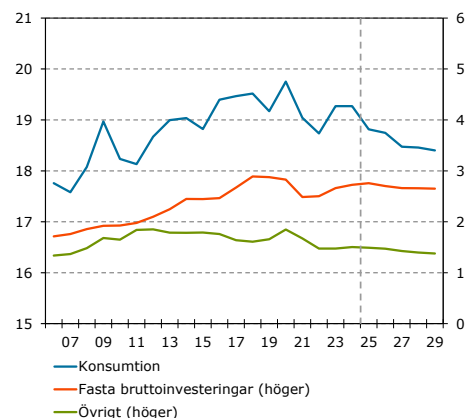
AVGIFTSNETTOT FÖRBÄTTRAS

Avgiftsinkomsterna till ålderspensionssystemet beräknas utifrån den pensionsgrundande inkomsten, som till stor del beror på löneinkomster. Eftersom inflationen varit högre än löneökningarna de senaste åren har lönesumman, liksom avgiftsinkomsterna, minskat som andel av BNP (se diagram 80). Lönesummans andel steg dock 2024 och fortsätter göra det i år och nästa år, vilket leder till att även avgiftsinkomsterna ökar.

Ålderspensionssystemet är konstruerat för att bära sina egna kostnader och vara finansiellt stabilt, vilket betyder att

Diagram 77 Kommunsektorns primära utgifter

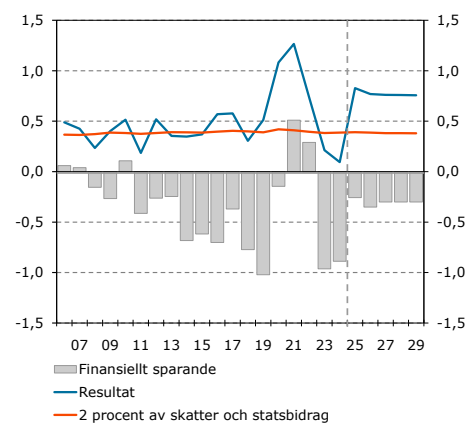
Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 78 Finansiellt sparande och resultat i kommunsektorn

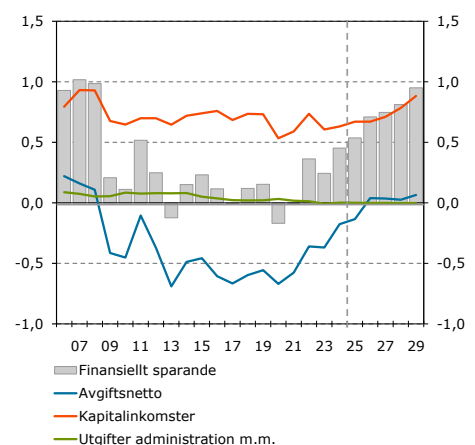
Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 79 Finansiellt sparande i ålderspensionssystemet

Procent av BNP

Anm. Det finansiella sparandet beräknas som avgiftsnettot plus kapitalinkomster minus utgifterna för administration m.m.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

³⁶ Avtalet innebär att avsättningarna för tjänstepension ökar från 4,5 till 6 procent av inkomsten.

pensionerna anpassas utifrån vad systemet kan finansiera.³⁷ Utgifterna för inkomstpensionen påverkas både av den så kallade följsamhetsindexeringen av pensionerna och av förändringar i gruppen ålderspensionärer, samt hur stor del av sin pension dessa väljer att ta ut.³⁸ Pensionsutbetalningarna har minskat som andel av BNP till följd av de senaste årens höga prisökningar som inneburit en relativt snabb tillväxt av BNP i löpande priser (se diagram 80). Jämfört med tidigare år ökade antalet pensionärer dessutom långsamt förra året. Då höjdes lägsta åldern för att ta ut allmän pension från 62 till 63 år, vilket minskade inflödet av nya pensionärer. Inflödet är fortsatt relativt lågt i år och nästa år men ökar därefter.

Följsamhetsindex utvecklas relativt snabbt 2025 till följd av en stark utveckling i inkomstindex (se diagram 81). Nästa år ökar genomsnittsinkomsten för anställda långsammare vilket ger en svagare utveckling av följsamhetsindex. En jämförelsevis långsam utveckling av utgifterna som andel av BNP är den viktigaste faktorn bakom att avgiftsnettot stärks och blir positivt framöver.

KAPITALINKOMSTERNA BIDRAR TILL ÖVERSKOTTET

Kapitalinkomsterna från buffertfonderna bidrar till att stärka det finansiella sparandet i ålderspensionssystemet framöver (se diagram 79). Direktavkastningen på de icke-räntebärande tillgångarna ökar 2025 och minskar marginellt 2026, vilket främst beror på att tillgångsvärdena ökar i år och minskar något nästa år (se diagram 82). Samtidigt bidrar inkomsterna från de räntebärande tillgångarna till att lyfta kapitalinkomsterna som andel av BNP. Både värdet på tillgångarna och avkastningen på dessa utvecklas relativt stabilt både i år och nästa år. Tillgångsvärdet ökar något jämfört med 2024, vilket bidrar till att ränteinkomsterna ökar trots att de korta marknadsräntorna sjunker.

Statens finanser

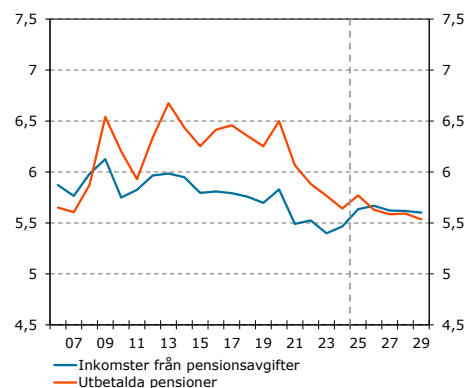
I år blir det finansiella sparandet i staten negativt (se diagram 83). Det stärks dock i förhållande till förra året. Det beror framför allt på lägre primära utgifter då transfereringar till företag, hushåll och kommunsektorn sjunker som andel av BNP. Detta motverkas till viss del av att konsumtionsutgifterna ökar till följd av utbyggnaden av försvaret och rättsväsendet. Kapitalnettot i staten är i princip balanserat och bidrar marginellt till underskotten.

³⁷ Pensionssystemets avgiftsincome ska tillsammans med tillgångarna i buffertfonderna (AP-fonderna) kunna finansiera pensionsutbetalningarna för att vara hållbart över tid. Om skulderna i systemet överstiger tillgångarna anpassas pensionsutbetalningarna via den så kallade "bromsen". En motsvarande "gas" för att dela ut överskott finns i dagsläget inte men diskuteras inom den parlamentariskt tillsatta pensionsgruppen.

³⁸ Indexeringen sker med följsamhetsindex och innebär att inkomst- och tilläggs-pensionerna varje år räknas om med utvecklingen av inkomstindex minus en tillväxtnorm på 1,6 procent. Under en balanseringsperiod ersätts inkomstindex med balansindex som är lägre än inkomstindex.

Diagram 80 Inkomster från pensionsavgifter och utbetalda pensioner

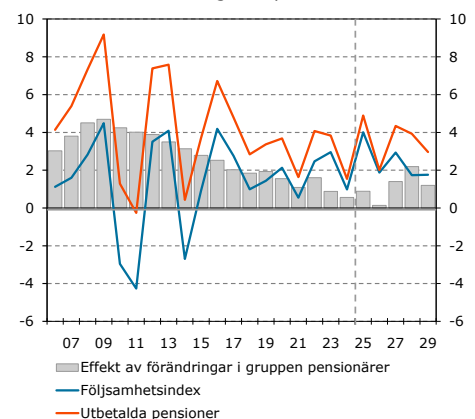
Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 81 Utbetalda pensioner och följsamhetsindex

Procentuell förändring och procentenheter

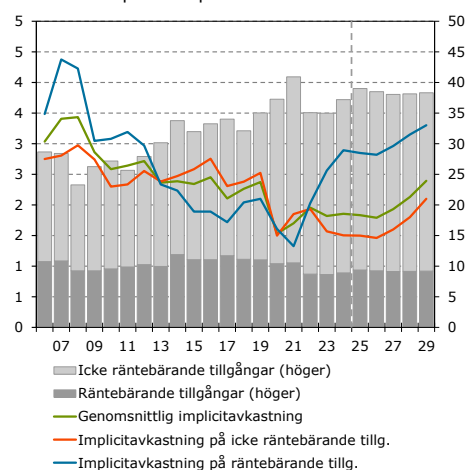

Anm. Förändringar i gruppen pensionärer inkluderar sammansättningseffekter som kan uppstå på pensionsutbetalningarna när nya kohorter går i pension

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 82 Tillgångar och avkastning i ålderspensionssystemet

Procent respektive procent av BNP

Anm. Implicitavkastningen inkluderar inte värdeförändringar.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

SKATTEINKOMSTERNA STÄRKS FRAMÖVER

Statens skatteinkomster minskar något som andel av BNP i år (se diagram 84), vilket kommer av de skattesänkningar som presenterades i budgetpropositionen för 2025. Dock motverkas denna minskning av att viktiga skattebaser, främst lönesumman och hushållens konsumtion, stiger i relation till BNP.

Mervärdesskatt (moms) och arbetsgivaravgifter är de enskilt största skatteinkomsterna för staten. Statens inkomster av moms minskade som andel av BNP förra året (se diagram 85). Nedgången beror på att hushållens konsumtion utvecklades svagt som andel av BNP och att bygginvesteringarna var låga. I år stärks både hushållens konsumtion och bygginvesteringarna, varför momsinkomsterna som andel av BNP stiger. Arbetsgivaravgifterna ökar också som andel av BNP de närmaste åren, vilket beror på att lönesumman ökar när arbetsmarknaden förstärks.

I budgetpropositionen för 2025 sänktes skatterna gentemot hushållen, vilket gör att direkt skatt från hushåll minskar något som andel av BNP (se diagram 85).³⁹ Nästa år blir ränteavdragen lägre samtidigt som lönesumman växer. Detta resulterar i att hushållens direkta skatter inte minskar ytterligare som andel av BNP, trots ett antagande om ytterligare skattesänkningar gentemot hushållen.

I år sänks punktskatten bland annat på drivmedel vilket gör att punktskatter som andel av BNP sjunker. Statens inkomster i form av direkta skatter från företag (bolagsskatt) utvecklas i linje med BNP i år och nästa år.

Förändringar av den totala skattekvoten, det vill säga skatteinkomster som andel av BNP i ekonomin, förklaras främst av förändringar i statens skatteuttag (se diagram 84). Sedan början av 2000-talet har skattekvoten minskat från 48 till 41 procent av BNP.⁴⁰ De senaste tre åren har skattekvoten minskat främst på grund av att flera stora skattebaser utvecklats svagt i förhållande till BNP. När ekonomin återhämtar sig ökar flera viktiga skattebaser mer än BNP, vilket får effekten att skattekvoten stiger. Detta motverkas dock av beslutade skattesänkningar, och skattekvoten ligger därmed still i närtid och stiger först från och med 2027.⁴¹

FORTSATT UTBYGGNAD AV FÖRSVAR OCH RÄTTSVÄSENDE

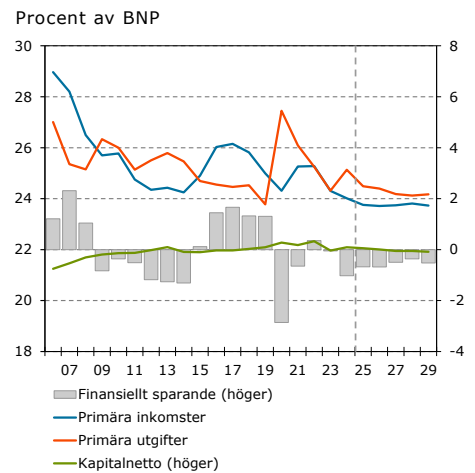
Statens konsumtion består till största delen av kollektiva tjänster såsom försvar, rättsväsende och underhåll av infrastruktur. De senaste åren har stora satsningar genomförts på framför allt försvaret och rättsväsendet. Budgetpropositionen för 2025

³⁹ Hushållens direkta skatter till staten är negativa eftersom skattereduktionerna är större än skatteinkomsterna. Skatteinkomsterna består av kapitalsskatter och statlig inkomstskatt.

⁴⁰ Större ändringar som bidragit till nedgången i skattekvoten är införandet av skattereduktion för allmän pensionsavgift (infördes stegvis 2000–2006) och införandet av jobbskatteavdrag i flera steg (sedan 2007) och förhöjt grundavdrag för pensionärer i flera steg (sedan 2009).

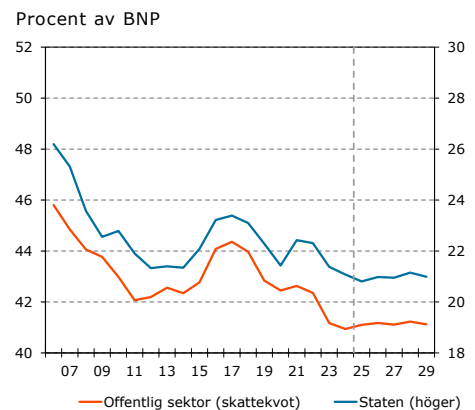
⁴¹ Se fördjupning om Budgetpropositionen i Konjunkturläget december 2024.

Diagram 83 Finansiellt sparande i staten

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

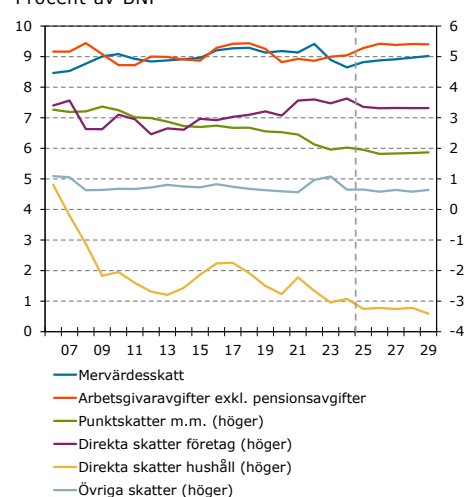
Diagram 84 Statens skatteinkomster och total skattekvot

Anm. Skattekvoten är totala skatter och avgifter i offentlig sektor som andel av BNP.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 85 Statens skatteinkomster

Anm. I övriga skatter ingår överföringen av flaskhalsinkomster från Svenska kraftnät till staten 2023.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

innehåller fortsatta ökningarna inom dessa områden. Statens konsumtionsutgifter fortsätter därför att öka som andel av BNP i år (se diagram 86). Konjunkturinstitutet har antagit att ytterligare höjningar av försvarsanslagen genomförs efter 2025 för att nå den av försvarsberedningen föreslagna nivån på 2,6 procent av BNP.⁴² Även statens fasta bruttoinvesteringar påverkas av försvarsuppbyggnaden. Nivån för bruttoinvesteringarna har ökat under flera år och väntas fortsätta göra det i år och 2026, för att sedan ligga kvar på en jämförelsevis hög nivå.

STATENS TRANSFERERINGSUTGIFTER MINSKAR I ÅR

Över hälften av statens utgifter utgörs av transfereringar till övriga sektorer i ekonomin. Transfereringarna har minskat som andel av BNP de senaste 20 åren, främst på grund av lägre transfereringar till hushåll (se diagram 87).⁴³ Förra året steg transfereringarna till hushåll som andel av BNP, främst på grund av en historiskt hög uppräknings via prisbasbeloppet som ökade mycket till följd av den tidigare höga inflationen. Nivån ligger kvar i år för att därefter fortsätta att sjunka som andel av BNP. Det är framför allt ersättningarna till pensionärer som håller uppe transfereringarna till hushållen i år (se diagram 88).

Transfereringarna till utlandet minskar som andel av BNP i år och ökar något nästa år (se diagram 87). Nedgången i år beror både på lägre biståndsutgifter som andel av BNP och att EU-avgiften är jämförelsevis låg. Nästa år blir EU-avgiften högre.

Transfereringarna till företagen var tillfälligt höga 2024 till följd av kapitaltillskottet till Riksbanken.⁴⁴ I år sjunker de till nivån före pandemin, vilket även beror på slopat stöd till företag för längre sjukskrivningar och slopat stöd för att bygga hyresrätter (se diagram 87).

AKTIEUTDELNINGARNA BALANSERAR RÄNTEUTGIFTERNA

Aktieutdelningarna från de statliga bolagen som andel av BNP ligger både i år och nästa år på en nivå strax under genomsnittet under 2010-talet (se diagram 89). Staten betalar ränteutgifter på statsskulden och dessa stiger något framöver. Bidraget från aktieutdelningarna överstiger dock ränteutgifterna något de närmaste åren och kapitalnettot i staten blir därför svagt positivt som andel av BNP både 2025 och 2026.

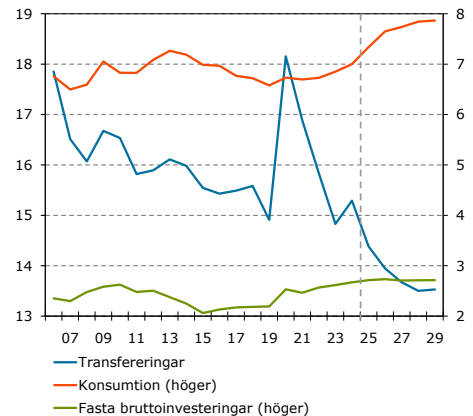
⁴² Denna nivå kan komma att höjas i kommande försvarsbeslut. Det råder dock osäkerhet om vilken nivå försvarsutgifterna då kan komma att uppgå till och när den kan vara möjligt att uppnå, samt hur finansieringen skulle se ut.

⁴³ Nedgången i transfereringsutgifter kan kopplas till förändringar av arbetsmarknadspolitiken och sjukförsäkringen samt minskade utgifter för statliga ersättningar till pensionärer, både vad gäller garantipension och änkepension.

⁴⁴ Kapitaltillskottet till Riksbanken bokförs i nationalräkenskaperna som en transferering till företagssektorn.

Diagram 86 Utgifter i staten

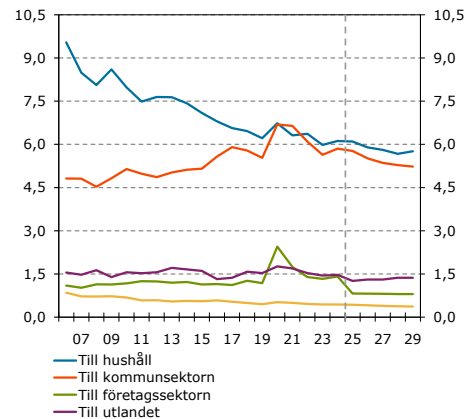
Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 87 Transfereringar från staten

Procent av BNP

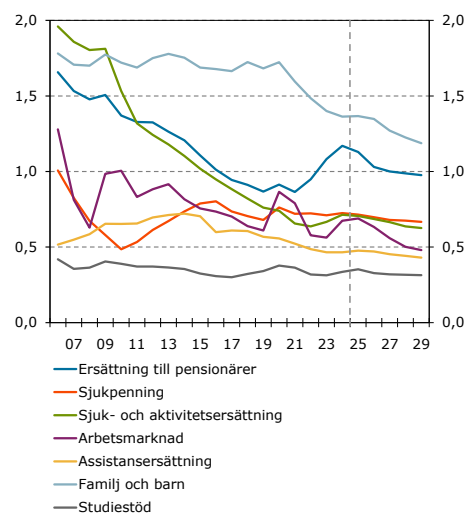

Anm. Transfereringar till hushåll kan delas in i sociala och övriga transfereringar (där bidrag till föreningar och kapitaltransfereringar ingår).

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 88 Sociala transfereringar från staten till hushåll

Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

STORA MARGINALER TILL UTGIFTSTAKET FÖR STATEN

Enligt det finanspolitiska ramverket ska de takbegränsade utgifterna i staten inte överskrida utgiftstaket, som i nuläget är beslutat till och med 2027. Budgeteringsmarginalen, som visar avståndet upp till taket, är 6–7 procent fram till 2027 (se diagram 90).⁴⁵ Utan nya finanspolitiska åtgärder ligger budgeteringsmarginalen kvar på en hög nivå.⁴⁶ Även när åtgärderna på utgiftssidan i det finanspolitiska scenariot inkluderas återstår en betydande budgeteringsmarginal.

Stabiliseringspolitikens inriktning 2025 och 2026

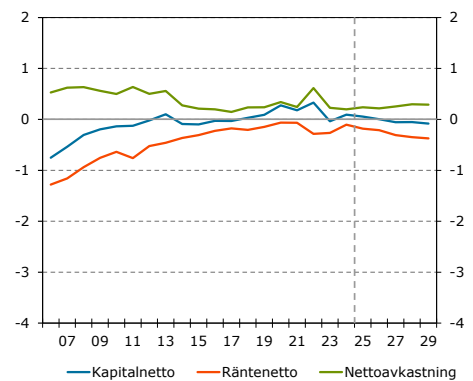
Svensk ekonomi befinner sig i en utdragen lågkonjunktur med en förhöjd arbetslöshet. Samtidigt har inflationen ökat mer än väntat och befinner sig 2025 återigen över inflationsmålet. Det beror främst på korgeffekten och prisökningar för produkter som prissätts på de internationella marknaderna. Den ökade inflationen ska därmed inte tolkas som ett tecken på snabbt stigande efterfrågan i den svenska ekonomin. Samtidigt finns en osäkerhet kring risken för att prisökningar som härrör från internationella utfaktor sprids vidare brett i den inhemska ekonomin på det vis som skedde 2022–2023. Även kring konjunkturåterhämtningen finns det en osäkerhet, framför allt kopplat till hushållens konsumtion och den geopolitiska oron. Den ekonomiska politiken står därför inför en avvägning mellan att säkerställa att inflationen på sikt återvänder till den målsatta nivån, så att inflationsförväntningarna inte börjar divergera från målet, och att stimulera efterfrågan.

Sett till lågkonjunkturrens karaktär och inflationsläget bör det fortsatt vara penningpolitiken som styr den stabiliseringspolitiska inriktningen. Riksbanken har inflationen som överordnat mål och höginflationsperioden visade på de stora negativa konsekvenserna av hög inflation. Eftersom inflationen förväntas ligga över målet 2025 och under men relativt nära målet 2026 är det rimligt att Riksbanken är försiktig med att ändra styrräntan tills det finns en tydligare bild av inflationsutvecklingen och resursutnyttjandet framöver.

Ur stabiliseringspolitiskt perspektiv bör finanspolitiken vara följsam gentemot den penningpolitiska inriktningen. Därför är det inte önskvärt med en kraftigt expansiv finanspolitik. En viktig fråga för finanspolitiken framöver är i vilken takt som försvarsutgifterna ska öka och i vilken utsträckning denna utgiftsökning ska finansieras. Ökade försvarsutgifter har sannolikt mindre stimulerande effekt än

Diagram 89 Kapitalnettot i staten

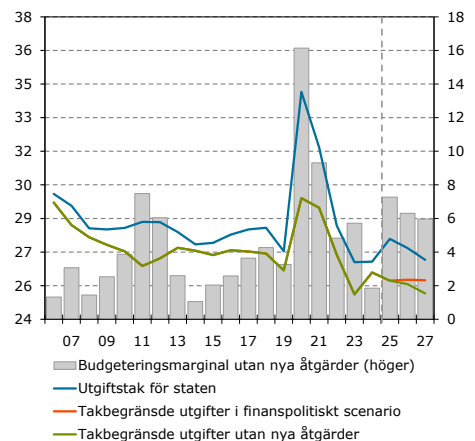
Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 90 Utgiftstaket för staten

Procent av potentiell BNP respektive av takbegränsade utgifter

Anm. Budgeteringsmarginalen redovisas i procent av takbegränsade utgifter.

Källor: Ekonomistyrningsverket, Regeringen och Konjunkturinstitutet.

⁴⁵ Att budgeteringsmarginalen blir så stor 2025 beror på att den del av Ukraina-ramen som ligger på anslaget 1:14 i Utgiftsområde 6 inte ingår i utgiftsprognosen eftersom det råder stor osäkerhet om stödets utformning och tidsprofil.

⁴⁶ Aviserade åtgärder för åren efter budgetåret i regeringens senaste budgetproposition är beaktade.

många andra offentliga utgifter, främst till följd av stort importinnehåll. Riskerna för att finanspolitiken motverkar penningpolitiken bedöms därför som små i dagsläget även med en snabbare och delvis ofinansierad ökning av försvarsutgifterna än vad som antas i Konjunkturinstitutets prognos. Det är dock viktigt att finanspolitiken i de delar som inte rör försvarsutgifterna tar hänsyn till effekterna av den samlade finanspolitiken för inflation och efterfrågan. Det finanspolitiska ramverket medger flexibilitet för att hantera omvärldshändelser som kräver exempelvis ökade försvarsutgifter. Det är emellertid viktigt att vårda det finanspolitiska ramverket för att värna den långsiktiga trovärdigheten för de offentliga finanserna.

Tabell 13 Offentliga sektorns finanser

Procent av BNP, löpande priser

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Primära inkomster	45,8	46,1	46,1	46,0	46,1	46,0
Skatter och avgifter	40,9	41,1	41,2	41,1	41,2	41,1
Skattekvot ¹	41,1	41,2	41,3	41,2	41,4	41,3
Övriga inkomster ²	4,9	5,0	4,9	4,9	4,9	4,9
Primära utgifter	48,0	47,1	47,0	46,6	46,5	46,5
Konsumtion	26,3	26,2	26,5	26,3	26,4	26,3
Transfereringar	16,0	15,5	15,1	14,9	14,8	14,8
Hushåll	12,5	12,7	12,4	12,2	12,0	12,1
Företag	2,0	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Utland	1,5	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4
Investeringar	5,6	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4
Primärt finansiellt sparande³	-2,1	-1,0	-0,9	-0,6	-0,4	-0,5
Kapitalnetto	0,7	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6
Kapitalinkomster	1,5	1,5	1,5	1,6	1,7	1,9
Kapitalutgifter	0,9	0,9	0,9	1,1	1,2	1,2
Finansiellt sparande	-1,5	-0,4	-0,3	-0,1	0,2	0,1
Effekt automatiska stabilisatorer	-1,3	-0,9	-0,4	-0,1	0,2	0,1
Engångseffekter	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Strukturellt sparande⁴	0,3	0,5	0,1	0,0	0,0	0,0
Maastrichtskuld	33,8	33,5	33,1	32,8	32,8	32,8

¹ EU-skatter ingår i skattekvoten men inte i den offentliga sektorns inkomster.

² Bland annat transfereringar från utlandet och från a-kassorna samt inkomster av bokföringsteknisk karaktär såsom kapitalförslitning. ³ Finansiellt sparande exklusive kapitalinkomster och kapitalutgifter. ⁴ Procent av potentiell BNP.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Osäkerhet i prognosen

Hushållens agerande är en nyckelfaktor för att det ska ske en varaktig återhämtning i den svenska ekonomin framöver. I prognosen antas att en nedgång i inflationen samt minskad osäkerhet bidrar till att företagen och hushållen blir mer optimistiska under det andra halvåret i år. Osäkerheten om när optimismen återvänder är dock stor och det finns en risk att den svaga konjunkturutvecklingen fortsätter längre än vad som prognosticeras. Den geopolitiska situationen är fortsatt osäker, med risk för eskalerande handelskonflikter mellan USA, Kina och EU. Den amerikanska ekonomin har varit stark men höga räntor, handels hinder och politisk instabilitet innebär en risk för en avmattning med globala konsekvenser. Inflationen är fortfarande över målen i USA och euroområdet och i Sverige var inflationen i januari och februari högre än väntat, vilket kan leda till att Riksbanken höjer sin styrränta igen. Teknologiska framsteg kan leda till högre produktivitet och förändringar i efterfrågan på arbetskraft. I två alternativscenarier analyseras hur ekonomin kan påverkas om AI bidrar till en snabbare produktivitetssökning än förväntat (se alternativscenarier nedan).

OSÄKER UTVECKLING I OMVÄRLDEN

Det finns en betydande risk för att handelskonflikter mellan USA och andra delar av världen, inklusive EU, eskalerar mer än vad det antas i prognosen. Ökade tullar och handelshinder kan hämma den globala tillväxten och slå särskilt hårt mot exportberoende ekonomier som den svenska. Det är dock oklart hur ökade tullar mellan USA och EU skulle påverka global och svensk BNP och inflation.

Den globala ekonomin påverkas i hög grad av utvecklingen i USA. Det finns en risk att osäkerheten kring framför allt tullarna samt effekterna av de tullar som slutligen genomförs leder till en lågkonjunktur i USA, vilket skulle få negativa effekter globalt och i Sverige. Av särskild vikt är om den amerikanska centralbanken höjer de amerikanska räntorna, vilka också har stor påverkan på de globala räntorna och växelkurser. Dessutom kan ökad politisk instabilitet i USA få ekonomiska konsekvenser och skapa osäkerhet på finansmarknaderna. Det finns vidare en risk att amerikanska aktier, särskilt inom tekniksektorn, är övervärderade och att tillgångspriserna faller framöver vilket kan få spridningseffekter på den reala ekonomin.

Flera europeiska länder har annonserat att de avser att öka försvarsutgifterna framöver. EU-kommissionen har också föreslagit flera åtgärder för att möjliggöra ökade försvarssatsningar från EU:s medlemsländer. Det är svårt att bedöma vilka satsningar som i slutändan genomförs och vilken effekt dessa satsningar kommer att få på BNP. Det finns en risk att EU-länderna rustar upp sina försvar både snabbare och långsammare än

väntat. Av särskild betydelse är Tyskland där den inkommande regeringen har annonserat stora satsningar inte bara på försvaret utan också på infrastruktur, vilka väntas höja BNP såväl i Tyskland som i euroområdet. Det finns dock en osäkerhet kring vilken effekt dessa satsningar kommer ha på BNP. Därtill är det osäkert i vilken utsträckning som länder med höga skulder i utgångsläget kommer att ha möjlighet att ytterligare höja skuldnivåerna samt hur ECB kommer reagera på en mer expansiv finanspolitik.

INFLATIONSUTVECKLINGEN ÄR FORTFARANDE OSÄKER

Inflationen i USA och euroområdet är fortfarande över de respektive inflationsmålen, vilket skapar osäkerhet kring hur snabbt prisökningstakten kan dämpas (se diagram 91). I Sverige förväntas inflationen 2025 bli högre än inflationsmålet men detta kan delvis förklaras av en korgeffekt (se grårutan ”Korgeffekten i KPI”). Samtidigt finns en risk att fortsatta prisökningar på matvaror håller uppe inflationen längre än prognostiserat samt att företagens prissättningsbeteende har förändrats de senaste åren, vilket betyder att prisökningar för insatsvarorna kan slå genom snabbare på konsumentpriser och därmed påverka inflationen. Samtidigt kan ett ändrat prissättningsbeteende hos företagen också leda till att inflationstakten avtar om priserna för insatsvarorna sjunker framöver.

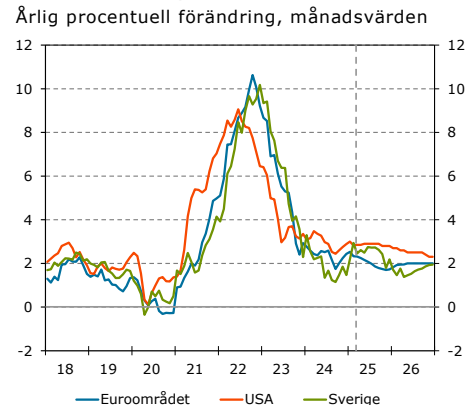
Om inflationen visar sig vara mer ihållande än väntat kan centralbankerna, inklusive Riksbanken, tvingas hålla högre räntor än vad som antas i prognosen. Högre räntor skulle i sin tur dämpa den ekonomiska aktiviteten och fördröja återhämtningen. En långvarigt hög inflation relativt hushållens inkomstutveckling urholkar dessutom hushållens köpkraft och skapa osäkerhet kring företagets investeringsbeslut.

HUR UTVECKLAS HUSHÅLLENS KONSUMTION FRAMÖVER?

Hushållens konsumtion är en central osäkerhetsfaktor för den ekonomiska utvecklingen. Denna har utvecklats svagare än inkomsterna det senaste året (se diagram 92), men framöver finns både uppåt- och nedåtrisker. Om hushållens förtroende stärks och sparandet minskar kan konsumtionen få ytterligare skjuts. Samtidigt finns risker för att hushållen förblir försiktiga, särskilt om höga prisökningar och stigande räntekostnader belastar ekonomin.

Barometerundersökningarna under årets tre första månader visar på ökad pessimism om den ekonomiska utvecklingen hos hushållen. Prognosens antagande om ökad konsumtion hos hushållen andra halvan av 2025 bygger på att hushållens pessimism vänder fram till sommaren. Den förväntade ökningstakten i hushållens konsumtion andra halvan av 2025 har historiskt varit förenlig med ett normalläge i barometerundersökningen, det vill säga ett värde på hushållens konfidensindikator strax över 100.

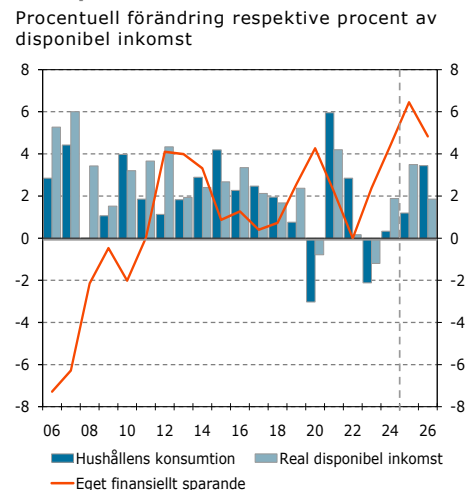
Diagram 91 Konsumentpriser i valda länder och regioner

Anm. KPI för USA, HIKP för euroområdet och KPIF för Sverige.

Källor: Eurostat, Bureau of Labor Statistics, SCB, Macrobond, och Konjunkturinstitutet.

Diagram 92 Hushållens konsumtion i fasta priser, real disponibel inkomst och sparande

Anm. Eget finansiellt sparande definieras som hushållens sparande exkl. reallt sparande och sparande i avtalspensioner. Måttet sätts i relation till hushållens disponibla inkomst.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

GENERELLA SVÅRIGHETER MED BNP-PROGNOSE

Som alltid finns det ett antal utmaningar med att göra prognos på BNP och andra makroekonomiska variabler, vilka bidrar till prognosfel och osäkerhet. Revideringar i utfallet på grund av att SCB med tiden får tillgång till bättre statistik ändrar ofta historiken, vilket kan påverka bedömningen av det framtida förloppet. Dessutom påverkar revideringar de utfall som prognoserna utvärderas mot.

Utrikeshandeln med tjänster har utvecklats starkt efter pandemin och det är svårt att värdera utvecklingen utifrån de vanliga analysramarna för handel. Det är därför svårt att avgöra om utvecklingstakten blir permanent starkare eller inte.

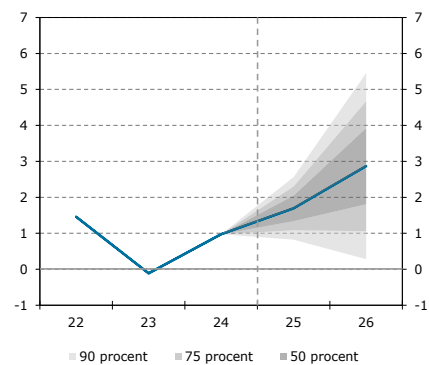
Företagens investeringar i såväl kapital som lager varierar ofta kraftigt, vilket gör det svårt att bedöma hur de kommer att utvecklas framöver. För tillfället kan det vara så att företagen väljer att ha större buffertar av vissa typer av lager än man tidigare haft, men hur stor denna förändring i så fall blir är också svårt att bedöma.

Prognosfelens storlek

Prognoser är alltid behäftade med osäkerhet. För att illustrera nivån på prognososäkerheten visas i diagram 93, diagram 94 och diagram 95 osäkerhetsintervall runt prognoserna för BNP-tillväxten, arbetslösheten och inflationen enligt KPIF för åren 2025 och 2026. Intervallen baseras på Konjunkturinstitutets historiska prognosfel för prognoser som görs under första kvartalet, det vill säga prognoser från Konjunkturläget mars mellan 2012 och 2024. Diagram 93 visar exempelvis att prognosen för BNP-tillväxten 2025 är 1,7 procent. Prognososäkerheten innebär att med 90 procents säkerhet kommer BNP-tillväxten 2025 att ligga mellan 0,8 och 2,6 procent. KPIF inflationen 2025 kommer med 90 procents säkerhet att ligga mellan 1,3 och 3,7 procent.

Diagram 93 Osäkerhetsintervall för BNP-prognosen

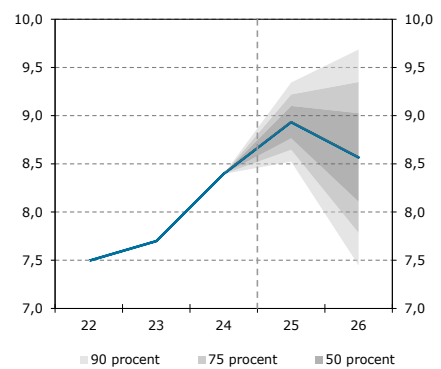
Procentuell förändring

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 94 Osäkerhetsintervall för arbetslöshetsprognosen

Procent av arbetskraften

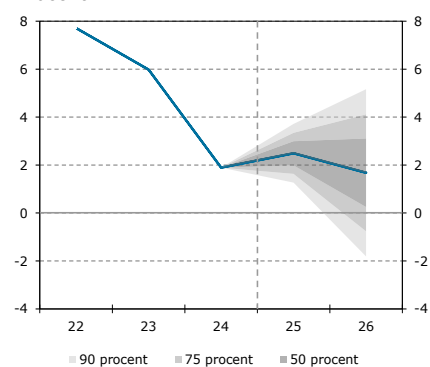

Anm. Avser arbetslösa i åldern 15–74 i procent av arbetskraften enligt AKU, säsongrensat.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 95 Osäkerhetsintervall för inflationsprognosen, KPIF

Procent

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Alternativscenarier: Högre produktivitet genom AI

Artificiell intelligens (AI) kan få betydande inverkan på ekonomin framöver. Men utvecklingen är osäker. Dels skiljer sig branscher och yrken åt i hur och när de anammar AI, dels råder det osäkerhet kring teknikens utveckling. Effekterna av AI beror i hög grad på om tekniken främst kompletterar eller ersätter mänskligt arbete.⁴⁷ Med hjälp av två alternativscenarier belyser detta avsnitt vilka konsekvenser dessa olika utvecklingsvägar kan få för den svenska ekonomin.

BAKGRUND OCH ANTAGANDEN

Skattningarna av AI:s påverkan på arbetsproduktiviteten varierar mellan de relativt få studier som ännu finns. I båda alternativscenarierna nedan antas att AI höjer produktionen per arbetad timme med 0,65 procent per år över ett decennium.⁴⁸ Detta är en stor ökning av produktivitet och scenarierna ska ses som en illustration av vilken effekt AI kan få på ekonomin och inte som en prognos.

De två alternativscenarierna skiljer sig dock åt beträffande hur en högre produktivitet antas påverka användandet av arbetskraft i produktionen. Å ena sidan kan tekniken fungera som ett komplement till mänskligt arbete, vilket ökar produktiviteten utan att ersätta arbetskraften. Detta fall analyseras i alternativscenariot ”AI kompletterar arbetskraft” (se diagrammens röda linjer), där behovet av arbetskraft i produktionen kvarstår eller nya arbetsuppgifter uppstår i takt med att AI tar över vissa arbetsuppgifter. Å andra sidan kan generativ AI leda till en effektivisering av hur arbetskraft och maskiner samverkar, vilket kan leda till en omfördelning av resurser från arbetskraft till kapital. Detta fall analyseras i alternativscenariot ”AI ersätter arbetskraft” (se diagrammens gröna linjer), där behovet av arbetskraft i produktionen på kort sikt minskar i takt med att AI tar över vissa arbetsuppgifter.

Det är sannolikt att generativ AI i viss mån kommer att såväl komplettera som ersätta mänskligt arbete. För att tydliggöra de ekonomiska effekterna kvantifieras dock dessa två scenarier separat. Effekterna illustreras med hjälp av Konjunkturinstitutets makroekonomiska modell SELMA och de skattade effekterna är beroende av de gjorda antagandena, där AI-utvecklingen ses som ett globalt fenomen som påverkar både den inhemska och den internationella ekonomin. Eftersom modellen saknar

⁴⁷ För ytterligare diskussion om AI:s påverkan, se fördjupningen ”Generativ AI”.

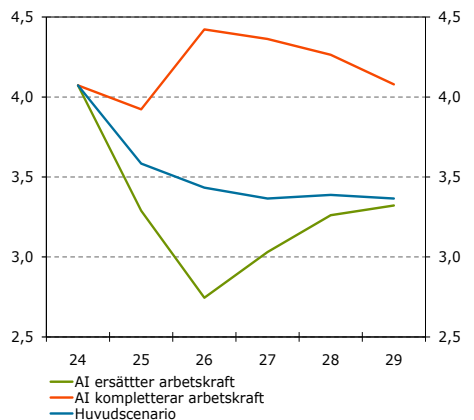
⁴⁸ Produktivitetsoökningen är i linje med skattningar från Filippucci, F., P. Gal and M. Schief (2024), ”Miracle or Myth? Assessing the macroeconomic productivity gains from Artificial Intelligence”, OECD Artificial Intelligence Papers, No. 29, OECD Publishing, Paris. Studien ger också en översikt av uppskattningen och en diskussion om effekten av AI på arbetsproduktiviteten.

Vad är ett alternativscenario?

I detta avsnitt beskrivs en alternativ utveckling av ekonomin jämfört med prognosen för åren 2025–2026 samt det medelfristiga scenario som följer för de närmaste åren därpå. I avsnittet beskrivs hur de ekonomiska förutsättningarna kan skilja sig från prognosen och huvudscenariot, och vilka effekter dessa alternativa förutsättningar kan ha på den svenska ekonomin.

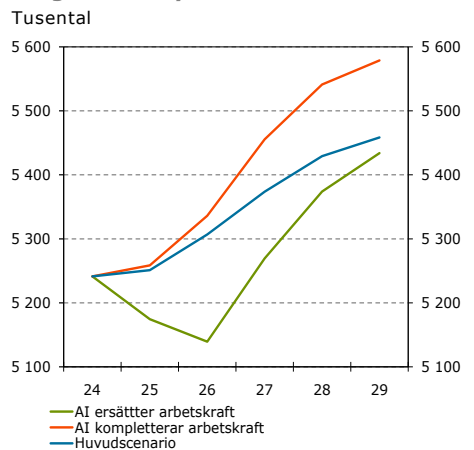
Alternativscenarierna är framtagna med Konjunkturinstitutets estimerade allmän-jämviktsmodell SELMA. Analysen som presenteras är helt och hållet modellbaserad och därmed en konsekvens av de antaganden som gjorts i modellen.

Diagram 96 Timplön i hela ekonomin
Procentuell förändring

Källor: Medlingsinstitutet och Konjunkturinstitutet.

Diagram 97 Sysselsatta

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

uppdelning i sektorer och yrken bör effekterna tolkas som en genomsnittlig påverkan på företag, arbetstagare och hushåll.

Nedan diskuteras först alternativscenariot där AI som kompletterar arbetskraft, sedan alternativscenariot där AI ersätter arbetskraft.

AI KOMPLETTERAR ARBETSKRAFT

Spridningen av AI ökar i detta alternativscenariot produktionen per arbetad timme, vilket leder till en högre produktionspotential i ekonomin. Produktivitetsoökningen driver därför upp företagens efterfrågan på arbetskraft. Den ökade efterfrågan på arbetskraft bidrar till högre nominella löner jämfört med huvudscenariot (se diagram 96). Detta leder i sin tur till att både arbetskraftsutbudet och sysselsättningen stiger mer än i huvudscenariot (se diagram 97). Arbetslösheten påverkas bara marginellt 2025 och 2026, men blir tydligt lägre än i huvudscenariot från och med 2027 (se diagram 98).

Den ökade produktiviteten sänker produktionskostnaderna, vilket dämpar prisökningarna jämfört med huvudscenariot under 2025 och 2026 (se diagram 99). Samtidigt leder högre nominella löner i kombination med lägre inflation till en starkare utveckling av reallönerna jämfört med huvudscenariot. Den förbättrade köpkraften gör att hushållens konsumtion ökar mer än i huvudscenariot (se diagram 100).

Den ökade produktiviteten leder även till att både företagen och offentlig sektor ökar sina investeringar mer än i huvudscenariot (se diagram 101).

Jämfört med huvudscenariot är inflationen lägre, vilket leder till att Riksbanken sänker styrräntan marginellt mer än i huvudscenariot (se diagram 102).

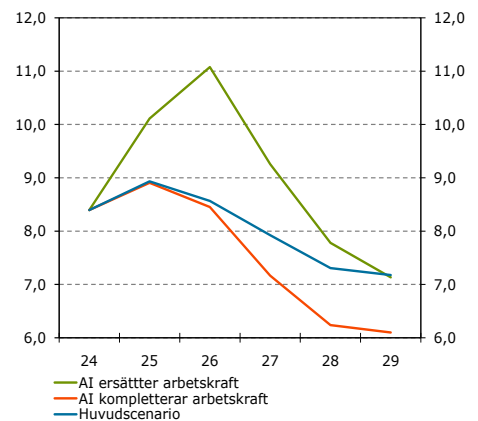
Eftersom AI är ett globalt fenomen ökar även omvärldens BNP varmed efterfrågan på svenska exportvaror stiger. Ökad utländsk efterfrågan, stärker nettoexporten, vilket tillsammans med högre investeringar och konsumtion bidrar till en högre BNP-tillväxt under perioden jämfört med i huvudscenariot (se diagram 103).

AI ERSÄTTER ARBETSKRAFT

Spridningen av generativ AI förändrar i detta alternativscenariot hur produktionsfaktorer kombineras i produktionsprocessen, genom en förskjutning mot kapital. Det innebär att företag i högre grad ersätter mänsklig arbetskraft med maskiner, vilket leder till en minskad efterfrågan på arbetskraft och en svagare sysselsättningsutveckling jämfört med huvudscenariot (se diagram 97). Arbetslösheten ökar mer 2025 än i huvudscenariot. Dessutom fortsätter arbetslösheten att stiga 2026 till skillnad från i huvudscenariot (se diagram 98). Den lägre efterfrågan på arbetskraft dämpar även löneutvecklingen, vilket resulterar i lägre nominella löner 2025 och 2026 (se diagram 96). Lägre nominella löner gör

Diagram 98 Arbetslöshet

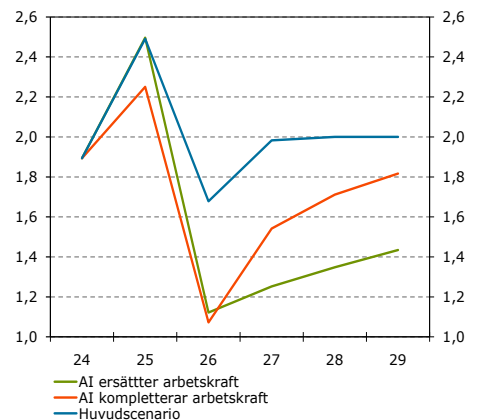
Procent av arbetskraften

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 99 KPIF-inflation

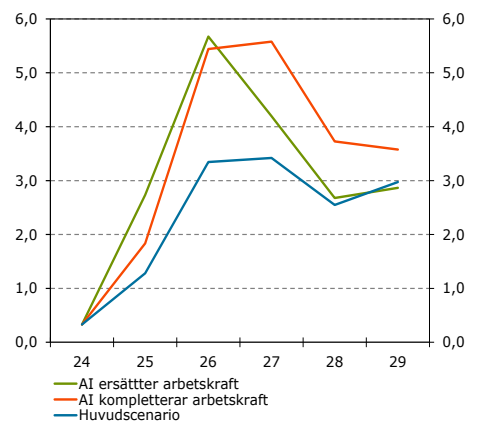
Procent

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 100 Hushållens konsumtion

Procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

att efterfrågan på arbetskraft ökar igen under medelfristen och sysselsättningen närmar sig huvudscenariots nivå.

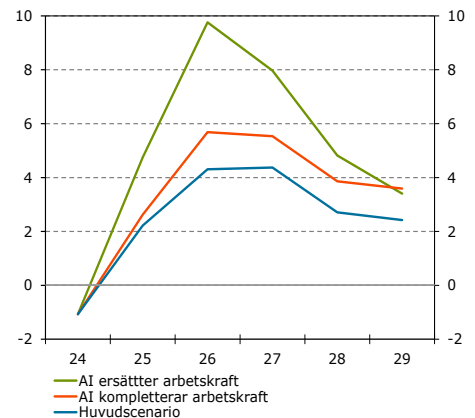
Produktivitetsförbättringarna leder till lägre produktionskostnaderna, vilket dämpar kostnadstrycket och inflationen (se diagram 99). Den lägre inflationen ger Riksbanken möjlighet att svara på den ökade arbetslösheten genom att sänka styrräntan (se diagram 102). På grund av den lägre inflationen är reallönerna, till skillnad från de nominella lönerna, bara marginellt lägre än i huvudscenariot 2025 och 2026.

Trots lägre arbetsinkomster upprätthålls den inhemska efterfrågan delvis till följd av att hushållen omfördelar sina resurser från sparande till konsumtion (se diagram 100). Omfördelningen är en följd av den lägre räntan jämfört med huvudscenariot. Samtidigt leder den förbättrade produktiviteten till att efterfrågan på arbetskraft minskar medan den på kapital ökar, vilket ökar efterfrågan på investeringar mer än i huvudscenariot (se diagram 101). Den ökade konsumtionen och investeringsaktiviteten bidrar till en högre BNP-tillväxt än i huvudscenariot (se diagram 103).

Den högre arbetslösheten leder till att transfereringar till arbetslösa stiger mer än i huvudscenariot. Tillsammans med lägre inkomster från skatt på arbete resulterar det i ett försämrat finansiellt sparande och en högre offentlig skuld.

Diagram 101 Investeringar

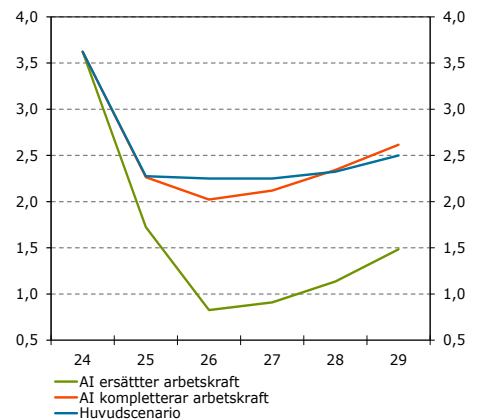
Procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 102 Riksbankens styrränta

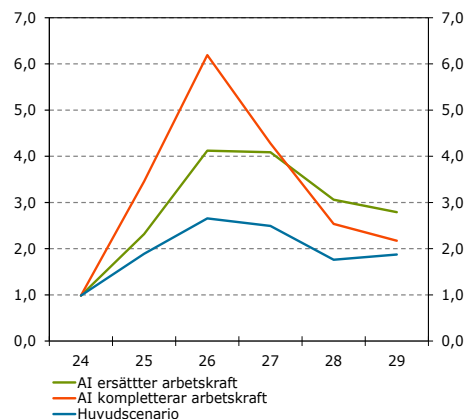
Procent, årsgenomsnitt

Källor: Riksbanken och Konjunkturinstitutet.

Diagram 103 Svensk BNP

Procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

FÖRDJUPNING

Finanspolitiska åtgärder 2002–2025

Finanspolitiska åtgärder ett år, det vill säga förändringen av utgifter och inkomster till följd av finanspolitiska beslut, presenteras huvudsakligen i budgetpropositionen för det aktuella budgetåret. Den sammantagna storleken på åtgärder ett visst år påverkas även av aviseringar i tidigare budgetpropositioner eller åtgärder i vårändringsbudgeten, höständringsbudgeten och eventuella extra ändringsbudgetar. För att analysera den sammantagna finanspolitiken är det därför viktigt att inte bara ta hänsyn till storleken på åtgärder som presenteras i budgetpropositionen. I denna fördjupning redovisas hur mycket av de finanspolitiska åtgärderna ett budgetår som presenteras i budgetpropositionen och hur mycket som kommer av tidigare aviseringar i respektive ändringsbudgetar under budgetåret. Vad som framgår av redovisningen är att det har skett en förskjutning de senaste fem åren mot fler temporära åtgärder och fler extra ändringsbudgetar.

I denna fördjupning redovisas hur stora åtgärder budgetpropositionen och övriga propositioner (vårändringsbudget, höständringsbudget och extra ändringsbudget) innehållit sedan 2002 för respektive budgetår.⁴⁹ Valet av period är beroende av hur siffrorna har redovisats i respektive budgetproposition och vårproposition (se marginalruta ”Data – källor och bearbetning”). De finanspolitiska åtgärderna för ett enskilt budgetår delas upp i det som kommit av aviseringar i tidigare års budgetpropositioner, det som kommit i aktuell budgetproposition respektive vad som kommit i efterföljande ändringsbudgetar.

Budgetpropositionen är regeringens huvudinstrument

Regeringen ska överlämna sin budgetproposition (se det mörkgröna fältet märkt med BP_t år t i figur 1) till riksdagen senast den 20 september året före budgetåret (budgeten presenteras år t–1 för år t i figur 1).⁵⁰ I budgetpropositionen presenterar regeringen en finansplan, beräknar statens inkomster och föreslår hur

Data – källor och bearbetning

Underlaget till denna fördjupning är hämtad från tabeller över budgeteffekten i förhållande till föregående år av beslutade och föreslagna eller aviserade inkomst- och utgiftsförändringar i vårpropositioner och budgetpropositioner. En sådan redovisning finns med i budgeten från och med Vårpropositionen 2001 (prop. 2000/01:100). Sista propositionen som ingår i sammanställningen är Budgetpropositionen 2025 (prop. 2024/25:1).

Före 1997 tillämpades ett brutet kalenderår i budgeten. Budgetpropositionen 1997 var den första propositionen med kalenderår i redovisningen av statens budget (budgeten för 95/96 avsåg 18 månader). Dock innehåller budgetarna 1997–2000 endast en jämförelse med senaste proposition och inte i förhållande till föregående år. Därför har åren 1997–2000 ej beaktats i denna fördjupning.

Det är endast statens utgifter och inkomster som analyseras.

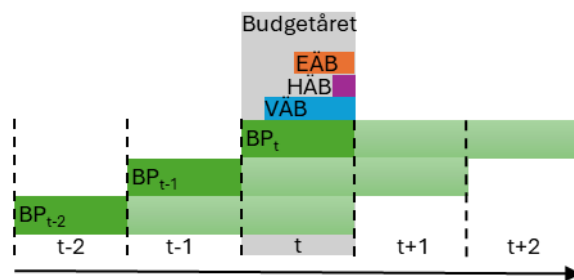
⁴⁹ Se ”Budgetförslag per budgetår”, Regeringskansliet, tillgänglig på <https://www.regeringen.se/sveriges-regering/finansdepartementet/statens-budget/budgetpropositioner-per-budgetar/>

⁵⁰ Under ett valår får budgeten lämnas senare, dock senast den 15 november. Se Budgetlag (2011:203), tillgänglig på: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/budgetlag-2011203_sfs-2011-203/#K2

utgifterna ska fördelas mellan olika verksamheter under budgetåret. Förslagen i budgetpropositionen kan vara antingen temporära eller permanenta. Finansplanen innehåller en redogörelse för regeringens ekonomiska politik samt en sammanfattning av budgetförslaget för det aktuella budgetåret. Redovisningen i finansplanen inkluderar inte temporära åtgärder eller gradvisa upptrappningar från tidigare budgetpropositioner som påverkar det aktuella budgetåret. Därför ger reformtabellen i finansplanen ingen helhetsbild av förändringar i finanspolitiken mellan åren, utan visar enbart nya beslut i förhållande till föregående budgetbeslut (se den mörkgröna ytan för år t i figur 1 och diagram 104).

Budgetpropositionen ska också innehålla förslag till preliminära inkomstberäkningar och utgiftsramar för det andra och tredje tillkommande budgetåret (se de ljusgröna områdena år t för BP_{t-2} och BP_{t-1} i figur 1 för aviseringar som påverkar år t).

Figur 1 Propositioner som påverkar budgetåret (t)

Anm. Figuren visar vilka budgetpropositioner (BP) och ändringsbudgetar som påverkar ett budgetår. Även budgetpropositioner så långt som två år före ett budgetår t kan innehålla aviseringar om år t (aviseringar från tidigare BP är ljusgröna år t). BP för budgetåret t är mörkgrön. Under budgetåret t kan ytterligare finanspolitiska åtgärder presenteras i vårändringsbudget (VAB) och höständringsbudget (HAB). Dessutom kan det förekomma extra ändringsbudgetar (EAB) för budgetåret t .

Källa: Konjunkturinstitutet.

ÄNDRINGAR UNDER BUDGETÅRET ÄR VIKTIGA VERKTYG VID SPECIELLA TILLFÄLLEN

När budgeten har fastställts och budgetåret (år t i figur 1) inletts kan oförutsedda situationer uppkomma. Om regeringen finner att statens budget behöver ändras, till exempel genom att ge ytterligare stöd till en viss verksamhet, kan regeringen lämna ett förslag om det till riksdagen i form av en så kallad ändringsbudget. Dessa läggs normalt fram två gånger per år, dels i anslutning till den ekonomiska vårpropositionen (vårändringsbudgeten – se den blåa ytan i figur 1), dels i anslutning till budgetpropositionen för nästkommande budgetår (höständringsbudgeten – se den lila ytan i figur 1).

Om regeringen anser att det finns särskilda ekonomiskpolitiska skäl, exempelvis vid en ekonomisk kris, kan en proposition med förslag till extra ändringsbudget lämnas vid något annat tillfälle (se den orangea ytan i figur 1). Förekomsten av extra ändringsbudgetar har ökat kraftigt under pandemin och efter den ryska fullskaliga invasionen av Ukraina.⁵¹

I vissa fall kan ändringar i statens budget följa av initiativ tagna i riksdagen, såsom utskottsinitiativ.⁵²

Storleken på de finanspolitiska åtgärderna ett visst budgetår beror således inte enbart av förslagen som lämnas i budgetpropositionen. De påverkas även av om tidigare budgetbeslut varit temporära eller permanenta och av aviseringar om upptrappningar, nertrappningar eller införande av nya åtgärder som gjorts så långt som två år före budgetåret i fråga. Därutöver kan det även ske ändringar under budgetåret genom ändringsbudgetar.

Många bäckar små – men budgetpropositionen är huvudfåran

Historiskt sett har majoriteten av storleken av finanspolitiska åtgärder presenterats i budgetpropositionen. Storleken på åtgärderna i budgetpropositionerna har varit betydligt större sedan 2022 jämfört med de föregående 20 åren (se diagram 104). Även när man relaterar storleken på de finanspolitiska åtgärderna till potentiell BNP framgår att de varit större i närtid (se diagram 105).

I diagram 106 redovisas finanspolitiska åtgärder respektive år uppdelat på det som aviserats för respektive budgetår före budgetpropositionen (mörkblå stapel, vilken motsvaras av de ljusgröna fälten år t i figur 1), det som presenterats i budgetpropositionen (ljusblå stapel, vilken motsvarar det mörkgröna fältet år t i figur 1) respektive det som presenterats efter att budgetpropositionen har beslutats (vit stapel, vilken motsvarar det blåa, lila och orange fältet i figur 1).

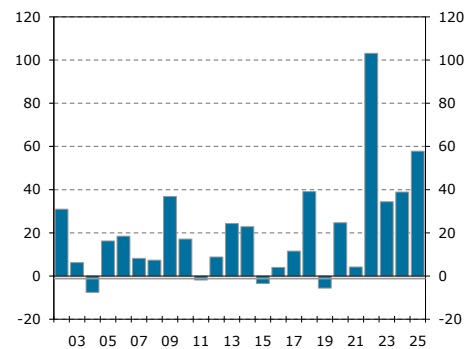
I diagram 104 och diagram 106 är redovisningen i miljarder kronor i respektive års priser (löpande priser). För att kunna jämföra storleken på åtgärderna över tidsperioden kan de

⁵¹ Mellan 2015 och 2019 lämnades en till två extra ändringsbudgetar per år. Under pandemiåren 2020 och 2021 lämnades 12 respektive 8. År 2022 lade regeringen fram 12 med anledning av pandemiens fortsatta verkningar, utvecklingen av energipriser och Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina. Under 2023 och 2024 lämnades 4 respektive år. Sedan 2023 har extra ändringsbudgetarna framför allt berört stöd till Ukraina. Hittills under 2025 har det kommit en extra ändringsbudget. Den har inte beaktats i denna fördjupning.

⁵² Se vidare "Uppföljning och utvärdering av tillämpningen av utskottsinitiativ", Riksdagen, 2021/22:RFR8.

Diagram 104 Finanspolitiska åtgärder i respektive års budgetproposition

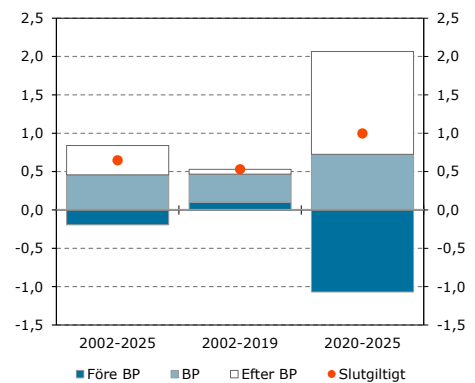
Miljarder kronor

Källor: BP och VÅP från och med prop. 2000/01:100 till och med prop. 2024/25:1.

Diagram 105 Finanspolitiska åtgärder i genomsnitt

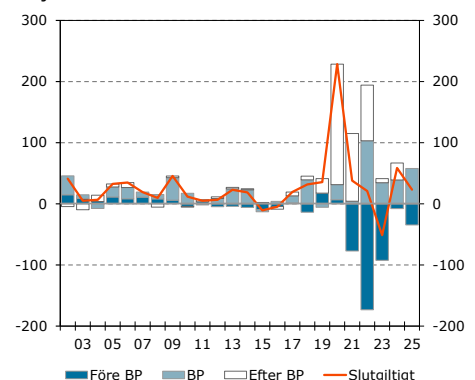
Procent av potentiell BNP

Källor: BP och VÅP från och med prop. 2000/01:100 till och med prop. 2024/25:1 och Konjunkturinstitutet.

Diagram 106 Totala finanspolitiska åtgärder per år uppdelat på när de presenterats

Miljarder kronor

Källor: BP och VÅP från och med prop. 2000/01:100 till och med prop. 2024/25:1.

divideras med potentiell BNP (se diagram 105).⁵³ Analysen delas också upp i två delar – innan pandemin och den fullskaliga invasionen av Ukraina, det vill säga 2002–2019, respektive perioden 2020–2025.

PERIODEN FÖRE 2020

I genomsnitt uppgick åtgärderna som presenterades i budgetpropositionerna för respektive budgetår 2002–2019 till 0,4 procent av potentiell BNP (se diagram 105). Om även aviseringar i tidigare budgetpropositioner och extra ändringsbudgetar beaktas var storleken på de finanspolitiska åtgärderna i genomsnitt 0,5 procent av potentiell BNP dessa år. Merparten av finanspolitiken ett enskilt budgetår fångades under denna period framför allt av det som presenterades i budgetpropositionen.

PERIODEN 2020 OCH FRAMÅT – VIKTIGT ATT BEAKTA TEMPORÄRA ÅTGÄRDER FÖR ATT FÅ EN HELHETSILD

Från och med 2020 har temporära åtgärder i budgetpropositionerna blivit mer vanligt förekommande. Detta kan delvis förklaras av att det inträffat stora chocker som påverkat ekonomin vilket skapat behov av olika typer av tillfälliga stöd. Temporära åtgärder som presenteras i en budgetproposition påverkar enbart budgetåret (återfinns i positiv ljusblå stapel i diagram 106 tillsammans med andra permanenta åtgärder). När en temporär åtgärd upphör är det att likställa med en budgetförstärkande åtgärd året därpå (negativ mörkblå stapel i diagram 106 året efter). I vissa fall har åtgärderna förlängts och presenteras då på nytt i nästa budget (återfinns därmed i den ljusblå stapeln i diagram 106 för det budgetåret).

När stora temporära åtgärder förekommit året innan och upphör ger inte de nya åtgärder som presenteras i budgetpropositionen den fullständiga bilden av finanspolitikens totala omfattning för budgetåret relativt året före. Det bör även beaktas vad som aviserats i budgetpropositionerna under de två föregående åren.

För perioden 2020–2025⁵⁴ uppgår åtgärderna som presenterats i budgetpropositionerna till i genomsnitt 0,7 procent av potentiell BNP (se diagram 105). Under perioden har det presenterats många extra ändringsbudgetar som innehållit stöd till hushåll, företag, kommuner, regioner och utlandet. I budgetpropositioner och, framför allt, i de extra ändringsbudgetarna har en stor del av åtgärderna varit av temporär karaktär. Inkluderas alla

⁵³ Potentiell BNP avser vad BNP skulle vara i konjunkturell balans.

⁵⁴ Det kan fortsatt komma budgetförslag för 2025. I denna analys beaktas bara förslag för 2025 till och med prop. 2024/25:1.

finanspolitiska åtgärder dessa budgetår uppgår de till i genomsnitt 1,0 procent av potentiell BNP per år (se diagram 105).

Även om en majoritet av förslagen 2020–2025 har presenterats i budgetpropositionen för respektive år, påverkas storleken av de finanspolitiska åtgärderna i större utsträckning av vad som aviseras i tidigare budgetpropositioner (på grund av temporära åtgärder) och i extra ändringsbudgetar.

Sett över hela perioden 2002–2025 uppgår åtgärderna som presenterats i budgetpropositionerna till i genomsnitt 0,5 procent av potentiell BNP. Beaktas även aviseringar åren före budgetåret liksom ändringsbudgetar blir genomsnittet 0,6 procent av potentiell BNP (se diagram 105).

I och med den ökade förekomsten av extra ändringsbudgetar och även med fler temporära åtgärder i budgetpropositionerna de senaste fem åren behöver analysen av regeringens samlade finanspolitiska åtgärder ett budgetår ses i ett bredare perspektiv. Att bara analysera det som presenteras i reformtabellen i finansplanen kan ge en missvisande bild av den samlade storleken av de finanspolitiska åtgärderna mellan åren.

FÖRDJUPNING

Mycket snabb tillväxt i utrikeshandel med tjänster sedan 2020

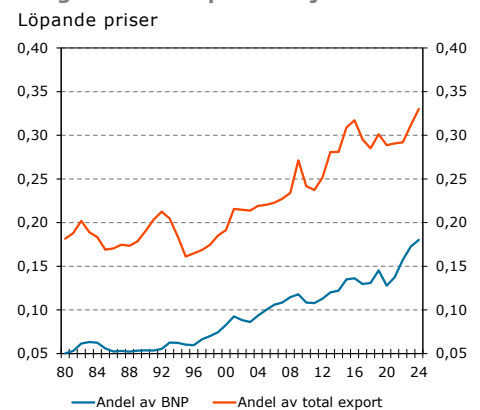
Sveriges export och import av tjänster har mer än fördubblats sedan 2020. Även i många andra länder har utrikeshandeln med tjänster ökat snabbt men inte lika snabbt som i Sverige. Tillväxten i Sverige har framför allt drivits av tjänster inom informations- och kommunikationsteknik samt företagstjänster. Gemensamt för dessa tjänster är att de i takt med digitaliseringen i allt mindre utsträckning kräver att köpare och säljare är på samma fysiska plats.

Sveriges utrikeshandel har trendmässigt ökat som andel av BNP sedan början av 1970-talet. I början av 1980-talet utgjorde tjänster mindre än 20 procent av handeln men successivt har andelen ökat och 2024 utgjorde tjänster 33 procent av exporten och 39 procent av importen. Som andel av BNP har både import och export ökat med över 10 procentenheter (se diagram 107 och diagram 108). Den här utvecklingen skiljer sig inte nämnvärt från hur det ser ut i omvärlden. Efter finanskrisen 2008 har global handel med varor utvecklats ungefär i takt med global BNP medan handeln med tjänster har ökat snabbare.

En viktig förklaring till tjänstehandels snabba tillväxt är den digitalisering som skett de senaste 20 åren. Tidigare begränsades många tjänster av att köpare och säljare var tvungna att vara på samma fysiska plats och därför dominerades utrikeshandeln med tjänster av transport och turism. Tack vare digitaliseringen kan många tjänster handlas utan att köpare och säljare möts fysiskt. Därför har många tjänster gått från att ha varit icke-handelsvaror till att vara både snabbare och billigare att ”transportera” än en fysisk vara. Detta har inte minst globala koncerner utnyttjat, där till exempel ett dotterbolag utför en tjänst åt ett moderbolag registrerat utomlands. Vanliga tjänster som handlas inom en koncern är konsulttjänster (såsom redovisning, juridik och reklam), forskning och utveckling samt avgifter för immateriella rättigheter.⁵⁵ Att allt fler tjänster i större utsträckning blivit tillgängliga för gränsöverskridande handel bidrar till att tjänstehandeln växt snabbare än varuhandeln. Samtidigt är tjänstesektorns produktion sedan länge större än varusektorns, både i Sverige och globalt.

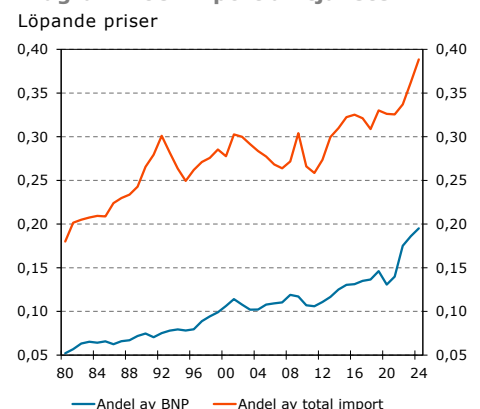
⁵⁵ Om ett svenskt företag betalar för rätten att tillverka en produkt utvecklad av ett utländskt företag bokförs det som avgift för immateriella rättigheter och blir import i nationalräkenskaperna. Kan också avse patent och licenser.

Diagram 107 Export av tjänster

Källa: SCB.

Diagram 108 Import av tjänster

Källa: SCB.

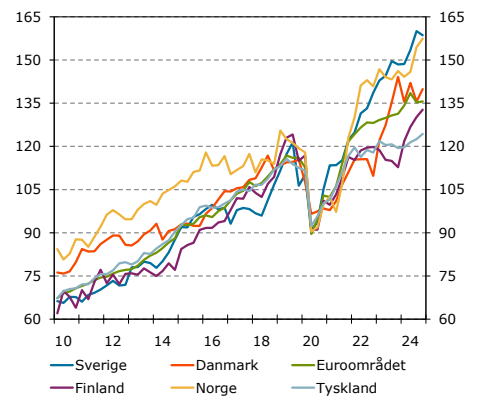
Tjänstehandeln blir också alltmer integrerad med varuhan- deln och vice versa. Exempelvis erbjuder fordonstillverkare tjänster kopplade till fordonet i form av finansiering, produktan- passning och service. Samtidigt kan ett e-handelsföretag välja att tillverka flera av de varor som de säljer.⁵⁶ Tjänster blir också en allt viktigare insatsvara i tillverkningsindustrin.⁵⁷

STARK TILLVÄXT I SVENSK UTRIKESHANDEL MED TJÄNSTER SEDAN 2020

Efter en initial nedgång i början av pandemin har utrikeshandeln med tjänster utvecklats anmärkningsvärt starkt i Sverige, även jämfört med i många andra länder och både i volym och som andel av BNP (se diagram 109 och diagram 110). Det bör dock till- läggas att det finns en större osäkerhet vid volymberäkningar av utrikeshandel med tjänster än vad det gör för varor.⁵⁸ Den snabba uppgången sedan 2020 har i stor utsträckning drivits av tjänster inom informations- och kommunikationsteknik (IKT) samt inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik.⁵⁹ En del av den snabba ökningen precis efter pandemin kan tillskrivas den återhämtning som skedde i utlandskonsumtionen efter att pan- demirestriktionerna lättades 2021 och 2022 (se diagram 111 och diagram 112)⁶⁰.

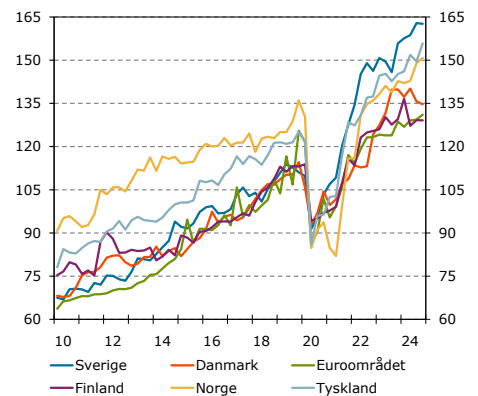
Sveriges viktigaste handelspartners för varor är främst länder i vår geografiska närhet såsom Norden, Nederländerna och Tyskland. Ett undantag är USA som på senare år blivit ett allt viktigare exportland för varor. För många tjänster är fraktkostna- den obefintlig och det geografiska avståndet därför mindre vik- tigt. Sveriges två viktigaste handelspartners är Storbritannien och USA. Handeln med Storbritannien och USA kan förklara drygt 30 procent av värdeökningen av tjänsteexporten mellan 2019 och 2024 och nästan 40 procent av ökningen av tjänsteimporten. Tjänsteexporten till Storbritannien har drivits av forskning och utveckling medan tjänsteexporten till USA har varit mer diversifi- erad. Den viktigaste tjänsteimporten från Storbritannien och USA har varit avgifter för användning av immateriella rättigheter

Diagram 109 Tjänsteexport i Europa
Index 2020=100, säsongrensade volymer, kvartalsvärden

Källa: Eurostat.

Diagram 110 Tjänsteimport i Europa
Index 2020=100, säsongrensade volymer, kvartalsvärden

Källa: Eurostat.

⁵⁶ Se World Trade Organization, "World trade report 2019 - The future of services trade", 2019.

⁵⁷ Se Baldwin m.fl., "Deconstructing Deglobalization: The Future of Trade is in Inter- mediate Services", Asian Economic Policy Review (2024) 19, sid. 18-37.

⁵⁸ Se SCB, Sveriges ekonomi – Statistiskt perspektiv nummer 3 (2025).

⁵⁹ Inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik (SPIN-kod M) är det tjänster som utövas av huvudkontor och konsulttjänster (M70) som har stått för det största bi- draget. Forskning och utveckling (M72) har även stått för ett stort bidrag till expor- ten medan reklam och marknadsundersökning (M73) drivit mycket av importen.

⁶⁰ Både gällande utlänningars konsumtion i Sverige (export) och svenskers kon- sumtion utomlands (import).

och forskning och utveckling. Den starka ökningen i tjänstehandel med Storbritannien sammanfaller med Brexit (som trädde i kraft i början av 2020) och skulle delvis kunna förklaras av omlokalisering av företag. Den totala utrikeshandeln med tjänster för Storbritannien har dock inte växt lika starkt vilket talar emot att det skulle vara en Brexit-effekt.

VAD FÖRKLARAR DEN SNABBA ÖKNINGEN I SVERIGE?

Som redan konstaterats har den snabba ökningen av svensk tjänsteexport till stor del drivits av informations- och kommunikationsteknik (IKT) samt företagstjänster inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik. Detta är tjänster som tidigare var svåra att handla med internationellt men som tack vare digitaliseringen successivt blivit mer och mer ”handelsbara”, en utveckling som sannolikt snabbades på av pandemin då en del av produktionen tvingades ske på distans.

I början av 1990-talet utgjorde IKT samt företagstjänster knappt 25 procent av total tjänsteexport, för att i dag utgöra nästan 60 procent. Som andel av Sveriges totala produktion har de här branscherna växt från 7 procent 1993 till 16 procent 2023. Det är en större andel än i euroområdet där de utgör 12 procent av total produktion. Den bransch som bidragit mest till ökningen av svensk tjänsteexport sedan pandemin är just IKT (som bland annat innehåller streamingtjänster) medan tillverkningsindustrin är den bransch som bidragit mest till tjänsteimporten, vilket understryker att tjänster är en viktig insatsvara även i varuproduktion (se tabell 14).

Enligt undersökningar av Eurostat är svenskt näringsliv mer digitaliserat än i många andra länder i Europa.⁶¹ Bland annat en undersökning som visar att sysselsatta i Sverige använder digitala hjälpmedel i högre utsträckning än övriga Europa.⁶² Högkvalificerade branscher utgör en stor andel av svenskt näringsliv jämfört med i många andra länder i Europa. Enligt statistik från Eurostat kom nästan hälften av svensk BNP från branscher som kan klassas som högkvalificerade 2022, vilket är högt ur ett europeiskt perspektiv.⁶³

Sammantaget bidrar detta till att svenskt näringsliv är mer digitaliserat och mer högkvalificerat än i många andra länder i

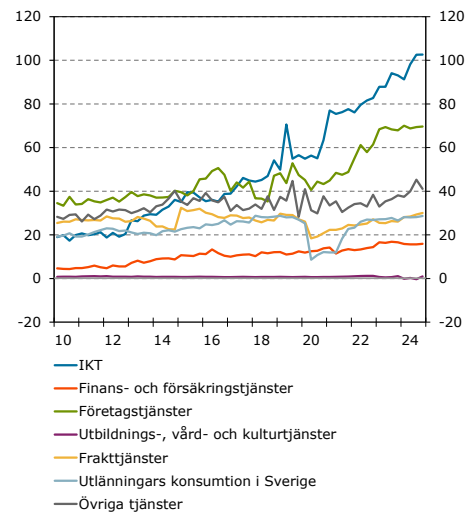
⁶¹ Se <https://ec.europa.eu/eurostat/web/interactive-publications/digitalisation-2024>.

⁶² Se https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Employment_statistics_-_utilisation_of_job_skills.

⁶³ Branscher med en högre än genomsnittlig andel högkvalificerad arbetskraft (i hela EU) räknas här som högkvalificerade, medan branscher med en högre än genomsnittlig andel lågkvalificerad arbetskraft räknas som lågkvalificerade. För en mer utförlig beskrivning se fördjupningen ”Näringslivets struktur och efterfrågan på arbetskraft” i Konjunkturinstitutet (2024), ”Lönebildningsrapporten 2024”.

Diagram 111 Export av tjänster

Miljarder kronor, fasta priser, säsongrensade kvartalsvärden

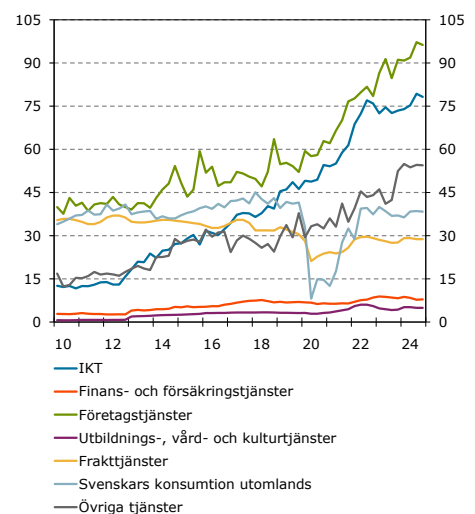

Anm. SPIN-koder: IKT 58-63, Finans- och försäkringstjänster 64-66, Företagstjänster (juridiska, ekonomiska, vetenskapliga och tekniska tjänster) 69-75, Utbildnings-, vård och kulturtjänster 85-99, Frakttjänster 49-53.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 112 Import av tjänster

Miljarder kronor, fasta priser, säsongrensade kvartalsvärden

Anm. SPIN-koder: IKT 58-63, Finans- och försäkringstjänster 64-66, Företagstjänster (juridiska, ekonomiska, vetenskapliga och tekniska tjänster) 69-75, Utbildnings-, vård och kulturtjänster 85-99, Frakttjänster 49-53.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Europa, vilket skapar förutsättningar för en stor utrikeshandel med den typen av tjänster som ökat kraftigt de senaste åren. Pandemin innebar en påtvingad beteendeförändring med mer interaktion mellan köpare och säljare på distans och där var Sverige relativt väl förberedda.

Vidare domineras svenskt näringsliv av ett litet antal stora företag. År 2023 stod de 20 största företagen för över en tredjedel av all utrikeshandel med tjänster. Stora multinationella företagskoncerner som levererar tjänster inom koncernen bidrar då till att öka både export och import av tjänster. År 2023 utgjorde handel inom en koncern ungefär hälften av Sveriges totala export.⁶⁴

Tabell 14 Bidrag från olika branscher (2019 – 2024)

Procentenheter, löpande priser

	C	J	M	Resevaluta	Övriga	Total
Export av tjänst	10,4	21,0	7,9	3,2	9,6	52,0
Import av tjänst	20,6	18,0	6,2	1,0	16,4	62,2
Exporttjänstvikt (2019)	16,7	27,2	15,0	11,2	30,0	100,0

Anm. Värdeutvecklingen efter SNI-koder. C=tillverkningsindustrin, J=Information och kommunikationsteknik, M=Juridik, ekonomi, vetenskap och teknik.

Källa: SCB.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SVERIGES UTRIKESHANDEL MED TJÄNSTER FRAMÖVER

Även om Sveriges export och import av tjänster har ökat som andel av total export och import sedan 1980-talet är värdet av utrikeshandeln med varor fortfarande mer än dubbelt så stor. Samtidigt är värdet av Sveriges inhemska produktion av tjänster nästan dubbelt så stor som värdet av varuproduktionen. Det innebär dock inte att det är givet att utrikeshandeln med tjänster på sikt kommer bli större än utrikeshandeln med varor. Det finns fortfarande många tjänster som måste konsumeras på plats, såsom en taxiresa eller ett restaurangbesök. Samtidigt är det inte orimligt att anta att digitaliseringen kommer fortsätta, vilket möjliggör att fler och fler tjänster kommer kunna utföras på distans. Till skillnad från varuproduktion är tjänsteproduktion generellt mer arbetsintensiv. I ett höglöneland som Sverige kan det därför vara ekonomiskt rationellt för företag att vissa tjänster produceras i andra länder. Vidare finns inte samma risker för

⁶⁴ Data för koncernhandel uppdelad på varor och tjänster saknas. Om andelen export av tjänst inom koncern antas vara samma som för nettoomsättningen är andelen 40 procent för tjänsteexporten.

leveransproblem för tjänster som för varor, där till exempel störningar i transporten kan leda till försenade leveranser.

Konjunkturinstitutet antar att andelen tjänster i exporten och importen kommer fortsätta öka i takt med att den teknologiska utvecklingen fortsätter att göra det enklare att handla med vissa tjänster. I närtid blir dock tillväxten betydligt mer dämpad jämfört med de senaste åren, delvis till följd av tullar och osäkerhet om en utökad handelskonflikt. Tullar är svårare att implementera på tjänster än på varor, bland annat för att tjänster inte passerar tullen och inte går att kvantifiera på samma sätt som varor. Samtidigt är mycket tjänstehandel integrerad med varuhandeln, varför tullar på varor också kommer att påverka en del av tjänstehandeln. Dessutom riskerar handelskonflikter att dämpa den ekonomiska aktiviteten globalt, vilket också skulle påverka utrikeshandeln med tjänster.

FÖRDJUPNING

Generativ AI som teknikskifte

I denna fördjupning analyseras hur generativ AI kan påverka makroekonomin. Sammanfattningsvis är det Konjunkturinstitutets bedömning att generativ AI kommer att ha en positiv effekt på arbetsproduktiviteten, men det råder stor osäkerhet i vilken storleksordning och hur snabbt effekten uppstår. Huruvida detta kommer att innebära att reallönerna ökar eller inte beror i sin tur på om generativ AI är ett substitut eller ett komplement till arbetskraft, vilket det också råder osäkerhet kring.

Generativ AI är den form av AI som kan generera nytt material utifrån instruktioner från användare. Detta skiljer sig åt från traditionell AI som analyserar data utan att skapa nytt material. Generativ AI har potential att vara en så kallad General Purpose Technology (GPT)⁶⁵, vilken skulle få stor påverkan på ekonomin.

Det råder stor osäkerhet rörande hur, i vilken grad, och med vilken hastighet som generativ AI kommer att påverka produktivitetstillväxten. Historiskt har ofta betydelsen av ny teknik överskattats på kort sikt och underskattats på lång sikt, eftersom det i normalfallet tar tid att anpassa produktionsprocessen.⁶⁶ Därmed kan eventuella produktivitetsvinster ge sig tillkänna först på sikt (se Almerud (2015) för en diskussion rörande tidigare teknikskiften och den fördröjning som finns innan produktivitetsvinster kan observeras). I en rapport sammanfattar OECD (2024) resultaten från ett antal studier som har skattat effekten av generativ AI på arbetsproduktivitetstillväxt de kommande tio åren. Resultaten varierar avsevärt mellan olika studier, med en årlig ytterligare tillväxt i arbetsproduktivitet på mellan 0,1 och 3,4 procentenheter. OECD (2024) bedömer sammantaget en effekt av generativ AI på arbetsproduktivitet på mellan 0,4–0,9 procentenheter per år. Trots stor variation i skattningarna landar samtliga i en positiv effekt för ekonomin i sin helhet.

Det finns dock ett antal specifika aspekter hos generativ AI som teknik som skapar osäkerhet rörande bedömningarna av produktivitetsvinster. Generativ AI grundas i modellträning och tekniken bygger på statistiska sannolikhetsmodeller som tränas på stora mängder data. Mycket förenklat tränas modellerna på att förutse vad nästa steg i en sekvens är. Utifrån instruktioner

⁶⁵ En GPT påverkar ett stort antal branscher på ett så betydande sätt att den kan förväntas ha en positiv effekt på produktivitetstillväxten i ekonomin i sin helhet (Crafts, 2021).

⁶⁶ Detta kallas för Amaras lag efter den amerikanska vetenskapsmannen Roy Amara.

från användare (början av en sekvens) skapas ett sannolikt svar (nästa steg i en sekvens), som till exempel en text eller bild. Det finns dock inte en inneboende mekanism för korrekta svar i en generativ AI-modell och den kan inte självständigt gå utanför sitt användningsområde. Kvaliteten och tillgången till träningsdata är därför avgörande för användbarheten (Shumailov m.fl. 2024, King m.fl. 2025).

Teknisk utveckling och dess effekter på makroekonomin

På lång sikt spelar arbetsproduktiviteten en central roll för ett lands ekonomiska välstånd (Persson m.fl. 2024) och den långsiktiga arbetsproduktiviteten är en central variabel för lönebildningen.⁶⁷ I normalfallet betraktas tillväxt i arbetsproduktivet som en faktor som i sig kan skapa ett lönetryck uppåt eftersom värdet av ytterligare en arbetad timme ökar. Förutsatt att efterfrågan på varor och tjänster stiger så kan det i sin tur leda till en ökad efterfrågan på arbetskraft. Enligt detta synsätt är framväxten av ny teknik, som exempelvis generativ AI, något som är positivt för både arbetsgivare och arbetstagare. Frågan är dock om det är så enkelt. Generativ AI, och teknikskiften mer generellt, kan teoretiskt sett verka genom olika kanaler.

Bland annat Acemoglu och Johnson (2024) ifrågasätter synen att ökad arbetsproduktivet automatiskt leder till ökad efterfrågan på arbetskraft och högre löner. De argumenterar för att det centrala är vilken typ av produktivitetstillväxt det handlar om. Arbetsproduktivet definieras som förädlingsvärde per arbetad timme och kan delas upp i kapitalför djupning, humankapital samt restposten total faktorproduktivet (TFP). Den sistnämnda tolkas i normalfallet som teknisk utveckling i produktionsprocessen (se marginalrutan ”Arbetsproduktivet, löneandel och vinstandel”). Acemoglu och Johnson (2024) menar att tillväxt i framför allt TFP är det centrala för allmän välståndsutveckling, medan variation i kapitalför djupning respektive humankapital antingen främst gynnar kapitalägare eller arbetstagare specifikt.

Enligt detta synsätt blir det fel att automatiskt koppla tillväxten i arbetsproduktivet till ökad efterfrågan på arbete och stigande löner. Arbetsproduktivet är i grunden ett genomsnitt –

⁶⁷ I Lönebildningsrapporten 2024 bedömde Konjunkturinstitutet det långsiktiga löneutrymmet till 3,5 procent per år. Detta bestod i en beräknad tillväxt i förädlingsvärdespriset på 1,9 procent per år samt en potentiell arbetsproduktivetstillväxt på 1,6 procent per år för näringslivet. Denna produktivitetstillväxt är alltså ett genomsnitt för näringslivets förädlingsvärde genom antal arbetade timmar inom näringslivet.

Arbetsproduktivet, löneandel och vinstandel

Produktionsfunktionen: $Y = AK^\alpha L^{1-\alpha}$

Arbetsproduktivet: $\frac{Y}{H} = \frac{AK^\alpha L^{1-\alpha}}{H}$

Produktivitetstillväxt:

$$\Delta \ln \left(\frac{Y}{H} \right) = \Delta \ln(A) + \alpha \Delta \ln \left(\frac{K}{H} \right) + (1 - \alpha) \Delta \ln \left(\frac{L}{H} \right)$$

TFP Kapitalför djupning Humankapital

där Y är förädlingsvärde, A är TFP, K är kapital, L är kvalitetsjusterade arbetstimmar och H är arbetade timmar. α motsvarar vinstandelen och $(1 - \alpha)$ motsvarar löneandelen i produktionsfunktionen.

hur mycket förädlingsvärde som tillkommer per arbetad timme. Enligt ekonomisk teori fattar dock företag beslut på marginalen, snarare än utifrån genomsnitt. Förädlingsvärde per arbetad timme i genomsnitt kan därmed öka utan att marginalprodukten av arbete ökar. För att förstå den mekanismen är det illustrativt att titta närmare på en generell produktionsfunktion (se marginalrutin ”Arbetsproduktivitet, löneandel och vinstandel”).

TFP (A) fångar inte *all* teknisk utveckling i samhället som helhet, utan ska tolkas som den del av arbetsproduktivitetens ökning som inte kan förklaras av tillväxten i humankapital (L) eller kapital (K). Om TFP ökar innebär det oftast att arbetsprocessen i grunden har förbättrats, vilket resulterar i att humankapitalet (L) och kapitalet (K) används mer effektivt. Detta kan bland annat vara i form av ökad kunskapsöverföring eller mer dynamiska och effektiva arbetsprocesser. I detta scenario är det troligt att efterfrågan på arbetskraft stiger och att ett lönetryck uppåt skapas. I förlängningen leder en sådan utveckling till högre BNP per capita och ett större välstånd.

Det finns dock teknisk utveckling som inte ger utslag i TFP utan är en del av kapitalför djupningen (K). Detta kallas för inbäddad teknologisk förändring och kan exempelvis handla om att uppgradera maskinparken i produktionsprocessen (Jorgenson och Griliches 1967). Det är möjligt att utvecklingen i TFP laggar kapitalför djupningen eftersom det tar tid att göra mer omfattande förändringar i hela produktionen.

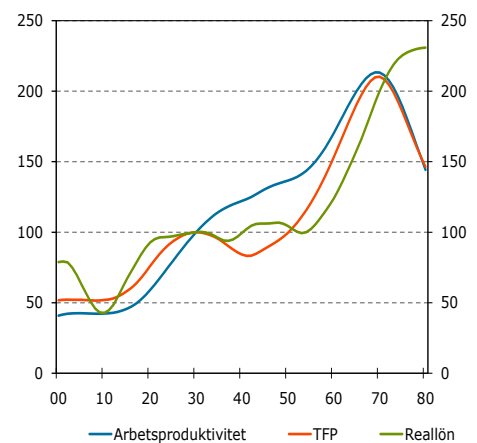
Studeras en längre tidsserie för arbetsproduktivitet, TFP och reallöneutveckling i England under den industriella revolutionen verkar det finnas stöd för synen att reallöner först stiger när TFP-tillväxten tar fart (se diagram 113). Mellan 1830 och 1850 släpade reallönerna efter trots att arbetsproduktiviteten ökade under samma period.⁶⁸

Ett konkret exempel på inbäddad teknologisk förändring är industrirobotar. I dessa fall ersätts tidigare maskiner med nyare och bättre, vilket innebär att mängden kapital per arbetare i genomsnitt har ökat. Detta ökar troligtvis också arbetsproduktiviteten givet att fler varor kan produceras per timme med hjälp av de nya industrirobotarna. Detta innebär dock inte nödvändigtvis att marginalprodukten av ytterligare en arbetstimme ökar. Vid en låg andel människor relativt robotar är marginalprodukten hög om det behövs en människa för att styra roboten. Men över en viss nivå sjunker marginalprodukten snabbt.

Den avgörande frågan är ifall det nya kapitalet framför allt är ett komplement eller ett substitut till arbetskraft. Är den nya

Diagram 113 Arbetsproduktivitet, total faktorproduktivitet (TFP) och reallöner i England 1800–1880

Index 1830=100

Källa: Bank of England.

⁶⁸ England används här som ett illustrativt exempel där den industriella revolutionen utgjorde ett mycket stort teknikskifte. För England finns det också tillgång till långa tidsserier för ekonomisk data.

tekniken främst ett substitut till arbetskraft kan resultatet bli att vinstandelen (α i produktionsfunktionen) ökar och att den ökade arbetsproduktiviteten inte leder till en motsvarande ökning i lönerna. I det fallet kan det på kort sikt innebära att människor blir arbetslösa, medan det på längre sikt kan innebära att en strukturomvandling sker där människor byter till en bransch där marginalprodukten av arbete är högre.

Samtidigt har de flesta tekniska innovationer historiskt varit ett komplement till arbetskraften (Mankiw 2018) och i många fall när ny teknologi har verkat arbetskraftsersättande så har den därutöver skapat nya arbetsuppgifter och därmed nya arbetstillfällen (Hötte m.fl. 2023).

Generativ AI: substitut eller komplement?

Huruvida generativ AI i första hand resulterar i att arbetskraft blir ersatt eller om den höjer arbetskraftens marginalproduktivitet via TFP är omdebatterat (se Bastani och Waldenström 2024 för en övergripande diskussion) och än så länge finns inte ett entydigt svar.

Risken att arbetsuppgifter ersätts genom automatisering kan vara särskilt överhängande under en tid då det finns större incitament till att styra utvecklingen mot de direkta kostnadsbesparingar som automatisering kan innebära (Heyman m. fl 2021).

Acemoglu och Restrepo (2024) argumenterar för att automatisering dominerat de senaste årens tekniska utveckling och att generativ AI kan accelerera den utvecklingen. Acemoglu (2024) estimerar i linje med detta en mycket modest effekt av generativ AI på TFP på totalt 0,53–0,66 procentenheter på tio års sikt (det vill säga långt under en tiondels procentenhet per år, vilket inte skulle skapa något stort lönetryck uppåt). Samtidigt använder Aghion och Bunel (2024) samma teoretiska ramverk som Acemoglu (2024) men gör andra antaganden och kommer då fram till att generativ AI leder till en *årlig* ytterligare tillväxt i TFP på 0,68 procentenheter. Autor (2024) argumenterar också för att generativ AI har möjlighet att fungera som en informationsspridare av kunskap som tidigare har varit begränsad till ett fåtal experter. I den bemärkelsen är det möjligt att tekniken på sikt kan höja TFP. I sammanhanget kan man också notera att såväl Ricardo (1821) som Keynes (1930) argumenterade att teknisk utveckling skulle innebära minskad sysselsättning totalt, utan att så skedde. Centralt för teknikskiften historiskt är att det har varit svårt att förutse vilka nya arbetsuppgifter som kan skapas och att samtiden på så sätt tenderar att underskatta den positiva effekten (Autor 2015). Graetz (2020) argumenterar för att den svenska

arbetsmarknaden hittills har varit framgångsrik i att inkorporera teknologiska skiften utan att löner sjunkit och att det är troligt att det gäller även i framtiden.

De fåtal mikroekonomiska studier som finns indikerar positiva effekter på produktiviteten, men att både komplement och substitution av arbetsuppgifter förekommer samt att produktivtetsvinsterna av generativ AI tenderar att vara ojämnt fördelade. Handa m.fl. (2025) analyserar konversationer från det generativa AI-verktyget Claude.ai och visar att 43 procent av användarnas konversationer i verktyget handlar om substitution av arbetsuppgifter (AI utför en uppgift på begäran) medan 57 procent handlar om komplement (aktivt samarbete med AI kring en fråga). Samtidigt visar Jiang m.fl. (2025) att högre exponering av generativ AI ökade medelarbetstiden, vilket är en indikation på att generativ AI verkar som ett komplement och ökar marginalprodukten av arbete

Det finns en möjlighet att generativ AI slår mot andra yrkesgrupper än de som historiskt sett har ersatts av ny teknik. Ett utmärkande drag hos generativ AI är att den inte bara kan utföra *rutinmässiga* arbetsuppgifter utan att den i en större utsträckning än tidigare teknologi även kan ersätta *icke-rutinmässiga* arbetsuppgifter. Då generativ AI har en betydligt större potential att ersätta även *icke-rutinmässiga* arbetsuppgifter så förutspås att även yrken som innehas av mer högutbildade och högavlönade kommer att påverkas (Fredriksson m.fl., 2023). Heyman m.fl. (2024) visar att svenska arbetstagare och svenska företag i hög grad är exponerade mot generativ AI och att högutbildade och högavlönade är mer exponerade för generativ AI än vad lågutbildade och lågavlönade är. Samtidigt säger exponeringsgrad i sig ingenting om hur många jobb som kommer att försvinna, eller skapas, av den nya tekniken.

Litteraturen är tvetydig när det gäller vilka arbetstagare som gynnas produktivtetsmässigt av AI. Vissa studier ser betydligt större positiva effekter för arbetstagare med svagare förmågor, medan arbetstagare med starkare förmågor endast påverkas i en lägre grad av generativ AI (se Noy och Zhang 2023, Brynjolfs-son m.fl. 2025, Peng m.fl. 2023). Samtidigt har andra studier visat det motsatta, där i synnerhet arbetstagare med starka förmågor gynnas av generativ AI (Toner-Rodgers 2024, Otis m.fl. 2024).

Även om detta endast är ett fåtal empiriska exempel från den faktiska användningen av tekniken indikerar de ändå att AI kan leda till både substitution och komplement av arbetskraften framöver och att den kan slå olika på olika arbetstagare beroende på arbetsuppgift och förmåga. Vidare kan effekterna på löner gå åt båda håll, beroende på om den tekniska utvecklingen

riktas mot automatisering eller åt ett arbetskraftsförstärkande håll.

Referenslista

- Aghion, P., och S. Bunel (2024). "AI and Growth: where do we stand" Working Paper: <https://www.frbsf.org/wp-content/uploads/AI-and-Growth-Aghion-Bunel.pdf>
- Almerud, J., T. Eisensee, T. Forsfält, och E. Glans, (2015). "Sveriges ekonomi – scenarier fram till år 2060". Bilaga 1 Långtidsutredningen 2015. SOU 2015:106. Regeringskansliet.
- Acemoglu, D. (2024). "The Simple Macroeconomics of AI", Economic Policy, kommande.
- Acemoglu, D. och P. Restrepo (2024). "The Wrong Kind of AI? Artificial Intelligence and the Future of Labor Demand". *Cambridge Journal of Regions, Economy and Society*, 13(1) 25–35.
- Acemoglu, D. och S. Johnson (2024). *Power and progress: Our thousand-year struggle over technology and prosperity*, Basic Books, London.
- Autor, D. (2015). "Why are there still so many jobs? The history and future of workplace automation." *Journal of Economic Perspectives*, 29(3), 3–30.
- Autor, D. (2024). "Applying AI to rebuild the middle-class jobs". NBER working paper 32140. National Bureau of Economic Research.
- Bastani, S. och D. Waldenström. (2024). "AI, ekonomin och skattepolitikens framtid". *Ekonomisk Debatt* 2024:5.
- Brynjolfsson, E., D. Li, och L. Raymond. (2025), "Generative AI at Work", *The Quarterly Journal of Economics*. Kommande.
- Crafts, N. (2021), "Artificial intelligence as a general-purpose technology: an historical perspective", *Oxford Review of Economic Policy* 37(3), 521-536.
- Fredriksson, P., G. Graetz, L. Hensvik och D. Seim (2023), "Konjunkturrådets rapport 2023. Strukturomvandling på Svensk Arbetsmarknad: Konsekvenser och policyåtgärder". Studieförbundet näringsliv och samhälle.

Graetz, G. (2020) "Technological change and the Swedish labor market". Working paper 2020:19. IFAU.

Handa, K., A. Tamkin, M. McCain, S. Huang, E. Durmus, S. Heck, ... och D. Ganguli (2025). "Which Economic Tasks are Performed with AI? Evidence from Millions of Claude Conversations." *arXiv preprint arXiv:2503.04761*.

Heyman, F., P. Norbäck och L. Persson (2021). "Ekonomiska krisers dynamik – en ESO-rapport om företagsomställning och strukturomvandling" Rapport till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi 2021:6.

Heyman, F., J. Tåg, M. Gardberg och M. Olsson (2024). "Exponeringen mot generativ AI i Sverige – en kartläggning". *Ekonomisk Debatt* 2024:6.

Hötte, K., M. Somers, och A. Theodorakopoulos, (2023). "Technology and jobs: A systematic literature review". *Technological Forecasting and Social Change*, 194, 2023.

Jorgenson, D. och Z. Griliches (1967). "The explanation of productivity change". *Review of Economic Studies*, 34(3), 249–283.

Jiang, W. P. Junyoung, R. Xiao och S. Zhang (2024). "AI and the Extended Workday: Productivity, Contracting Efficiency, and Distribution of Rents". NBER working paper 33536. National Bureau of Economic Research.

Keynes, J. M. (1930). "Economic Possibilities for our Grandchildren", i *Essays in Persuasion*, Palgrave Macmillan UK, London.

Noy, och W. Zhang (2023). "Experimental evidence on the productivity effects of generative artificial intelligence." *Science* 381(6654), 187–192.

Mankiw, N. G. (2018). *Principles of Economics*, Cengage, New York.

OECD (2024). "Miracle or Myth? Assessing the macroeconomic productivity gains from Artificial Intelligence", *Artificial Intelligence Papers* November No. 29.

Otis, N., R. Clarke, D. Solène, D. Holtz och R. Koning. (2024). "The Uneven Impact of Generative AI on Entrepreneurial

Performance” Working paper. Tillgängligt hos SSRN:
<https://ssrn.com/abstract=4671369>

Persson, L., K. Edmark, P.-J. Norbäck och E. Prawitz. (2024).
”Konjunkturrådets rapport 2024. Näringslivets produktivitetsut-
veckling”. Studieförbundet näringsliv och samhälle.

Peng, S., E. Kalliamvakou, P. Cihon och M. Demirer (2023).
”The impact of AI on developer productivity: Evidence from
Github copilot”. Working paper. arXiv:2302.06590.

Ricardo, D. (1821) *The Principles of Political Economy and Taxation*.
Dent, London.

Shumailov, I., Z. Shumaylov, Y. Zhao, N. Papernot, R. Ander-
son. och G. Yarín (2024). “AI models collapse when trained on
recursively generated data”, *Nature* 631, 755–759.

Toner-Rodgers, A. (2024) “Artificial Intelligence, Scientific Dis-
covery, and Product Innovation” Working Paper:
<https://doi.org/10.48550/arXiv.2412.17866>

Xing, X, F. Shi, J. Huang, Y. Wu, Y. Nan, S. Zhang, Y. Fang, M.
Roberts, C. Schönlieb, J. Del Ser och G. Yang (2025) “On the
caveats of AI autophagy”, *Nature Machine Intelligence* 7, 172–180.

FÖRDJUPNING

Varför har hushållens konsumtion varit så låg?

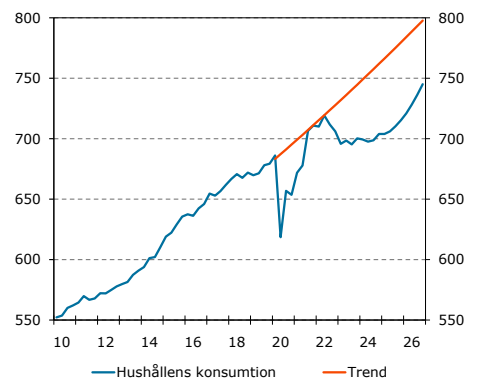
Sverige är i en lågkonjunktur och en av de viktigaste faktorerna bakom den långsamma tillväxten är att svenska hushåll varit återhållsamma med att öka sin konsumtion. Hushållens konsumtion har utvecklats svagt sedan slutet av 2022. Hur kan denna konsumtionsutveckling förklaras? Enlig en analys med makromodellen SELMA är det framför allt tre inflationsdrivande faktorer – växelkursförsvagningen, utbudsstörningar och höga energipriser – som genom att pressa ner reallönerna och leda till högre räntor har bidragit till den svaga utvecklingen. Även inhemska efterfrågefaktorer, exempelvis ändrade konsumtionsmönster, har bidragit.

Sedan det tredje kvartalet 2022 har hushållens konsumtion utvecklats svagt och det fjärde kvartalet 2024 låg konsumtionen nästan 8 procent under trenden för perioden 2010–2019 (se diagram 114). I denna fördjupning analyseras den svaga konsumtionsutvecklingen med hjälp av Konjunkturinstitutets allmän jämviktsmodell för svensk ekonomi, SELMA. Analysen i SELMA omfattar två delar. Den första delen är en historisk analys som identifierar och kvantifierar faktorer som har bidragit till den låga konsumtionen och den utdragna återhämtningen, en så kallad historisk dekomponering. Analysens andra del fokuserar på penningpolitikens roll och undersöker kontrafaktiskt hur konsumtionen skulle ha utvecklats om Riksbanken inte hade höjt styrrentan för att motverka inflationen.

HISTORISK DEKOMPONERING

Diagram 115 visar den historiska dekomponeringen av konsumtionsgapet och illustrerar hur olika faktorer har påverkat konsumtionen över tid. Analysen baseras på en dekomponering av konsumtionsgapet som definieras som avvikelsen av hushållens konsumtion från modellens trend. Modellens trend bygger på antaganden om modelljämvikt och på modellskattningar för perioden 1995–2024. Därför avviker modellens trend från den trend som presenteras i diagram 114. Konsumtionsgapet bryts ner i de olika faktorer som enligt modellen förklarar den historiska utvecklingen bäst. Ett positivt konsumtionsgap betyder att konsumtionen överstiger trenden enligt modellen, medan ett negativt gap indikerar att den ligger under trend. Under 2023 och 2024 har konsumtionsgapet varit negativt, vilket innebär att hushållen konsumerat mindre än förväntat baserat på historiska mönster.

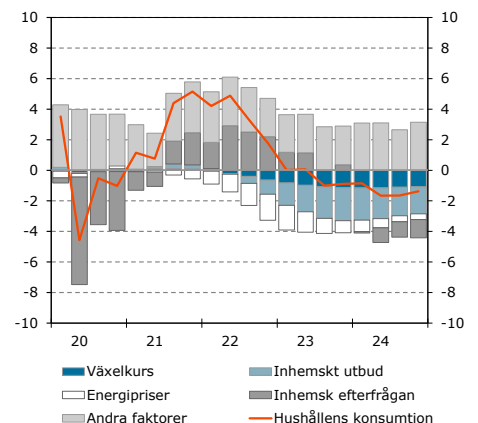
Diagram 114 Hushållens konsumtion
Miljarder kronor, fasta priser

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 115 Historisk dekomponering av hushållens konsumtion

Avvikelse från modellens trend, procent

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Resultaten visar att den svaga konsumtionen under 2023 och 2024 huvudsakligen kan förklaras av inflationsdrivande faktorer – växelkursförsvagningen, inhemska utbudsstörningar och energipriser, som pressat ner reallönerna och fått Riksbanken att höja styrräntan – samt inhemska efterfrågefaktorer som till exempel ändrade konsumtionsmönster. Växelkursen försvagades med ca 12 procent mellan första kvartalet 2022 och fjärde kvartalet 2023, vilket har bidragit till högre importpriser och därigenom en negativ effekt på hushållens konsumtion. De inhemska utbudsstörningarna som bidragit till den minskande konsumtionen visar sig främst genom att företagen höjt priserna som en följd av utbudsbegränsningar.⁶⁹ Detta förefaller ha varit den främsta anledningen till den svaga konsumtionsutvecklingen. Därtill har de höga energipriserna under 2021 och 2022 fortsatt att påverka konsumtionen negativt. Även om den inflationsdrivande energiprischocken inträffade redan före 2023, har den påverkat konsumtionen med fördröjning 2023 och 2024. Dessutom har ändrade konsumtionsmönster, som efter pandemin bidrog till en kraftigt ökad efterfrågan, vänt under 2023 och 2024 och bidragit till lägre konsumtion.⁷⁰

PENNINGPOLITIKENS ROLL

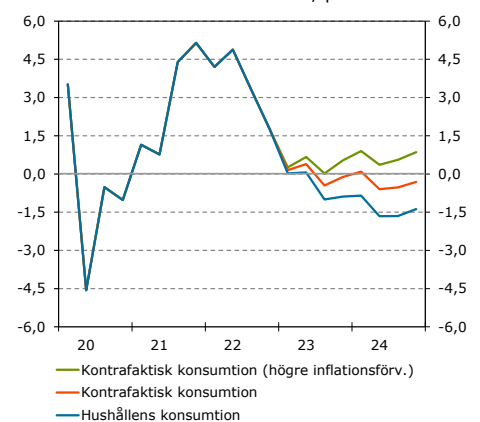
Styrräntan har i sig haft en dämpande effekt på konsumtionen, även om det inte framgår av diagram 116. I modellen bestämmer Riksbanken styrräntan utifrån inflationen och den ekonomiska utvecklingen. Växelkursförsvagningen, utbudsstörningar och höga energipriser bidrar alla till en högre inflation. När inflationen steg 2022 följde styrräntan med, i linje med Riksbankens historiska handlingsmönster. Detta hade en åtstramande effekt på konsumtionsefterfrågan och bidrog till att dämpa inflationen.

För att illustrera penningpolitikens roll genomförs en kontrafaktisk analys, där det antas att Riksbanken inte reagerar på den högre inflationen. I stället för att höjas till 4 procent antas styrräntan ha legat kvar på 2 procent från fjärde kvartalet 2022 och framåt. Det antas vidare att hushållen och företagens inflationsförväntningar inte påverkas av att Riksbanken inte höjer styrräntan. De ifrågasätter alltså inte om inflationen kommer att återgå till målet inom en rimlig tidsram. Resultaten visar att

⁶⁹ Det är viktigt att betona att importföretag antas vara inhemska företag i modellen. Därför klassificeras vissa utbudsschocker från utlandet som påverkar importföretag som "inhemska", trots att de egentligen har sitt ursprung i utlandet.

⁷⁰ Analysen syftar främst till att förstå den senaste tidens svaga konsumtionsutveckling. I kategorin "andra faktorer" ingår den kombinerade effekten av alla andra faktorer utöver de som nämnts ovan. Dessa faktorer har sammantaget bidragit till att hålla konsumtionen uppe. Bland dessa faktorer finns bland annat utländskt utbud, utländsk efterfrågan och tillväxtfaktorer.

Diagram 116 Hushållens konsumtion
Avvikelse från modellens trend, procent

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

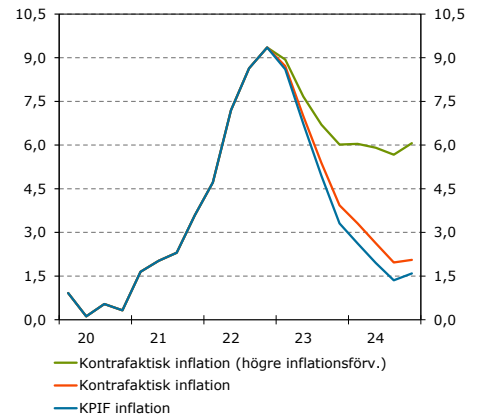

konsumtionen under dessa omständigheter inte skulle minskat i samma utsträckning (se diagram 116).

I ett läge då inflationen stiger snabbt och penningpolitiken inte reagerar med höjda styrräntor, finns det dock en betydande risk för stigande inflationsförväntningar. Om hushåll och företag, till följd av den mindre åtstramande penningpolitiken, hade börjat ifrågasätta huruvida inflationen skulle återgå till inflationsmålet, hade konsumtionen ökat ytterligare. Det hade dock skett till priset av en markant högre inflation (se diagram 117). Resultaten understryker penningpolitikens viktiga roll för konsumtionsutvecklingen, samtidigt som dess effekter måste balanseras mot risken för högre inflation på sikt.

Diagram 117 KPIF-inflation

Procent

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabellbilaga

Internationell konjunktur.....	75
Tabell A1 BNP i världen.....	75
Tabell A2 Konsumentpriser i världen.....	75
Tabell A3 Nyckeltal för euroområdet.....	76
Tabell A4 Nyckeltal för USA.....	76
Räntor och växelkurser.....	76
Tabell A5 Räntor och växelkurser.....	76
Konjunkturen i Sverige.....	77
Tabell A6 Försörjningsbalans.....	77
Tabell A7 Hushållens inkomster, konsumtionsutgifter och sparande.....	78
Tabell A8 Bytesbalans och finansiellt sparande.....	78
Tabell A9 Bruttonationalinkomst (BNI).....	79
Tabell A10 Produktion.....	79
Tabell A11 Arbetade timmar.....	79
Tabell A12 Produktivitet.....	80
Tabell A13 Arbetsmarknad.....	80
Tabell A14 Resursutnyttjande.....	81
Tabell A15 Timlön enligt konjunkturlönestatistiken.....	81
Tabell A16 Timlön och arbetskostnad i näringslivet enligt nationalräkenskaperna.....	82
Tabell A17 Tillförsel- och användningspriser.....	82
Tabell A18 Priser, kostnader och vinster i näringslivet.....	83
Tabell A19 Konsumentpriser.....	83
Offentliga finanser.....	84
Tabell A20 Offentliga sektorns finanser.....	84
Tabell A21 Statens finanser.....	85
Tabell A22 Ålderspensionssystemets finanser.....	85
Tabell A23 Kommunsektorns finanser.....	86
Tabell A24 Offentliga sektorns inkomster.....	86
Tabell A25 Offentliga sektorns utgifter.....	87
Tabell A26 Transfereringar från offentlig sektor till hushåll.....	87
Tabell A27 Basbelopp.....	87
Tabell A28 Inkomstindex, balansindex, inkomstpensioner och balanstal.....	88
Tabell A29 Statens budgetsaldo och skuld.....	88
Tabell A30 Utgiftstak för staten.....	88
Tabell A31 Ofinansierade åtgärder i finanspolitiskt scenario.....	89

Internationell konjunktur

Tabell A1 BNP i världen

Procent av köpkraftsjusterad global BNP respektive procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

	Vikt ¹ 2023	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Världen ²	100,0	3,3	2,8	2,8	2,9	2,9	2,8	2,7
KIX-vägd ³	75,2	1,4	1,8	1,7	2,1	2,2	2,0	1,9
USA	15,0	2,9	2,8	1,8	1,8	1,9	1,8	1,8
Euroområdet	11,9	0,5	0,8	0,8	1,7	1,9	1,6	1,3
Japan	3,5	1,5	0,1	1,3	0,7	0,8	0,8	0,8
Storbritannien	2,2	0,4	0,9	0,9	1,7	1,7	1,7	1,7
Sverige	0,4	0,1	1,0	1,9	2,7	2,5	1,8	1,9
Norge	0,3	0,2	2,1	1,0	1,6	1,5	1,5	1,5
Danmark	0,3	2,5	3,6	3,3	1,7	1,7	1,6	1,5
Kina	18,7	5,4	5,0	4,6	4,2	4,0	3,7	3,5
Svensk exportmarknad⁴	...	-0,1	1,8	2,3	2,9	3,1	3,1	2,9

¹ Vikterna anger varje lands eller regions köpkraftsjusterade andel av världens BNP. ² I tabellen visas ett urval av de länder Konjunkturinstitutet gör prognoser för. Världsaggregatet beräknas med hjälp av tidsvarierande köpkraftsjusterade BNP-vikter från IMF. ³ KIX-vägd BNP är ett aggregat som vägs samman med hjälp av Riksbankens KIX-vikter. I KIX ingår 32 av Sveriges handelspartners (för information om vilka länder som ingår i KIX, se www.konj.se/kix). ⁴ Den svenska exportmarknaden avser den samlade importefterfrågan i de 32 länder som ingår i KIX. Respektive lands vikt utgörs av dess andel i svensk varuexport.

Källor: Eurostat, IMF, OECD, Macrobond, nationella källor, Riksbanken och Konjunkturinstitutet.

Tabell A2 Konsumentpriser i världen

Procentuell förändring

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
USA	8,0	4,1	2,9	2,9	2,5	2,3	2,3	2,3
Euroområdet	8,4	5,4	2,4	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Japan	2,5	3,2	2,7	2,8	2,1	1,8	1,7	1,7
Storbritannien	9,1	7,3	2,5	2,6	2,0	2,0	2,0	2,0
Sverige	8,1	5,9	2,0	2,3	1,7	2,0	2,0	2,0
Norge	6,3	5,7	2,8	2,5	2,0	2,0	2,0	2,0
Danmark	8,6	3,4	1,3	2,0	1,9	2,0	2,0	2,0
Kina	2,0	0,2	0,2	0,5	1,2	1,6	2,0	2,0

Anm. För EU-länder och Norge avses harmoniserade index för konsumentpriser (HIKP). Aggregatet för euroområdet är vägt med konsumtionsvikter från Eurostat.

Källor: OECD, Eurostat, Macrobond, nationella källor och Konjunkturinstitutet.

Tabell A3 Nyckeltal för euroområdet

Procentuell förändring, fasta priser, procent respektive nivå

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
BNP ¹	3,6	0,5	0,8	0,8	1,7	1,9	1,6	1,3
HIKP	8,4	5,4	2,4	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Styrränta ²	2,00	4,00	3,00	2,00	2,00	2,00	2,25	2,50
Dagslåneränta, euroområdet ³	1,9	3,9	2,9	1,9	1,9	1,9	2,2	2,4
Tioårig statsobligationsränta ⁴	1,2	2,4	2,3	2,7	2,9	2,9	3,0	3,1
Dollar per euro ⁵	1,05	1,08	1,08	1,08	1,08	1,09	1,09	1,09

¹ Kalenderkorrigerade värden. ² Procent, vid slutet av året. Avser ECB:s stående inlåningsfacilitet. ³ Procent, vid slutet av året. Avser Estr. ⁴ Procent, årsgenomsnitt. Avser Tyskland. ⁵ Nivå.

Källor: ECB, Eurostat, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Tabell A4 Nyckeltal för USA

Procentuell förändring, fasta priser, procent respektive nivå

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
BNP ¹	2,5	2,9	2,8	1,8	1,8	1,9	1,8	1,8
KPI	8,0	4,1	2,9	2,9	2,5	2,3	2,3	2,3
Styrränta ²	4,50	5,50	4,50	4,00	3,25	2,75	2,75	2,75
Tioårig statsobligationsränta ³	3,0	4,0	4,2	4,2	3,9	3,6	3,4	3,4
Dollar per euro ⁴	1,05	1,08	1,08	1,08	1,08	1,09	1,09	1,09

¹ Kalenderkorrigerade värden. ² Procent, vid slutet av året. Avser övre gränsen i Federal Reserves styrränteeintervall. ³ Procent. ⁴ Nivå.

Källor: Bureau of Economic Analysis, Bureau of Labor Statistics, Federal Reserve, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Räntor och växelkurser

Tabell A5 Räntor och växelkurser

Procent, index 1992-11-18=100 respektive kronor per valutaenhet

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Vid slutet av året								
Styrränta, Sverige ¹	2,50	4,00	2,75	2,25	2,25	2,25	2,50	2,50
Styrränta, KIX6-vägd ²	1,66	4,07	3,49	2,42	2,27	2,14	2,29	2,46
Årsgenomsnitt								
Styrränta, Sverige	0,75	3,46	3,62	2,28	2,25	2,25	2,32	2,50
Femårig svensk statsobligationsränta	1,6	2,6	2,1	2,3	2,5	2,7	2,8	2,9
Tioårig svensk statsobligationsränta	1,5	2,5	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,1
KIX	121,1	127,5	125,9	121,8	120,8	120,3	119,8	119,3
Euro	10,63	11,47	11,43	11,08	11,02	10,99	10,95	10,91
Dollar	10,11	10,60	10,57	10,31	10,17	10,13	10,07	10,01

¹ Räntebeslut som tas i december tillämpas vanligen först i början av januari. ² Avser ett viktat genomsnitt av Estr för euroområdet samt styrräntor i USA, Norge, Storbritannien, Danmark och Japan. Danmark betraktas i sammanvägningen som ett euroland. Vikterna är Riksbankens KIX-vikter men normaliserade så att vikterna för de sex valutaregionerna summerar till ett.

Källor: Riksbanken, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Konjunkturen i Sverige

Tabell A6 Försörjningsbalans

Miljarder kronor respektive procentuell förändring, fasta priser

	Nivå 2023	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Hushållens konsumtionsutgifter ¹	2 790	-2,1	0,3	1,2	3,4	3,5	2,5	2,9
Varor	1 274	-4,7	0,9	1,4	3,4	...	...	...
Tjänster exkl. bostadstjänster	923	-0,3	-0,7	0,7	4,2	...	...	...
Bostadstjänster	508	1,6	1,7	2,0	2,2	...	...	...
Offentliga konsumtionsutgifter	1 628	1,4	1,2	1,3	2,1	1,3	0,9	0,7
Staten	430	2,7	2,1	3,5	5,3	...	...	...
Kommunsektorn	1 197	1,0	0,9	0,5	0,8	...	...	...
Fasta bruttoinvesteringar ²	1 554	-1,5	-1,1	2,0	4,6	4,6	2,5	2,3
Näringslivet exkl. bostäder	1 007	4,2	0,1	1,1	4,2	...	...	...
Industrin	250	5,6	-1,3	0,6	3,5	...	...	...
Övriga varubranscher	186	11,0	4,2	-3,7	2,9	...	...	...
Tjänsterbranscher exkl. bostäder	570	1,5	-0,7	3,0	4,9	...	...	...
Bostäder	236	-23,4	-12,2	4,1	7,8	...	...	...
Offentliga myndigheter	307	4,5	3,6	3,4	3,5	...	...	...
<i>Inhemsk efterfrågan exkl. lager</i>	<i>5 971</i>	<i>-1,0</i>	<i>0,2</i>	<i>1,4</i>	<i>3,3</i>	<i>3,2</i>	<i>2,0</i>	<i>2,2</i>
Lagerinvesteringar ³	-9	-1,5	0,3	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
<i>Total inhemsk efterfrågan</i>	<i>5 962</i>	<i>-2,5</i>	<i>0,6</i>	<i>1,4</i>	<i>3,5</i>	<i>3,2</i>	<i>2,0</i>	<i>2,2</i>
Export	3 440	3,7	2,3	2,8	2,9	2,9	1,9	2,0
Varor	2 368	0,8	0,7	2,6	2,9	...	...	...
Bearbetade varor	1 848	0,9	1,0	2,4	3,3	...	...	...
Råvaror	520	0,4	-0,4	3,2	1,4	...	...	...
Tjänster	1 072	10,6	6,0	3,2	2,9	...	...	...
<i>Total efterfrågan</i>	<i>9 403</i>	<i>-0,3</i>	<i>1,2</i>	<i>1,9</i>	<i>3,2</i>	<i>3,1</i>	<i>2,0</i>	<i>2,1</i>
Import	3 190	-0,8	1,7	2,3	4,0	3,9	2,7	2,8
Varor	2 034	-3,5	-1,1	2,1	4,1	...	...	...
Bearbetade varor	1 475	-3,7	-2,2	2,7	4,6	...	...	...
Råvaror	559	-2,9	1,7	0,7	2,7	...	...	...
Tjänster	1 156	4,6	6,6	2,7	3,8	...	...	...
<i>Nettoexport³</i>	<i>250</i>	<i>2,4</i>	<i>0,4</i>	<i>0,3</i>	<i>-0,4</i>	<i>-0,4</i>	<i>-0,4</i>	<i>-0,3</i>
BNP	6 212	-0,1	1,0	1,7	2,9	2,7	1,6	1,8
BNP per invånare ⁴	590	-0,6	0,7	1,5	2,7	2,5	1,3	1,6

¹ Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer samt nettot av hushållens konsumtion i utlandet och utländsk konsumtion i Sverige. ² Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer. ³ Förändring i procent av BNP föregående år. ⁴ Tusental kronor, löpande priser, respektive procentuell förändring, fasta priser.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A7 Hushållens inkomster, konsumtionsutgifter och sparande

Miljarder kronor, löpande priser, respektive procentuell förändring

	Nivå	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
	2023							
Lönesumma, justerad för utland	2 436	5,5	4,1	4,5	4,6	4,8	4,1	3,9
Timlön enligt NR ^{1,2}	296	3,8	3,9	3,5	3,5	3,4	3,4	3,4
Arbetade timmar ^{1,3}	8 207	1,5	-0,1	0,9	1,1	1,4	0,7	0,5
Transfereringar från offentlig sektor, netto	765	2,2	4,0	4,2	1,4	3,6	2,4	4,2
Kapitalinkomster, netto	344	-9,1	12,8	4,6	1,1	16,0	8,9	3,9
Övriga inkomster, netto ⁴	396	12,6	9,3	7,1	5,4	5,8	5,3	5,3
Inkomster före skatt⁵	3 941	4,0	5,4	4,7	3,8	5,7	4,4	4,1
Skatter och avgifter ⁶	993	1,2	-0,6	1,0	-0,3	0,5	0,0	0,5
Disponibel inkomst	2 948	5,2	4,8	5,7	3,5	6,2	4,4	4,6
Konsumentpris ⁷	...	6,5	2,8	2,1	1,6	2,4	2,1	2,1
Real disponibel inkomst	2 948	-1,2	1,9	3,5	1,9	3,7	2,3	2,4
per invånare ⁸	280	-1,7	1,6	3,2	1,7	3,5	2,1	2,2
Konsumtionsutgifter⁹	2 790	-2,1	0,3	1,2	3,4	3,5	2,5	2,9
Sparande ¹⁰	439	13,6	15,7	15,5	14,1	14,0	13,7	13,1
Nettosparande i avtals- och premiepensioner ¹⁰	281	8,7	9,6	7,3	7,2	7,0	6,8	6,6
Eget sparande ¹⁰	158	4,9	6,1	8,2	6,9	7,1	6,9	6,5
Finansiellt sparande ¹⁰	351	10,9	13,5	13,3	11,6	11,6	11,3	10,7

¹ Kalenderkorrigerade värden. ² Kronor per timme. ³ Avser anställdas timmar, miljontals. ⁴ I denna post ingår även beräkningsteknisk överföring till hushållen genom ändrade skatter och/eller transfereringar, se tabell A20. ⁵ Tillväxten i inkomster före skatt är en vägd summa av tillväxttaktarna för lönesumma, transfereringar, kapitalinkomster och övriga inkomster. ⁶ Skatter och avgifters bidrag till disponibelinkomstens förändring, uttryckt i procentenheter. I denna post ingår statlig och kommunal inkomstskatt, kapitalskatt, allmän pensionsavgift, skattereduktioner, fastighetskatt och fastighetsavgift. ⁷ Implicitprisindex för hushållens konsumtionsutgifter. ⁸ Tusental kronor. ⁹ Fasta priser. ¹⁰ Första kolumnen avser sparande i miljarder kronor, resterande kolumner avser sparandet i procent av disponibel inkomst och nettosparandet i avtals- och premiepensioner.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A8 Bytesbalans och finansiellt sparande

Miljarder kronor respektive procent, löpande priser

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Nettoexport	112	250	283	287	256	247	220	196
Varor	217	334	379	380	361	...	...	...
Tjänster	-105	-84	-96	-93	-104	...	...	...
Löner, netto	2	5	11	11	11	11	11	12
Kapitalavkastning, netto	236	260	272	298	296	306	313	324
Transfereringar med mera, netto	-103	-97	-113	-97	-108	-113	-122	-127
Bytesbalans	247	418	453	498	456	451	422	405
Procent av BNP	4,2	6,7	7,0	7,5	6,6	6,2	5,6	5,2
Kapitaltransfereringar	4	-2	1	-1	0	0	0	0
Finansiellt sparande	251	416	454	497	456	452	422	405
Procent av BNP	4,3	6,7	7,0	7,5	6,6	6,2	5,6	5,2

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A9 Bruttonationalinkomst (BNI)

Miljarder kronor, löpande priser, samt tusental respektive procentuell förändring

	Nivå 2023	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
BNI	6 478	6,1	3,9	2,8	4,3	5,1	3,7	4,0
Deflator, inhemsk användning	...	6,3	2,8	1,2	1,7	2,2	2,2	2,2
Real BNI	...	-0,2	1,0	1,6	2,6	2,8	1,5	1,7
Befolkning ¹	10 537	0,5	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Real BNI per invånare²	615	-0,6	0,7	1,4	2,4	2,6	1,2	1,5

¹ Tusentals personer. ² Tusentals kronor.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A10 Produktion

Miljarder kronor respektive procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

	Nivå 2023	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Varubranscher	1 505	-2,6	0,1	1,9	2,3	...	...	...
varav industri	915	-5,7	0,7	4,3	3,2	...	...	...
byggverksamhet	372	5,3	0,3	-3,9	-0,8	...	...	...
Tjänstebanscher	2 862	1,4	1,0	2,3	3,4	...	...	...
Näringsliv	4 367	0,0	0,7	2,2	3,0	2,9	2,1	2,3
Offentliga myndigheter	1 123	1,8	2,5	1,0	0,8	0,6	0,4	0,3
BNP till baspris¹	5 557	0,3	1,1	1,9	2,5	2,4	1,8	1,9
Produktskatter/subventioner	655	-1,3	0,3	1,7	3,7	2,9	1,8	1,9
BNP till marknadspris	6 212	0,1	1,0	1,9	2,7	2,5	1,8	1,9

¹ Inklusive produktion i hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Anm. Med produktion avses förädlingsvärde.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A11 Arbetade timmar

Miljoner timmar respektive procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden

	Nivå 2023	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Varubranscher	2 090	2,1	-2,9	0,1	1,1	...	...	...
varav industri	998	1,3	0,1	0,7	0,9	...	...	...
byggverksamhet	742	2,8	-7,9	-1,1	2,0	...	...	...
Tjänstebanscher	4 091	1,1	0,0	0,6	1,3	...	...	...
Näringsliv	6 181	1,4	-1,0	0,4	1,2	1,7	0,8	0,6
Offentliga myndigheter	2 269	1,6	1,6	0,8	0,8	0,5	0,4	0,4
Hela ekonomin¹	8 625	1,4	-0,3	0,5	1,1	1,4	0,7	0,5

¹ Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A12 Produktivitet

Kronor per timme (baspris) respektive procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

	Nivå							
	2023	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Varubranscher	720	-4,6	3,1	1,8	1,2	...	...	...
varav industri	917	-6,9	0,6	3,5	2,3	...	...	...
byggverksamhet	502	2,5	8,8	-2,8	-2,7	...	...	...
Tjänstebanscher	700	0,3	0,9	1,7	2,0	...	...	...
Näringsliv	707	-1,5	1,7	1,7	1,7	1,2	1,3	1,7
Offentliga myndigheter	495	0,2	0,9	0,3	0,1	0,1	0,0	0,0
Hela ekonomin¹	644	-1,1	1,3	1,4	1,4	1,1	1,0	1,4

¹ Inklusiva hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Anm. Avser förädlingsvärdet beräknat till baspris per arbetad timme.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A13 Arbetsmarknad

Tusentals personer, procent respektive procentuell förändring

	Nivå							
	2023	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Arbetade timmar ¹	8 625	1,4	-0,3	0,5	1,1	1,4	0,7	0,5
Medelarbetstid för sysselsatta ²	31,5	0,0	0,3	0,3	0,0	0,1	-0,3	0,0
Sysselsatta	5 270	1,4	-0,5	0,2	1,1	1,3	1,0	0,5
Sysselsättningsgrad ³	...	69,4	69,0	68,8	69,3	69,9	70,4	70,5
Arbetskraft	5 710	1,6	0,2	0,8	0,7	0,6	0,4	0,4
Arbetskraftsdeltagande ⁴	...	75,2	75,3	75,5	75,8	75,9	75,9	75,9
Arbetslöshet ⁵	440	7,7	8,4	8,9	8,6	7,9	7,3	7,2
Befolkning 15-74 år ⁶	7 589	0,5	0,2	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4

¹ Miljoner timmar, kalenderkorrigerade värden. ² Timmar per vecka, kalenderkorrigerade värden. ³ Andelen sysselsatta av befolkningen 15-74 år enligt AKU. ⁴ Andelen personer i arbetskraften av befolkningen 15-74 år enligt AKU. ⁵ Procent av arbetskraften 15-74 år enligt AKU. ⁶ Enligt AKU:s definition av befolkningen.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A14 Resursutnyttjande

Procent respektive procentuell förändring

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Arbetsmarknad								
Jämviktsarbetslöshet ¹	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,3	7,3	7,2
Faktisk arbetslöshet ²	7,5	7,7	8,4	8,9	8,6	7,9	7,3	7,2
Potentiellt arbetade timmar	1,7	1,5	0,9	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5
varav potentiell sysselsättning	1,1	1,1	0,8	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5
Faktiskt arbetade timmar ³	3,1	1,4	-0,3	0,5	1,1	1,4	0,7	0,5
Arbetsmarknadsgap ⁴	-0,1	-0,3	-1,5	-1,6	-1,0	-0,2	0,0	0,0
Produktivitet								
Potentiell produktivitet	0,7	0,7	1,1	1,0	1,2	1,2	1,2	1,4
varav potentiell produktivitet, näringslivet	1,0	1,0	1,3	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7
Faktisk produktivitet ³	-1,6	-1,3	1,3	1,4	1,5	1,1	1,0	1,4
Produktivitetsgap ⁵	1,3	-0,7	-0,5	-0,1	0,2	0,2	0,0	0,0
BNP								
Potentiell BNP	2,5	2,2	2,0	1,6	1,7	1,7	1,8	1,9
Faktisk BNP ³	1,5	0,1	1,0	1,9	2,7	2,5	1,8	1,9
BNP-gap ⁶	1,1	-0,9	-1,9	-1,7	-0,8	0,0	0,0	0,0
Potentiell BNP, löpande priser	8,4	8,1	4,8	2,3	3,6	4,3	3,8	4,0

¹ Nivå i procent av potentiell arbetskraft. ² Nivå i procent av arbetskraften. ³ Kalenderkorrigerade värden. ⁴ Skillnaden mellan faktisk och potentiellt arbetade timmar uttryckt i procent av potentiellt arbetade timmar. ⁵ Skillnaden mellan faktisk och potentiell produktivitet uttryckt i procent av potentiell produktivitet. ⁶ Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP uttryckt i procent av potentiell BNP.

Anm. De potentiella variablerna är också kalenderkorrigerade, i bemärkelsen att de ska spegla den kalenderkorrigerade nivån som hade observerats vid ett balanserat konjunkturläge.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A15 Timlön enligt konjunkturlönestatistiken

Procent respektive procentuell förändring

	Vikt	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Näringsliv	70	4,0	4,2	3,6	3,5	3,3	3,4	3,4
Varubranscher	22	3,8	4,2	3,6	3,4	...	...	...
varav industri	14	3,7	4,1	3,6	3,4	...	...	...
byggverksamhet	7	4,2	4,3	3,6	3,3	...	...	...
Tjänstebanscher	48	4,1	4,2	3,6	3,5	...	...	...
Kommunal sektor	24	3,2	3,7	3,6	3,4	...	...	...
Stat	6	2,8	4,6	3,2	3,6	...	...	...
Totalt	100	3,7	4,1	3,6	3,4	3,4	3,4	3,4
Real timlön (KPI) ¹	...	-4,8	1,2	2,9	2,0	1,3	1,2	1,0
Real timlön (KPIF) ²	...	-2,2	2,2	1,1	1,8	1,4	1,4	1,4

¹ Deflaterad med konsumentprisindex (KPI). ² Deflaterad med konsumentprisindex med fast bostadsränta (KPIF).

Källor: Medlingsinstitutet, SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A16 Timlön och arbetskostnad i näringslivet enligt nationalräkenskaperna

Kronor per timme, procent respektive procentuell förändring

	Nivå 2023	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Ej kalenderkorrigerade värden								
Timlön ¹	308	4,4	4,5	4,2	2,8	2,8	3,9	3,7
Arbetsgivaravgifter ² (i procent av lönen)	...	41,8	42,1	42,3	42,8	43,7	43,5	43,4
Arbetskostnad per timme ³	437	5,1	4,7	4,4	3,1	3,5	3,8	3,6
Produktivitet ⁴	686	-1,2	1,7	2,1	1,4	...	...	...
Justerad enhetsarbetskostnad ⁵	...	6,3	2,9	2,2	1,7	...	...	...
Enhetsarbetskostnad	...	6,4	3,2	2,8	1,8	2,6	2,2	1,6
Kalenderkorrigerade värden								
Timlön ¹	308	3,8	4,5	3,5	3,5	3,3	3,4	3,4
Arbetskostnad per timme ³	437	4,4	4,7	3,7	3,8	3,9	3,4	3,4
Produktivitet ⁴	686	-1,5	1,7	1,7	1,8	...	...	...
Justerad enhetsarbetskostnad ⁵	...	6,0	2,9	2,0	2,0	...	...	...
Enhetsarbetskostnad	...	6,1	3,2	2,6	2,1	2,6	2,1	1,6

¹ Beräknat med enbart anställdas arbetade timmar. ² Kollektiva avgifter och löneskatter. ³ NR-lön och arbetsgivaravgifter. ⁴ Exklusive små- och fritidshus. ⁵ Exklusive små- och fritidshus samt justerad för antalet timmar utförda av egenföretagare.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A17 Tillförsel- och användningspriser

Procent respektive procentuell förändring

	Vikt 2023	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
BNP	66,1	6,0	2,8	0,9	1,6	2,4	2,2	2,2
Offentliga myndigheter ^{1,2}	12,7	8,0	3,4	0,0	3,5	3,1	3,6	3,5
Näringsliv ²	46,4	6,3	2,7	0,9	1,4	2,2	1,9	1,9
Skattenetto	7,0	0,9	1,9	1,9	0,1	...	...	...
Import	33,9	5,5	-0,2	-3,4	-0,3	1,4	1,0	1,1
Bearbetade varor	15,7	7,5	-1,0	-2,7	-1,0	...	...	...
Råvaror	5,9	-3,3	-3,1	-4,9	0,1	...	...	...
Tjänster	12,3	7,6	2,0	-3,4	0,3	...	...	...
Tillförsel/användning³	100,0	5,8	1,8	-0,6	1,0	2,1	1,8	1,8
Offentliga konsumtionsutgifter	17,3	7,2	3,1	0,8	3,4	3,1	3,3	3,2
Hushållens konsumtionsutgifter	29,7	6,5	2,8	2,1	1,6	2,4	2,1	2,1
Fasta investeringar	16,5	5,2	2,3	0,2	0,2	0,8	1,5	1,5
Export	36,6	5,0	0,0	-3,6	-0,4	1,8	0,9	0,9
Bearbetade varor	19,7	9,3	-1,0	-3,1	-1,1	...	...	...
Råvaror	5,5	-7,8	-1,5	-4,9	-0,2	...	...	...
Tjänster	11,4	5,1	2,2	-3,7	0,5	...	...	...

¹ Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer. ² Förädlingsvärdepris beräknat till baspris. ³ Inklusive lagerinvesteringar.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A18 Priser, kostnader och vinster i näringslivet

Miljarder kronor löpande priser, procentuell utveckling respektive procent

	Nivå	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Förädlingsvärde ¹	4 351	6,0	3,6	2,8	4,8	5,5	3,8	4,1
Arbetade timmar, anställda ²	5 764	1,0	-0,8	0,4	1,9	2,3	0,3	0,3
Arbetskostnad per timme ³	437	5,1	4,7	4,4	3,1	3,5	3,8	3,6
Total arbetskostnad ⁴	2 519	6,1	3,9	4,8	5,1	5,8	4,1	3,8
Bruttoöverskott	1 832	5,9	3,2	0,0	4,3	5,0	3,3	4,4
Vinstandel	...	42,1	41,9	40,8	40,6	40,4	40,2	40,4
Justerad vinstandel ⁵	...	36,3	36,3	35,3	35,2	35,0	34,8	34,9

¹ Beräknat till faktorpris. ² Miljoner timmar. ³ Kronor. ⁴ Inkluderar löneberoende övriga produktionsskatter för anställda. ⁵ Exklusive små- och fritidshus och justerad för antalet arbetade timmar utförda av egenföretagare.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A19 Konsumentpriser

Procent respektive procentuell utveckling

	Vikt	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
KPI	100,0	8,5	2,8	0,7	1,5	2,0	2,2	2,4
Räntekostnader, bostadsränta	...	66,2	12,6	-24,0	-3,2	1,0	3,2	6,0
KPIF	100,0	6,0	1,9	2,5	1,7	2,0	2,0	2,0
Varor	43,1	8,5	1,2	2,1	0,6	...	...	...
Tjänster	31,3	7,6	3,5	2,9	2,2	...	...	...
Boende exkl. räntekostnader och energi	16,1	5,2	4,7	4,2	2,8	...	...	...
Energi	6,3	-11,0	-9,5	-3,3	1,4	...	...	...
Räntekostnader, kapitalstock	3,2	5,6	4,0	3,9	3,8	3,7	3,7	3,7
KPIF exkl. energi	93,7	7,5	2,6	2,9	1,7	...	...	...
HIKP	...	5,9	2,0	2,3	1,7	...	...	...
Råolja (Brent) ¹	...	82,5	80,5	72,5	71,0	71,6	73,7	76,1

¹ Dollar per fat, årsgenomsnitt.

Anm. Räntekostnader i KPI utgörs av produkten av kapitalstock och bostadsränta.

Källor: U.S. Energy Information Administration, SCB, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Offentliga finanser

Tabell A20 Offentliga sektorns finanser

Miljarder kronor, löpande priser, respektive procent av BNP

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Inkomster	2 873	2 954	3 054	3 147	3 290	3 460	3 612	3 757
<i>Procent av BNP</i>	49,0	47,5	47,4	47,6	47,6	47,6	47,9	47,9
Skatter och avgifter	2 484	2 557	2 639	2 718	2 847	2 989	3 111	3 227
<i>Procent av BNP</i>	42,4	41,2	40,9	41,1	41,2	41,1	41,2	41,1
Skattekvot ¹	42,5	41,3	41,1	41,2	41,3	41,2	41,4	41,3
Kapitalinkomster	102	89	98	100	102	115	131	147
Övriga inkomster	287	307	317	329	341	356	369	383
Utgifter	2 814	3 001	3 149	3 173	3 312	3 463	3 600	3 747
<i>Procent av BNP</i>	48,0	48,3	48,8	48,0	47,9	47,6	47,7	47,8
Konsumtion	1 497	1 628	1 698	1 734	1 829	1 910	1 989	2 066
Transfereringar	978	992	1 035	1 022	1 045	1 085	1 119	1 165
Hushåll	761	778	809	842	855	886	908	946
Företag	122	120	126	91	95	99	102	106
Utland	94	94	99	88	95	100	109	113
Investeringar ²	297	325	360	360	375	389	404	420
Kapitalutgifter	42	56	56	58	63	79	88	96
Finansiellt sparande	59	-48	-94	-26	-22	-4	11	10
<i>Procent av BNP</i>	1,0	-0,8	-1,5	-0,4	-0,3	-0,1	0,2	0,1
Primärt finansiellt sparande³	-1	-80	-136	-68	-61	-40	-32	-40
<i>Procent av BNP</i>	0,0	-1,3	-2,1	-1,0	-0,9	-0,6	-0,4	-0,5
Strukturellt sparande	-10	15	17	35	8	0	0	0
<i>Procent av potentiell BNP</i>	-0,2	0,2	0,3	0,5	0,1	0,0	0,0	0,0
Maastrichtskuld	1 972	1 952	2 178	2 217	2 289	2 387	2 472	2 577
<i>Procent av BNP</i>	33,6	31,4	33,8	33,5	33,1	32,8	32,8	32,8
Finansiell nettoställning	1 697	1 690	1 840	2 016	2 056	2 138	2 236	2 331
<i>Procent av BNP</i>	28,9	27,2	28,5	30,5	29,7	29,4	29,6	29,7
BNP, löpande pris	5 865	6 212	6 448	6 613	6 914	7 270	7 546	7 848
Potentiell BNP, löpande pris	5 800	6 271	6 575	6 727	6 968	7 271	7 546	7 848

¹ Skattekvoten beräknas som totala skatter, inklusive EU-skatter, dividerat med BNP. ² Fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar och anskaffning/avyttring av mark med mera. ³ Primärt finansiellt sparande beräknas som finansiellt sparande minus kapitalnettot. Kapitalnettot är kapitalinkomster minus kapitalutgifter.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A21 Statens finanser

Miljarder kronor, löpande priser, respektive procent av BNP

Egen	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Inkomster	1 532	1 541	1 582	1 605	1 674	1 765	1 842	1 909
Skatter och avgifter	1 309	1 328	1 359	1 376	1 436	1 514	1 577	1 634
Kapitalinkomster	50	31	34	34	34	39	45	47
Övriga inkomster	174	182	189	195	203	212	220	228
Utgifter	1 511	1 544	1 648	1 650	1 721	1 802	1 869	1 950
Transfereringar	929	921	986	951	964	994	1 019	1 062
Ålderspensionssystemet ¹	27	27	28	28	29	28	28	29
Kommunsektorn	357	350	377	382	381	389	398	410
Hushåll	373	371	394	403	408	422	428	452
Företag	82	82	91	54	56	59	61	63
Utland	90	90	95	83	90	95	103	107
Konsumtion	395	426	451	485	529	563	592	617
Investeringar ²	158	164	183	183	194	202	210	218
Kapitalutgifter	30	33	28	31	34	43	49	53
varav ränteutgifter	24	26	21	23	27	36	41	45
Finansiellt sparande	21	-3	-66	-45	-47	-36	-27	-41
Procent av BNP	0,4	0,0	-1,0	-0,7	-0,7	-0,5	-0,4	-0,5
Primärt finansiellt sparande³	1	-1	-72	-48	-47	-32	-23	-35
Procent av BNP	0,0	0,0	-1,1	-0,7	-0,7	-0,4	-0,3	-0,4
Statsskuld	1 031	970	1 093	1 111	1 145	1 210	1 259	1 324
Procent av BNP	17,6	15,6	16,9	16,8	16,6	16,6	16,7	16,9
Finansiell nettoställning	68	10	24	33	16	17	28	26
Procent av BNP	1,2	0,2	0,4	0,5	0,2	0,2	0,4	0,3

¹ Statliga ålderspensionsavgifter. ² Fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar och anskaffning/avyttring av mark med mera.³ Primärt finansiellt sparande beräknas som finansiellt sparande minus kapitalnettot. Kapitalnettot är kapitalinkomster minus kapitalutgifter.

Källor: Riksgälden, SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A22 Ålderspensionssystemets finanser

Miljarder kronor, löpande priser, respektive procent av BNP

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Inkomster	376	384	403	428	449	472	495	521
Socialförsäkringsavgifter	302	314	330	350	370	387	402	418
Statlig ålderspensionsavgift	27	27	28	28	29	28	28	29
Kapitalinkomster	43	38	41	44	46	52	59	69
Övriga inkomster	4	4	5	5	5	5	5	6
Utgifter	355	368	374	392	400	418	434	447
Inkomstpensioner	345	358	364	381	389	406	422	434
Kapitalutgifter	1	0	1	1	1	1	1	1
Övriga utgifter	9	10	9	10	10	10	11	11
Finansiellt sparande	21	15	29	35	49	54	61	75
Procent av BNP	0,4	0,2	0,5	0,5	0,7	0,7	0,8	1,0
Finansiell nettoställning	1 844	1 970	2 164	2 337	2 408	2 502	2 606	2 724
Procent av BNP	31,4	31,7	33,6	35,3	34,8	34,4	34,5	34,7

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A23 Kommunsektorns finanser

Miljarder kronor, löpande priser, respektive procent av BNP

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Inkomster	1 360	1 418	1 486	1 535	1 589	1 653	1 714	1 779
Skatter	852	893	927	967	1 015	1 061	1 104	1 146
Kommunal fastighetsavgift	21	22	24	25	25	27	28	29
Statsbidrag inkl. kompensation för mervärdesskatt	355	348	375	379	379	387	396	408
Kapitalinkomster	10	21	24	22	22	24	28	31
Övriga inkomster	122	134	136	142	148	153	159	165
<i>Genomsnittlig kommunalskattesats¹</i>	32,24	32,24	32,37	32,41	32,41	32,41	32,41	32,41
Utgifter	1 343	1 478	1 543	1 552	1 613	1 675	1 737	1 803
Transfereringar	94	96	96	104	108	109	111	114
Hushåll	44	48	51	58	59	58	58	59
Övriga transfereringar	50	47	45	47	49	51	53	55
Konsumtion	1 099	1 197	1 242	1 244	1 296	1 343	1 393	1 444
Investeringar ²	139	161	177	177	181	188	195	202
Kapitalutgifter	11	24	28	27	28	34	38	42
Finansiellt sparande	17	-60	-57	-17	-24	-22	-23	-24
<i>Procent av BNP</i>	0,3	-1,0	-0,9	-0,3	-0,4	-0,3	-0,3	-0,3
Primärt finansiellt sparande³	18	-57	-54	-12	-18	-12	-12	-12
<i>Procent av BNP</i>	0,3	-0,9	-0,8	-0,2	-0,3	-0,2	-0,2	-0,2
Finansiell nettoställning	-215	-290	-347	-354	-367	-381	-398	-419
<i>Procent av BNP</i>	-3,7	-4,7	-5,4	-5,3	-5,3	-5,2	-5,3	-5,3

¹ Procent. ² Fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar och anskaffning/avyttring av mark med mera. ³ Primärt finansiellt sparande beräknas som finansiellt sparande minus kapitalnettot. Kapitalnettot är kapitalinkomster minus kapitalutgifter.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A24 Offentliga sektorns inkomster

Procent av BNP

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Hushållens direkta skatter	14,4	13,8	13,9	13,9	14,0	13,8	13,9	13,7
Företagens direkta skatter	3,6	3,5	3,6	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3
Arbetsgivaravgifter ¹	11,5	11,6	11,7	12,1	12,2	12,2	12,2	12,2
Mervärdesskatt	9,4	8,9	8,6	8,8	8,9	8,9	9,0	9,0
Punktskatter	1,6	1,6	1,6	1,6	1,4	1,4	1,5	1,5
Övriga skatter	2,0	1,9	1,5	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5
Skattekvot²	42,5	41,3	41,1	41,2	41,3	41,2	41,4	41,3
EU-skatter ³	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Övriga inkomster ⁴	4,9	4,9	4,9	5,0	4,9	4,9	4,9	4,9
Primära inkomster	47,2	46,1	45,8	46,1	46,1	46,0	46,1	46,0
Kapitalinkomster	1,7	1,4	1,5	1,5	1,5	1,6	1,7	1,9
Inkomster	49,0	47,5	47,4	47,6	47,6	47,6	47,9	47,9

¹ Arbetsgivar- och egenföretagaravgifter samt särskild löneskatt. ² Skattekvoten beräknas som totala skatter, inklusive EU-skatter, dividerat med BNP. ³ Skatter till EU, ingår i skattekvoten men inte i den offentliga sektorns inkomster. ⁴ Bland annat transfereringar från utlandet och från a-kassorna.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A25 Offentliga sektorns utgifter

Procent av BNP

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Konsumtion	25,5	26,2	26,3	26,2	26,5	26,3	26,4	26,3
Transfereringar	16,7	16,0	16,0	15,5	15,1	14,9	14,8	14,8
Hushåll	13,0	12,5	12,5	12,7	12,4	12,2	12,0	12,1
Företag	2,1	1,9	2,0	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Utland	1,6	1,5	1,5	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4
Investeringar ¹	5,1	5,2	5,6	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4
Primära utgifter	47,3	47,4	48,0	47,1	47,0	46,6	46,5	46,5
Kapitalutgifter	0,7	0,9	0,9	0,9	0,9	1,1	1,2	1,2
Utgifter	48,0	48,3	48,8	48,0	47,9	47,6	47,7	47,8

¹ Fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar och anskaffning/avyttring av mark med mera.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A26 Transfereringar från offentlig sektor till hushåll

Procent av BNP

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Pensioner ¹	7,2	7,2	7,2	7,3	7,0	6,9	6,9	6,8
varav inkomstpension	5,9	5,8	5,6	5,8	5,6	5,6	5,6	5,5
Arbetsmarknad ²	0,6	0,6	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5
Ohälsa ³	1,4	1,4	1,5	1,5	1,4	1,4	1,4	1,3
Familj och barn ⁴	1,5	1,4	1,4	1,4	1,3	1,3	1,2	1,2
Studier ⁵	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
Ekonomiskt bistånd ⁶	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Övrigt ⁷	1,8	1,4	1,3	1,3	1,4	1,5	1,5	1,7
Transfereringar till hushållen	13,0	12,5	12,5	12,7	12,4	12,2	12,0	12,1

¹ Inkomst- och tilläggspension, garantipension, efterlevandepension, pensionstillägg, offentliganställdas avtalspensioner och bostadstillägg till pensionärer. ² Ersättning vid arbetslöshet, aktivitetsstöd, etableringsersättning och lönegaranti. ³ Sjuk- och rehabiliteringspenning, aktivitets- och sjukersättning, arbetsskadeersättning, handikappersättning samt merkostnadsersättning.⁴ Föräldrapenning, barnbidrag, vårdbidrag och bostadsbidrag. ⁵ Studiebistånd och övrig studiehjälp. ⁶ Socialbidrag. ⁷ Assistansersättning och äldreomsorgsstöd samt övriga transfereringar till hushåll, exempelvis elstöd. Eventuell transferering till hushållen i finanspolitiskt scenario ingår här.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A27 Basbelopp

Tusentals kronor, löpande priser

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Prisbasbelopp	48,3	52,5	57,3	58,8	59,2	60,0	61,2	62,6
Förhöjt prisbasbelopp	49,3	53,5	58,5	60,0	60,4	61,2	62,5	63,8
Inkomstbasbelopp	71,0	74,3	76,2	80,6	83,4	87,2	90,1	93,2

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A28 Inkomstindex, balansindex, inkomstpensioner och balanstal

Procentuell förändring

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Inkomstindex	4,1	4,6	2,6	5,7	3,5	4,6	3,4	3,4
Balansindex	4,1	4,6	2,6	5,7	3,5	4,6	3,4	3,4
Dämpat balanstal ¹	1,028	1,040	1,043	1,040	1,056	1,048	1,049	...
Nominell inkomstpension²	2,5	3,0	1,0	4,0	1,9	2,9	1,7	1,8

¹ Nivå. För definition av balanstal och dämpat balanstal, se Pensionsmyndighetens hemsida. ² Följsamhetsindexering, det vill säga procentuell förändring av inkomstindex minus 1,6 procentenheter.

Källor: Pensionsmyndigheten och Konjunkturinstitutet.

Tabell A29 Statens budgetsaldo och skuld

Miljarder kronor, löpande priser, respektive procent av BNP

	2022	2023	2024	2025	2026
Budgetsaldo	164	19	-104	-33	-41
Avgränsningar	-108	-26	2	-32	-4
Försäljning av aktier med mera	-1	0	-1	0	0
Extraordinära utdelningar	-8	-2	-4	-1	0
Delar av Riksgäldens nettoutlåning	-108	-26	17	8	17
Övriga avgränsningar	9	3	-10	-38	-21
Periodiseringar	-25	9	27	29	3
varav skatteperiodiseringar	-15	17	25	6	-11
ränteperiodiseringar	-10	-6	1	22	14
Övrigt	-10	-5	10	-8	-5
Finansiellt sparande i staten	21	-3	-66	-45	-47
Statens lånebehov ¹	-164	-19	104	33	41
Värdeförändringar i statsskulden	50	-42	18	-15	-7
Statsskuldens förändring	-114	-61	123	18	34
Statsskuld	1031	970	1093	1111	1145
<i>FeProcent av BNP</i>	<i>17,6</i>	<i>15,6</i>	<i>16,9</i>	<i>16,8</i>	<i>16,6</i>

¹ Statens lånebehov är lika med budgetsaldot med omvänt tecken.

Källor: Ekonomistyrningsverket, Riksgälden, SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A30 Utgiftstak för staten

Miljarder kronor, löpande priser

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Utgiftstak för staten	1 634	1 665	1 747	1 856	1 894	1 938
<i>Procent av potentiell BNP</i>	<i>28,2</i>	<i>26,5</i>	<i>26,6</i>	<i>27,6</i>	<i>27,2</i>	<i>26,7</i>
Takbegränsade utgifter	1 559	1 575	1 715	1 730	1 795	1 872
<i>Procent av potentiell BNP</i>	<i>26,9</i>	<i>25,1</i>	<i>26,1</i>	<i>25,7</i>	<i>25,8</i>	<i>25,7</i>
Budgeteringsmarginal	75	90	32	126	99	66
<i>Procent av takbegränsade utgifter</i>	<i>4,8</i>	<i>5,7</i>	<i>1,8</i>	<i>7,3</i>	<i>5,5</i>	<i>3,5</i>

Källor: Ekonomistyrningsverket, Finansdepartementet och Konjunkturinstitutet.

Tabell A31 Ofinansierade åtgärder i finanspolitiskt scenario

Miljarder kronor, löpande priser

	2026	2027	2028	2029	2026–2029
Årligt budgetutrymme	19	62	31	56	168
Ofinansierade åtgärder per år	34	47	31	56	168
Statlig konsumtion ¹	5	8	16	11	39
Statliga investeringar ²	2	0	4	4	9
Statsbidrag till kommunsektorn ³	6	13	5	8	33
Överföring till hushållen	21	26	7	33	87
varav skatter	18	13	3	17	51
varav transfereringar till hushåll	3	13	3	17	36
Strukturellt sparande ⁴	0,1	0,0	0,0	0,0	...

¹ Beräknas som skillnaden mellan utgiftsnivån i scenariot och en framskrivning med pris- och löneomräkning (PLO) justerad för redan aviserade åtgärder. ² Beräknas som skillnaden mellan utgiftsnivån i scenariot och en framskrivning med prisbasbeloppet justerad för redan aviserade åtgärder. ³ Beräknas som det inkomsttillskott som behövs i kommunsektorn för att staten ska finansiera en konstant andel av den kommunala konsumtionen. ⁴ Procent av potentiell BNP.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Marginalrutor

Vad skiljer scenario från prognos?

Prognos är Konjunkturinstitutets bedömning av den mest troliga utvecklingen för svensk ekonomi och omvärldsekonomin de allra närmaste åren, i nuläget till och med 2026.

Scenariot baseras på att inga nya störningar drabbar ekonomin och att den vid avvikelser från ett normalt resursutnyttjande vid scenariots inledning rör sig mot konjunkturell balans. När det uppnåtts är BNP-tillväxten utbudsbestämd och följer i huvudsak av produktivitetstillväxten och hur utbudet av arbetskraft utvecklas. Scenariot för svensk ekonomi bygger dessutom på följande specifika antaganden:

- Penningpolitiken anpassas så att inflationsmålet nås på några års sikt.
- Finanspolitiken anpassas så att målet för det finansiella sparandet nås på ett par års sikt. Som en del av detta antas att offentlig konsumtion och offentliga investeringar utvecklas i linje med det demografiskt betingade behovet. Det innebär bland annat oförändrad personaltäthet och konstanta kostnadsandelar för arbetskostnader respektive förbrukning av in-satsvaror i offentligt finansierade verksamheter. Därmed sker en viss standardhöjning i verksamheterna eftersom prisutvecklingen i förbrukningen normalt är lägre än ökningen i arbetskostnaderna.

Automatiska stabilisatorer och strukturellt sparande

Automatiska stabilisatorer är inbyggda regler och funktioner i den offentliga sektorns utgifter och inkomster som bidrar till att stabilisera efterfrågan över konjunkturcykeln. Stabiliseringen uppstår eftersom främst skatteintäkter men också arbetslöshetsrelaterade utgifter varierar med konjunkturen, samtidigt som andra utgifter är mer stabila över tid. Tillsammans leder detta till automatiska under- och överskott i det finansiella sparandet som stabiliserar ekonomin utan att regering och riksdag aktivt behöver fatta beslut om det.

Det strukturella sparandet är ett mått på vad det finansiella sparandet skulle vara om ekonomin befann sig i konjunkturell balans och är en central styråra för finanspolitiken. Det beräknas genom att det faktiska sparandet justeras med storleken på de automatiska stabilisatorerna. Modellberäkning av de automatiska stabilisatorerna är känslig för olika antaganden i makroprognosen och kan revideras bakåt.

Beräkningsprinciper för det finanspolitiska scenariot

Konjunkturinstitutet gör ett finanspolitiskt scenario för åren närmst efter året för den senaste budgetpropositionen, i nuläget 2026–2029. I scenariot antas att regering och riksdag fattar beslut om nya finanspolitiska åtgärder med en permanent effekt som sammantaget motsvarar storleken på budgetutrymmet för hela perioden. Fördelningen av åtgärderna över tid och på olika budgetposter utgår från olika beräkningsprinciper och är av teknisk karaktär. Den ska inte tolkas som Konjunkturinstitutets syn på hur fördelningen borde se ut. Avsteg från beräkningsprinciperna kan göras det första scenarioåret. I denna prognos antas att omfattningen av budgetbesluten för 2026 är lika stort

som det historiska genomsnittet 2002–2019 om 0,5 procent av potentiell BNP, vilket motsvarar 35 miljarder kronor 2026.

I scenariot antas att finanspolitiken förs i linje med målet för den offentliga sektorns sparande. Om det strukturella sparandet i utgångsläget avviker från målnivån sker anpassningen successivt med som mest 0,5 procentenheter per år.

Beräkningsprinciperna för fördelningen på olika budgetposter innebär att medel tillförs statliga myndigheter så att statens konsumtion och investeringar ökar i takt med befolkningen respektive potentiell BNP. Kommunsektorn tillförs statsbidrag så att staten fortsatt finansierar en ungefär konstant andel av de kommunala utgifterna.

Resterande del av budgetutrymmet tillförs hushållen, vilket påverkar deras disponibla inkomster. Överföringen bokförs till hälften på utgiftssidan som ökade transfereringar och till hälften på inkomstsidan som skattesänkningar. Om budgetutrymmet är litet och det finns ett finansieringsbehov för de övriga åtgärderna kan överföringen till hushållen bli negativ.

Det finanspolitiska ramverket

Överskottsmålet (målet för det finansiella sparandet) för den offentliga sektorn innebär att det finansiella sparandet i offentlig sektor ska uppgå till 1/3 procent av BNP över en konjunkturcykel. Från 2027 föreslås överskottsmålet övergå till ett **balansmål**.

Skuldankaret är ett riktmärke för den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld (Maastrichtskulden) på medellång sikt. I nuläget är det fastställt till 35 procent av BNP med ett toleransintervall på +/-5 procentenheter.

Utgiftstaket för staten är en gräns för de närmaste tre åren för hur stora utgifter staten och ålderspensionssystemet får ha under ett år. Riksdagen beslutar om taket för den totala utgiftsnivån tre år i förväg.

Balanskravet innebär att en kommun eller region inte får budgetera för underskott. Uppstår negativa resultat måste de återställas inom tre år genom motsvarande positiva resultat. Dessutom finns krav på *god ekonomisk hushållning*. Vad detta innebär beslutas av den enskilda kommunen och regionen. I många fall kan det innebära att resultatet behöver vara positivt för att finansiera framtida investeringar och motverka att nettotillgångarna urholkas.

Vad är ett alternativscenario?

I detta avsnitt beskrivs en alternativ utveckling av ekonomin jämfört med prognosen för åren 2025–2026 samt det medelfristiga scenario som följer för de närmaste åren därpå. I avsnittet beskrivs hur de ekonomiska förutsättningarna kan skilja sig från prognosen och huvudscenariot, och vilka effekter dessa alternativa förutsättningar kan ha på den svenska ekonomin.

Alternativscenarierna är framtagna med Konjunkturinstitutets estimerade allmän-jämviktsmodell SELMA. Analysen som presenteras är helt och hållet modellbaserad och därmed en konsekvens av de antaganden som gjorts i modellen.

Data – källor och bearbetning

Underlaget till denna fördjupning är hämtad från tabeller över budgeteffekten i förhållande till föregående år av beslutade och föreslagna eller aviserade inkomst- och utgiftsförändringar i vårpropositioner och budgetpropositioner. En sådan redovisning finns med i budgeten från och med Vårpropositionen 2001 (prop. 2000/01:100). Sista propositionen som ingår i sammanställningen är Budgetpropositionen 2025 (prop. 2024/25:1).

Före 1997 tillämpades ett brutet kalenderår i budgeten. Budgetpropositionen 1997 var den första propositionen med kalenderår i redovisningen av statens budget (budgeten för 95/96 avsåg 18 månader). Dock innehåller budgetarna 1997–2000 endast en jämförelse med senaste proposition och inte i förhållande till föregående år. Därför har åren 1997–2000 ej beaktats i denna fördjupning.

Det är endast statens utgifter och inkomster som analyseras.

Arbetsproduktivitet, löneandel och vinstandel

Produktionsfunktionen: $Y = AK^\alpha L^{1-\alpha}$

Arbetsproduktivitet: $\frac{Y}{H} = \frac{AK^\alpha L^{1-\alpha}}{H}$

Produktivitetstillväxt: $\Delta \ln\left(\frac{Y}{H}\right) = \underbrace{\Delta \ln(A)}_{\text{TFP}} + \underbrace{\alpha \Delta \ln\left(\frac{K}{H}\right)}_{\text{Kapitalförändring}} + \underbrace{(1-\alpha) \Delta \ln\left(\frac{L}{H}\right)}_{\text{Humankapital}}$

där Y är förädlingsvärde, A är TFP, K är kapital, L är kvalitetsjusterade arbetstimmar och H är arbetade timmar. α motsvarar vinstandelen och $(1-\alpha)$ motsvarar löneandelen i produktionsfunktionen.